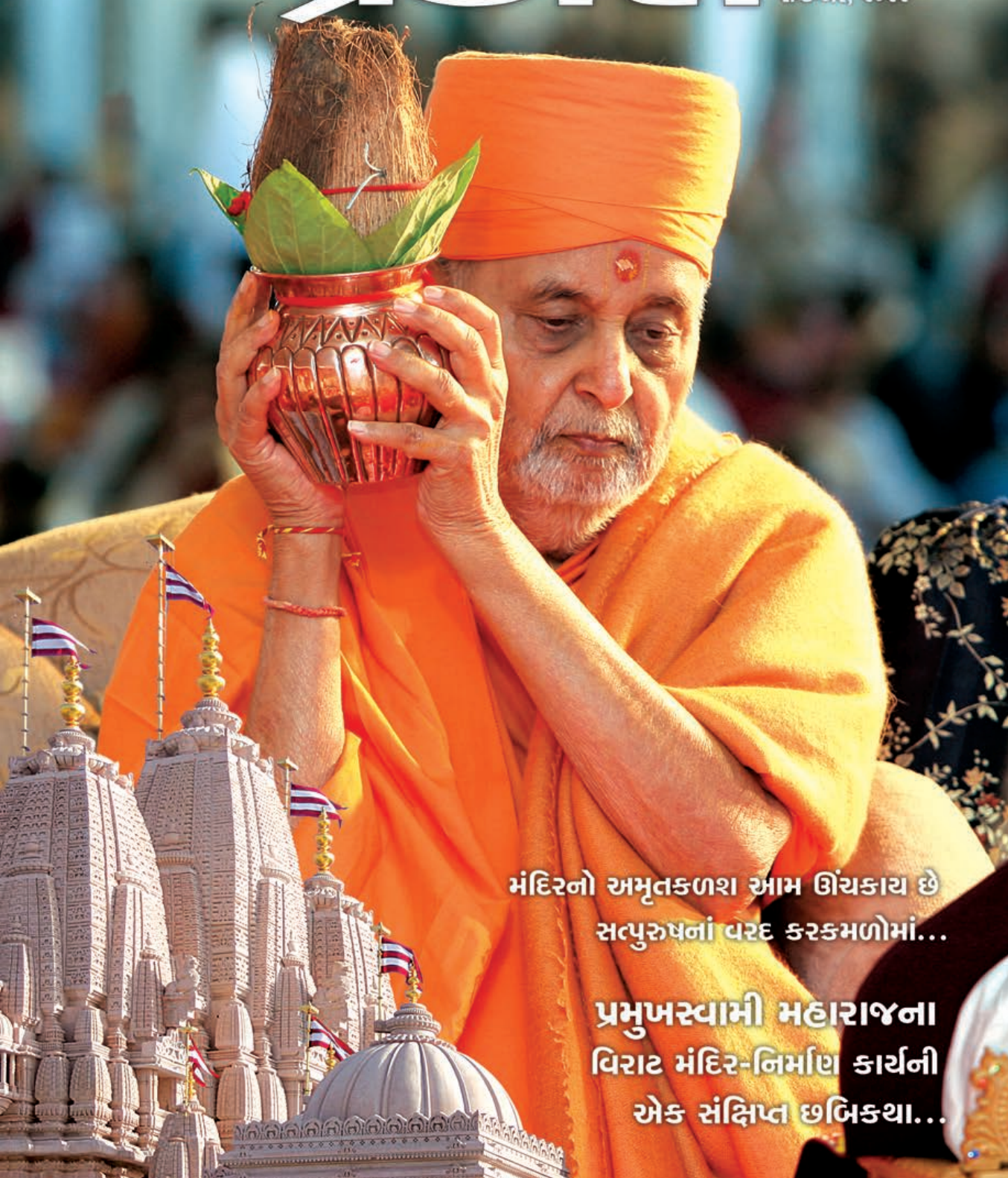

સ્વામિનારાયણ સત્સંગ પત્રિકા સમિતિ

સ્વામિનારાયણ પ્રકાશ

વાર્ષિક લવાજમ
રૂ. ૧૨૫/-
સપ્ટેમ્બર, ૨૦૨૨

મંદિરનો અમૃતકળશ આમ ઊંચકાય છે
સત્પુરુષનાં વરદ કરકમળોમાં...

પ્રમુખસ્વામી મહારાજના
વિરાટ મંદિર-નિર્માણ કાર્યની
એક સંક્ષિપ્ત છબિકથા...

આણંદ ખાતે પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજની નિશ્રામાં જન્માષ્ટમી ઉત્સવની ભક્તિભાવપૂર્વક ઉજવણી

તા. ૧૫ ઓગસ્ટના રોજ ગુરુહરિ મહંત સ્વામી મહારાજ અમદાવાદથી વિદાય થઈ ચરોતરમાં આણંદ ખાતે પધાર્યા છે. અહીં પણ ભક્તો તેઓના સાંનિધ્યમાં સમીપદર્શન-સત્સંગ-ઉત્સવનો દિવ્ય લાભ માણી રહ્યા છે. તાજેતરમાં તા. ૧૮ ઓગસ્ટના રોજ હજારો ભક્તોએ મહંત સ્વામી મહારાજના સાંનિધ્યમાં જન્માષ્ટમી ઉત્સવ હર્ષોલ્લાસ-ભક્તિભાવપૂર્વક ઉજવ્યો હતો, તેનાં સ્મૃતિ-દશ્યો...

મંદિરોની નિરાળી સૃષ્ટિના વિશ્વકર્મા પ્રમુખસ્વામી મહારાજ

ક્રમિકા

૪. મંદિરનો અમૃતકળશ આમ ઊંચકાય છે સત્પુરુષનાં વરદ કરકમળોમાં...
૨૦. સ્વામિનારાયણ સત્સંગ પત્રિકા
૩૦. આઝાદીનો અમૃત મહોત્સવ
૩૩. નૂતન મંદિરોમાં મૂર્તિપ્રતિષ્ઠા ઉત્સવ
૩૬. ઓસ્ટ્રેલિયામાં વિવિધ કાર્યક્રમો દ્વારા શતાબ્દીની ઉજવણી
૩૭. બાહરીન ખાતે યોજાયેલી કોન્ફરન્સમાં બી.એ.પી.એસ. સંસ્થાનું પ્રતિનિધિત્વ
૩૮. પાંચેય ખંડોમાં બી.એ.પી.એસ. રિસર્ચ ઇન્સ્ટિટ્યૂટની સ્થાપના
૪૨. તીર્થધામ સારંગપુરમાં યોજાયું પ્રાકૃતિક ખેતી સંમેલન
૪૩. ‘પ્રમુખસંસ્કૃતમ્’ અભ્યાસક્રમનો આરંભ
૪૪. મેડિકલ કાર્યકર શિબિર - ૨૦૨૨
૪૪. બ્રાહ્મણમાં સંસ્થાના સંતોનું વિચરણ
૪૫. બી.એ.પી.એસ. સંસ્થાનાં વિવિધ વૃત્ત
૪૬. શતાબ્દી મહોત્સવ ઉપક્રમે ૧૮ યુનિવર્સિટીઓમાં યોજાયા સેમિનારો
૪૯. અક્ષરવાસ

સનાતન હિન્દુ ધર્મ વિશ્વનો એક એવો ધર્મ છે, જેના પર શતાબ્દીઓ સુધી અનેક આક્રમણો થયાં હોવા છતાં તે આજપર્યંત જીવંત રહ્યો છે. ચિંતકો સનાતન ધર્મની આ ચિરંજીવિતા પાછળ ત્રણ મહિમાવંતા આધારસ્તંભોનો ફાળો દર્શાવે છે: શાસ્ત્ર, સંત અને મંદિર. શાસ્ત્ર અને સંતના સ્કંધો પર ઊભેલાં મંદિરો સનાતન ધર્મની ઘજા હજારો વર્ષોથી ફરકાવી રહ્યાં છે. મંદિરો એ વિશ્વનું એક અનોખું ધાર્મિક સ્થાપત્ય છે. વિશ્વની કોઈપણ ધાર્મિક ઈમારત પાછળ નથી થયું એટલું ચિંતન મંદિરના એક એક ભાગ પર પ્રાચીન ઋષિઓએ કર્યું છે. મંદિરના પાયામાં મુકાતી બ્રહ્મશિલાથી લઈ મંદિરની ટોચ પર મુકાતા કળશ અને ઘજાદંડ સુધીનાં પ્રત્યેક અંગ-ઉપાંગ પર શાસ્ત્રીય ગ્રંથોએ કેટલું ઊંડાણભર્યું મંથન કર્યું છે! હજારો વર્ષોથી ચાલતી મંદિરોની પરંપરા અને મંદિરની ગરિમાને ખંડિત કરતાં વિદેશી આક્રમણો કે શાસનને કારણે આ પવિત્ર પરંપરા પર રુકાવટ આવી ગઈ હતી. પરંતુ ૧૮મી સદીના અંતમાં ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે ઉપાસનાના પ્રવર્તન માટે મંદિર-નિર્માણની જ્યોતિ પુનઃ પ્રગટાવી. ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણની એ પરંપરાને અનુસરીને બ્રહ્મસ્વરૂપ શાસ્ત્રીજી મહારાજે બી.એ.પી.એસ. મંદિરોની શૃંખલા રચી. ત્યારપછી છેલ્લાં ૨૦૦ વર્ષના ઇતિહાસમાં મંદિરોના નિર્માણનો એક મહાન યુગ રચનાર મહાપુરુષ સનાતન હિન્દુ ધર્મને પ્રાપ્ત થયા - બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજ. ભારત અને પૃથ્વીના પાંચેય ખંડોમાં ૧૨૦૦થી વધુ મંદિરોનું નિર્માણ કરીને પ્રમુખસ્વામી મહારાજે સનાતન હિન્દુ ધર્મનાં વૈશ્વિક મૂલ્યોને જગતભરમાં પ્રસારાવ્યાં છે. ‘સ્વામિનારાયણ પ્રકાશ’નો આ અને આવતો અંક પ્રમુખસ્વામી મહારાજના આ દિગંત વ્યાપી કાર્યની એક ઝલક લઈને આપની સમક્ષ આવે છે. આ અંકમાં છબિ કથાના માધ્યમથી અને આગામી અંકમાં સ્વાનુભવોના માધ્યમથી માણીશું - સ્વામીશ્રીના આ વિશિષ્ટ પ્રદાનને...

॥ શ્રીસ્વામિનારાયણો વિજયતે ॥

ગુણાતીતોઽક્ષરં બ્રહ્મ ભગવાનં પુરુષોત્તમઃ ।
જનો જાનન્નિદં સત્યં, મુચ્યતે ભવબન્ધનાત્ ॥

સ્વામિનારાયણ પ્રકાશ

વર્ષ : ૮૪, અંક : ૯,

સપ્ટેમ્બર, ૨૦૨૨

સંસ્થાપક : બ્રહ્મસ્વરૂપ શાસ્ત્રીજી
મહારાજ સ્વામીશ્રી યજ્ઞપુરુષદાસજી
પોષક : બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી
મહારાજ
સન ૧૮૩૮, શરદપૂનમથી પ્રારંભાયેલું,
દર માસની ૧લી તારીખે પ્રકાશિત થતું,
શીલ, સંસ્કાર, ભક્તિ-ઉપાસનાની પુષ્ટિ
કરતું સંપ્રદાયનું સૌથી જૂનું સામયિક
‘સ્વામિનારાયણ પ્રકાશ’ બી.એ.પી.એસ.
સ્વામિનારાયણ સંસ્થાનું રજિસ્ટર્ડ
મુખપત્ર છે. સન ૧૯૫૫થી સંસ્થાનું દર
એકાંતર સોમવારે પ્રકાશિત થતું પાશ્વિક
‘સ્વામિનારાયણ સત્સંગ પત્રિકા’ ૪૫
વર્ષ બાદ ૨૦૦૧થી ‘સ્વામિનારાયણ
પ્રકાશ’માં સંમિલિત કરવામાં આવ્યું છે.

સ્વામિનારાયણ સત્સંગ પત્રિકા

સંસ્થાપક : બ્રહ્મસ્વરૂપ યોગીજી મહારાજ
સ્વામી જ્ઞાનજીવનદાસજી

પ્રકાશક : સાધુ કેશવજીવનદાસ
સ્વામિનારાયણ અક્ષરપીઠ

તંત્રી : સાધુ સ્વયંપ્રકાશદાસ

પરામર્શકો : સાધુ ઈશ્વરચરણદાસ,
સાધુ વિવેકસાગરદાસ

સંપાદકો : સાધુ અક્ષરજીવનદાસ,
સાધુ અક્ષરવત્સલદાસ

કલાનિર્દેશક : સાધુ શ્રીજીસ્વરૂપદાસ

વ્યવસ્થાપક : સાધુ નિખિલેશદાસ

મૂળ વાર્ષિક લવાજમ : રૂ. ૧૯૦/-

ઘટાડેલું લવાજમ : રૂ. ૧૨૫/-

પરદેશમાં લવાજમ : £ ૧૫ (યુરોપ)

: \$ ૨૫ (યુ.એસ.એ.)

લેખો અંગે પત્રવ્યવહાર :

prakash@in.baps.org

‘પ્રકાશ-પત્રિકા’ સંપાદન કાર્યાલય,

સ્વામિનારાયણ અક્ષરપીઠ,

અમદાવાદ - ૩૮૦ ૦૦૪.

લવાજમ અંગે પત્રવ્યવહાર :

magazines@in.baps.org

‘પ્રકાશ-પત્રિકા’ લવાજમ

કાર્યાલય,

સ્વામિનારાયણ અક્ષરપીઠ,

અમદાવાદ - ૩૮૦ ૦૦૪.

Website :

www.baps.org ૩

magazines.baps.org

મંદિરનો અમૃતકળશ આમ ઊંચકાય છે સત્પુરુષનાં વરદ કરકમળોમાં

બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજના વિરાટ મંદિર-નિર્માણ કાર્યની એક સંક્ષિપ્ત છબિકથા...

■ સાધુ અક્ષરવત્સલદાસ

કેટલી તપસ્યા, કેટલી શ્રદ્ધા, કેટલી ભક્તિ અને કેટલા મંથનને અંતે

એક પૂર્ણ મંદિરનો અમૃતકળશ ઊંચકાય છે!

બ્રહ્મસ્વરૂપ સંતવિભૂતિ પોતાનો પ્રાણ રેડે છે ત્યારે એક પૂર્ણ અર્થનું મંદિર મહોરે છે,

ત્યારે એમાં દિવ્ય તત્ત્વનો આવિષ્કાર થાય છે,

ત્યારે એ પરમ શાંતિનું કેન્દ્ર બને છે, એક સતત વહેતી દિવ્ય પ્રેરણાની ગંગોત્રીનું નિર્માણ થાય છે,

માનવ-ઉત્કર્ષનું એક સર્વાંગ સુંદર ધામ ખીલે છે અને અનેક ચૈતન્ય મંદિરોનું સર્જન થાય છે.

આવું મંદિર તેના ખરા અર્થમાં મહોરાવવું એ સામાન્ય માનવીનું કામ નથી.

બ્રહ્મસ્વરૂપ સંતવિભૂતિ પોતાનું સર્વસ્વ હોમી દઈને મંદિરનો અમૃતકળશ સમાજને ઘરે છે.

યુગો સુધી સમાજ એ અમૃતનું પાન કરે છે. આ કળિયુગના ઘોર અંધકારમાં પ્રમુખસ્વામી મહારાજે કેવી રીતે રચ્યાં છે ૧૨૦૦ કરતાં વધુ મંદિરો? શ્રદ્ધાના દીપ પ્રગટાવીને. સૌના હૈયે આસ્થાના દીપ પ્રગટાવીને તેઓ એક પૂર્ણ મંદિરનો આવિષ્કાર કરે છે. પ્રમુખસ્વામી મહારાજ મંદિર રચે ત્યારે માત્ર મંદિરની ઇમારત જ ખડી ન થાય, અસંખ્ય લોકોનાં હૃદયમાં પણ મંદિર રચાઈ જાય, અજ્ઞાનનાં અંધારાં હડસેલાઈ જાય, ભક્તિનો ઉજાસ ફેલાય.

પ્રમુખસ્વામી મહારાજ મંદિર રચે તેમાં કલા-કૌશલ્ય અને સમર્પણ-ભક્તિની જુગલબંધી હોય.

એટલે જ પૂર્ણ વિરાગી વ્યક્તિત્વ હોવા છતાં તેઓ મંદિર રચવા અવિરત પુરુષાર્થ કરતા -

જમીનની પસંદગીથી લઈને મંદિરમાં સાક્ષાત્ પરમાત્માનો નિવાસ થાય ત્યાં સુધી,

મંદિરના નિર્માણથી લઈને અનેક પેઢીઓ સુધી મંદિરનો પ્રભાવ ખીલી રહે ત્યાં સુધી.

અનેક લોકસેવાઓની પ્રવૃત્તિ વચ્ચે તેઓ મંદિર-નિર્માણમાં તન્મય બની રહેતા: ભક્તિભાવપૂર્વક.

ભગવાન સ્વામિનારાયણે આરંભેલી ઉપાસના-મંદિરોની પરંપરાને પ્રજ્વલિત રાખવા

તેઓ ભક્તિભાવપૂર્વક પોતાના પ્રાણ રેડી દે, અને ત્યારે લાખો લોકોના ઉદ્ધારનાં દ્વાર ઊઘડી જાય.

પ્રમુખસ્વામી મહારાજના શતાબ્દી પર્વે મંદિર-નિર્માણની તેઓની એ ભક્તિગાથાને માણીએ

એક છબિકથાના સ્વરૂપે, હવે પછીનાં પૃષ્ઠોમાં...

જ્યારે મંદિરની ભૂમિ પસંદ થાય છે...

મંદિર-નિર્માણની ગાથા આરંભાય છે - જમીન સંપાદનવિધિથી. પ્રમુખસ્વામી મહારાજ હરિભક્તોના સમુદાયને લક્ષમાં લઈને મંદિર કરવાનો નિર્ણય કરે ત્યારે, પ્રથમ મુદ્દો એ આવે કે મંદિર કયા સ્થળે કરવું?

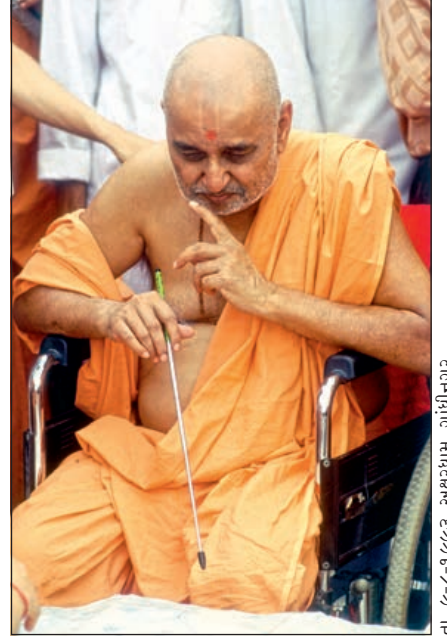
મંદિરના સ્થળની પસંદગીમાં પ્રમુખસ્વામી મહારાજને એક આગવી સૂઝ હતી. ઘણાં બધાં પસંદગીલાયક સ્થળોમાંથી ક્યારેક નકશા પર કે ક્યારેક સ્થળની મુલાકાત જાતે જ લઈને કોઈ એક જમીન પર તેઓ પસંદગીનો કળશ ઢોળે. તેમની સાથે મંદિર-નિર્માણમાં જોડાયેલા સૌને એક અનુભવ છે કે તેમણે પસંદ કરેલું સ્થળ આખરે મંદિર માટે સર્વશ્રેષ્ઠ જ ઠરે. તેઓ મંદિરની ભૂમિ પસંદ કરે અને તેને જોવા માટે જાતે જ સ્થળ પર આવે ત્યારે હંમેશાં તેઓની પ્રથમ કાર્યવાહી હોય - સાચા હૃદયથી પ્રાર્થનાની.

મંદિરની ભૂમિ પર ઠાકોરજીને પધરાવીને સ્વામીશ્રી ધૂન અને પ્રાર્થના અવશ્ય કરે. સર્વ જીવોની સુખાકારી અને સૌનાં કલ્યાણની પ્રાર્થનાના એ શબ્દો, ભવિષ્યમાં બનનારા મંદિરની પાયાની શિલા સમા બની રહે છે. ભૂમિને પ્રસાદીભૂત કરવા તેઓ ભગવાનને ધરાવેલાં પુષ્પોની પાંખડીઓને ભૂમિ પર વેરીને ભૂમિને પાવન કરે.

તેઓની પ્રેરણાથી કોઈક ભક્ત પોતાની જમીન મંદિર-નિર્માણ માટે દાનમાં આપે છે ત્યારે તેના પર તેઓની પ્રસન્નતાની વૃષ્ટિ થાય છે. તેઓના મુખમાંથી શબ્દો સરી પડે છે: ‘અહીં મંદિર થશે અને હજારો લોકો અહીંથી સારી પ્રેરણા મેળવશે, ભગવાન ભજશે, એનો પહેલો યશ તમને. તમારાં પુણ્યનો પાર નથી.’

તા. ૧૮-૧-૧૯૮૩, રોહિશાળા, જિ. ભાવનગર

તા. ૯-૮-૧૯૮૩, અક્ષરધામ, ગાંધીનગર

મંદિરના આયોજનમાં પવિત્ર સ્પર્શ

મંદિરની ભૂમિ સંપાદિત થાય, પછીનું પ્રથમ સોપાન આવે - મંદિરના પ્લાનિંગનું. પ્રમુખસ્વામી મહારાજના સૂચન મુજબ નિષ્ણાત સ્થપતિઓ કે ઈજનેરો સંભવિત મંદિરના નકશા તૈયાર કરે. અનેકવિધ દૃષ્ટિકોણથી મંથન કરીને તેઓ સ્વામીશ્રી સમક્ષ મંદિરની યોજના રજૂ કરે ત્યારે તેમાં સ્વામીશ્રીનાં અમૂલ્ય સૂચનો કે સુધારાઓ નિષ્ણાતોને પણ ચકિત કરી દે! મંદિરના નકશા પર એક નિષ્ણાત સ્થપતિની જેમ તેઓની દૃષ્ટિ અને આંગળીઓ ફરતી રહે, તેની સાથે સાથે અનેક પ્રશ્નો પણ ઉકેલાતા રહે. જેમ કે, મંદિર કયા દ્રવ્યમાંથી બનાવવું? પથ્થરમાંથી બનાવવું કે ઈંટ-ચૂના-રેતીમાંથી બનાવવું? પથ્થરમાંથી બનાવવું તો કયા પથ્થરમાંથી બનાવવું? પોરબંદરનો પથ્થર કે જેસલમેરનો પીળો પથ્થર? સ્તંભોમાં મકરાણાનો આરસ કે બંસીપહાડપુરનો ગુલાબી પથ્થર? - આવા અનેક પ્રશ્નોનું શ્રેષ્ઠ સમાધાન કરવાની તેમને આગવી ફાવટ હતી. દેશ-વિદેશમાં પ્રભાવ પાથરતાં મંદિરોની અદ્ભુત સૃષ્ટિમાં પ્રમુખસ્વામી મહારાજનો આગવો સ્પર્શ યુગો સુધી સૌને અનુભવાતો રહેશે.

જ્યારે પ્રથમ શિલા રોપાય છે...

પ્રમુખસ્વામી મહારાજનો સદાનો આગ્રહ હતો કે મંદિર એક દિવ્ય સ્થાપત્ય છે, તેથી તેના નિર્માણની પ્રત્યેક વિધિ શાસ્ત્રીય પરંપરા અનુસાર જ થવી જોઈએ. આથી, મંદિરનું આયોજન-પ્લાનિંગનું પ્રથમ પગથિયું પૂર્ણ થાય પછી, શાસ્ત્રીય પરંપરા મુજબ સ્વામીશ્રી ભૂમિપૂજન-શિલાન્યાસ-ખાતમુહૂર્તનું કાર્ય ખૂબ ખંતપૂર્વક કરે અને તેમાં સૌને શ્રદ્ધાપૂર્વક જોડે. વિધિ-વિધાનો સાથે મંદિર-નિર્માણની પ્રથમ શિલા રોપવાનું આવે ત્યારે કયા ખૂણે શિલાન્યાસ કરવો, વગેરે અંગે તેઓ નિશ્ચિતપણે શાસ્ત્રોને અનુસરે. શિલાન્યાસ માટેનો ગર્ત(ખાડો) કેટલો ઊંડો કરવો, કેટલો મોટો કરવો, તેમાં કેવી રીતે હરિભક્તોને વિધિમાં જોડવા વગેરેનું પણ સ્વામીશ્રી ઊંડું માર્ગદર્શન આપે. શાસ્ત્રીઓ મંદિરના શિલાન્યાસનો વિધિ કરાવે ત્યારે સ્વામીશ્રી પ્રથમ ઠાકોરજીનું પૂજન કરીને મંદિરની ભૂમિનું પૂજન વેદોક્ત વિધિપૂર્વક અવશ્ય કરે. સાથે સાથે, શાસ્ત્રીય પરંપરા મુજબ મંદિરના આધાર રૂપે ભૂમિમાં સ્થાપિત થનાર દેવતાઓનું પૂજન અને સ્થાપન કરે. પંચરત્નો અને કૂર્મ આદિ પધરાવીને નિધિકુંભનું પૂજન કરે.

તા. ૩૧-૮-૨૦૧૧, મુંબઈ

શિલાન્યાસ વિધિમાં પવિત્રતા, માંગલ્ય, સમૃદ્ધિ, સિદ્ધિ, વગેરેના પ્રતીકરૂપે અમૃતકળશને વેદોક્ત વિધિથી ભૂમિમાં આરોપીને સ્વામીશ્રી પ્રથમ શિલાનું સ્થાપન કરે ત્યારે સ્વયં ઉત્સાહથી જયનાદો પોકારે અને મંદિરના નિર્માણકાર્યનો મંગલ આરંભ થાય છે તેનો અપાર હરખ વ્યક્ત કરે. સ્વામીશ્રીને મન એક મંદિરનો આરંભ થાય છે એ અનેક લોકોના કલ્યાણના મહાન યજ્ઞનો આરંભ હતો. આથી, મંદિરની પ્રથમ શિલા રોપાય ત્યારે તેઓનો અનન્ય ઉત્સાહ સૌના હૈયે ઉત્સાહની ભરતી પ્રગટાવી દેતો.

પ્રથમ સ્તંભનું આરોપણ...

મંદિરનો શિલાન્યાસવિધિ થાય કે
મંદિરનું નિર્માણ કાર્ય શરૂ થઈ જાય.
મંદિર-નિર્માણના પ્રત્યેક પગથિયે પ્રમુખસ્વામી મહારાજનું
સાતત્ય જોડાયેલું રહે.
મંદિરની જગતી પીઠ, કર્ણપીઠ કે પ્લીન્થ રચાય
ત્યારે સ્વામીશ્રી અવશ્ય ઈચ્છા વ્યક્ત કરે કે
મંદિરના પ્રથમ સ્તંભનું સ્થાપન શાસ્ત્રીય વિધિ મુજબ થાય.
સતત ચાલતા વિચરણ વચ્ચે ક્યારેક સમયની અનુકૂળતા કરીને
તેઓ પ્રથમ સ્તંભના સ્થાપન વેળાએ સ્થળ પર પહોંચી જાય.
ક્યારેક અનુકૂળતા ન હોય તો મંદિર-નિર્માણમાં જોડાયેલા
સંતો-કાર્યકરો સ્તંભના પથ્થરો લઈને સ્વામીશ્રી જ્યાં હોય ત્યાં
પહોંચી જાય અને તેનું શાસ્ત્રીય રીતે પૂજન કરાવે.
સ્વામીશ્રી વિધિવત્ સ્તંભનું પૂજન - સ્થાપન કરે તેનાથી જ
તેમને સંતોષ ન થાય, તેઓ
મંદિરનો પ્રથમ સ્તંભ રોપાય એની સાથે જ,
મંદિર-નિર્માણ ક્યારે પૂરું કરવું એનું લક્ષ્ય
અવશ્ય બાંધી જ આપે.
નિર્માણ શરૂ થયા પછી આવતી
નાની મોટી અનેક સમસ્યાઓને પણ તેઓ

તા. ૧૪-૫-૨૦૧૦, જામનગર

સહજતાથી ઉકેલતા રહે.
મંદિરની એકેએક શિલા માટે ચોક્કસાઈ રાખવાનો
તેમનો આગ્રહ રહે. મંદિરની એક પછી એક શિલાઓ મુકાતી
રહે ત્યારે સમયે સમયે સ્વામીશ્રી અવશ્ય નિર્માણકાર્ય નીરખવા
સ્થળ પર પહોંચી જાય. રૂબરૂ ન જઈ શકાય તો કાર્યકર્તાઓ
સાથે સતત સંપર્કમાં રહીને માર્ગદર્શન આપતા રહે.
સ્તંભપૂજનથી લઈને આમલસારાના પૂજન અને મંદિરની ટોચ
પર કળશ સ્થાપન સુધી પ્રત્યેક પગથિયે સૌને સ્વામીશ્રીનું
સાંનિધ્ય અને માર્ગદર્શન પ્રેરણાઓથી છલકાવી દેતું.

રિસેમ્બર, ૧૯૮૪, અમદાવાદ

મંદિર: ભગવાનનું સિંહાસન...

મંદિર સર્વાંગે સુંદર અને પરિપૂર્ણ હોવું જોઈએ એવો પ્રમુખસ્વામી મહારાજનો સદાનો આગ્રહ હતો. આથી, ભગવાન જ્યાં બિરાજમાન થવાના હોય એ ગર્ભગૃહ, ગર્ભગૃહનાં આંતરિક અંગ-ઉપાંગો વગેરેની રચનામાં સ્વામીશ્રી રસપૂર્વક સૌને માર્ગદર્શન આપે. તેની સ્વચ્છતાથી લઈને ભગવાનનાં વસ્ત્ર-અલંકારની વ્યવસ્થા સુધી સ્વામીશ્રી ચીવટ રખાવે. એક તરફ મંદિરનું નિર્માણકાર્ય ચાલતું હોય, બીજી તરફ મૂર્તિઓનું સર્જન અને તેની સિંહાસનથી લઈને આનુષંગિક વ્યવસ્થાઓનું કાર્ય પણ સ્વામીશ્રીના માર્ગદર્શન પ્રમાણે વેગપૂર્વક ચાલતું રહે.

સ્વામીશ્રી ઠાકોરજીનાં સિંહાસનો પણ ચોક્કસાઈપૂર્વક કરાવે.

અનંતકોટિ બ્રહ્માંડોના રાજાધિરાજ પરમાત્માને બિરાજવાનાં સિંહાસનોમાં ક્યાશ કેમ ચાલે? આથી, સ્વામીશ્રી સમય કાઢીને સિંહાસનો રચાતાં હોય ત્યાં ક્યારેક નિરીક્ષણ કરવા પધારે. પ્રથમ નજરે જ તેઓ તેની વિશેષતાઓ અને નબળાઈઓ પામી જાય. તેમાં તેમની ઠાકોરજી પ્રત્યેની ભક્તિનો સૌને સહેજે ઉભાર અનુભવાય. સિંહાસનમાં બિરાજમાન ઠાકોરજીને શણગારો કેવી રીતે ધરાવી શકાશે? તેમને વાઘા પહેરાવવામાં સિંહાસનની રચના અડચણરૂપ તો નહીં બને ને? ઠાકોરજીને થાળ ધરાવવા માટે સિંહાસનની કલાકોતરણીઓ નડતરરૂપ તો નહીં બને ને? એમના આવા પ્રત્યેક સવાલમાં એમનો ભક્તિભાવ ઉપર તરી આવે.

સિંહાસનોનાં સર્જનમાં સ્વામીશ્રીનો અભિપ્રાય મેળવવાનું કલાકારો માટે સર્વશ્રેષ્ઠ ઈલકાબ સમું બની રહેતું.

આગવી સ્થાપત્ય-સૂઝ...

પ્રમુખસ્વામી મહારાજ એટલે

અનોખી કોઠાસૂઝનું એક આદર્શ ઉદાહરણ.

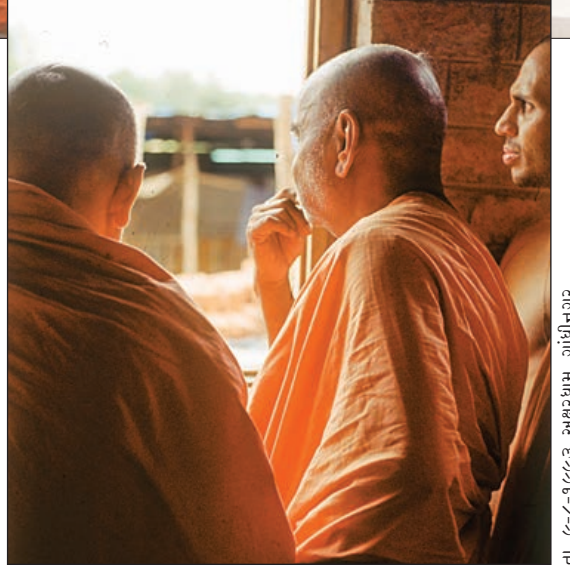
અનેક ક્ષેત્રોની જેમ મંદિરના નિર્માણમાં પણ તેમની સ્થાપત્ય-સૂઝ સૌને અચંબિત કરી દેતી હતી.

રાજધાની દિલ્હીમાં અને ગાંધીનગરમાં સ્વામિનારાયણ અક્ષરધામ જેવો વિરાટ પ્રોજેક્ટ હોય કે મુંબઈ, કોલકાતા, સુરત, રાજકોટ, લંડન, લ્યુસ્ટન, શિકાગો, એટલાન્ટા, નૈરોબી જેવાં મહાનગરોનાં મહામંદિરો હોય, એમની સ્થાપત્ય-સૂઝ પ્રત્યેક સર્જનમાં પથ્થરે પથ્થરમાં વિલસી રહી છે.

મંદિરની ઊંચાઈ-પહોળાઈ-સપ્રમાણતા કેવી હોવી જોઈએ, ત્યાંથી લઈને સમગ્ર પરિસરના પ્લાનિંગમાં એમની પૂર્ણદક્ષતા મોટા મોટા આર્કિટેક્ટ્સને પણ અચંબો પમાડી દે !

ગાંધીનગરમાં અક્ષરધામના સર્જન વેળાએ પરિક્રમાના બે છેડા વચ્ચે પ્રવેશદ્વાર કેવી રીતે મૂકવું – તે અંગે સતત સાત મહિના સુધી નિષ્ણાત આર્કિટેક્ટ્સ અને અનુભવીઓ મથામણ કરી થાકી ગયા હતા છતાં સંતોષકારક ઉત્તર મળતો ન હતો.

સ્વામીશ્રીએ સ્થળ ઉપર આવીને ઊભાં ને ઊભાં જ તેનો નિવેડો લાવી આપ્યો ત્યારે એ આર્કિટેક્ટ્સ ખુશ થતાં બોલી ઊઠ્યા હતા: ‘મિલિયન ડોલર ડિસિઝન!’

તા. ૯-૮-૧૯૮૩, અક્ષરધામ, ગાંધીનગર

સ્વામિનારાયણ અક્ષરધામમાં ઠેર ઠેર સ્વામીશ્રીની આવી સ્થાપત્ય-સૂઝ મહોરી ઊઠી છે.

જ્યારે સ્થળ પર તેઓ નીરખવા પધારે ત્યારે ખૂણે ખૂણે એમની દૃષ્ટિમાં મપાઈ જાય. એમના સૂક્ષ્મ નિરીક્ષણમાં કેટલીય એવી બાબતો ઝડપાઈ જાય છે જેનો નિષ્ણાત ઇજનેરોએ કે સ્થપતિઓએ ખ્યાલ જ ન કર્યો હોય! તેઓની પાસે એવી આગવી સૂઝ હતી કે સ્થપતિઓ અને ઇજનેરો માટે નિર્માણની ચોક્કસાઈ પર તેઓની મહોર વાગે એ એક મોટો ઇલ્કાબ બની રહે!

જીવન ઘડતરનાં ટાંકણાં...

મંદિરનું નિર્માણ થતું હોય ત્યારે પ્રમુખસ્વામી મહારાજ ટાંકણે ટાંકણે ઘડાતા મંદિરના પથ્થરોમાં પણ ઊંડો રસ લે. મંદિરનો પ્રત્યેક પથ્થર સર્વાંગ સુંદર અને પૂર્ણ રૂપે નીખરી ઊઠે તેની સ્વામીશ્રીને ખૂબ ચીવટ. આથી, સમયની અતિ વ્યસ્તતા વચ્ચે તેઓ મંદિરનું ઘડતરકામ નિહાળવા રાજસ્થાનના ગામડાંઓમાં કે મંદિરનું જ્યાં ઘડતર થતું હોય ત્યાં પહોંચી જાય. કષ્ટો વેઠીને એક એક કારીગર પાસે જઈને તેમના પર નિઃસ્વાર્થ પ્રેમ અને આશીર્વાદ વરસાવે, તેમને અભિનંદન આપે, તેમના પર ફૂલ ચઢાવે, તેમને રાજી કરે. સ્થળ પરની તેમની મુલાકાતની માત્ર હવા પ્રસરતાં જ પ્રત્યેકમાં નવતર શક્તિ અને ઉત્સાહની ભરતી આવી જતી. મંદિરનિર્માણ વેળાએ તેમની એક ઊડતી મુલાકાત પણ સોમાં નવી ચેતનાનો સંચાર કરી દેતી. સ્વામીશ્રી સ્થળ પર આવવાના છો તેવી વાત વહેતી થાય કે મંદિરના નિર્માણમાં વેગ આવી જાય. નિર્માણકાર્ય સંભાળતી જવાબદાર વ્યક્તિઓ હોય કે સ્વયંસેવકો અને કારીગરો હોય - સ્વામીશ્રીની ચેતના બધામાં છાઈ વળે. સૂક્ષ્મતાથી નિરીક્ષણ કરતા સ્વામીશ્રી સૌની વચ્ચે આત્મીયતાથી

ધૂમી વળે અને સ્વામીશ્રીની દૃષ્ટિ ઝીલતાં જ, કંઈક સારું કાર્ય કર્યાનો સંતોષ સૌને હૈયે ફરી વળતો. સ્વામીશ્રી એક સાથે અનેક આયામોમાં મંદિર-નિર્માણને જોડતા. ટાંકણે ટાંકણે મંદિર ઘડતા એ સૌને સંબોધીને સ્વામીશ્રી ઉચ્ચારતા: ‘મંદિરના ઘડતરની સાથે આમ જીવનનું ઘડતર પણ થવું જોઈએ.’ તેઓ શિલ્પીઓના કામમાં જેટલું ચિત્ત આપે, એટલું જ તેમના જીવનઘડતરમાં પણ આપે. મંદિરનિર્માણ વેળાએ તેઓ જ્યારે જ્યારે શિલ્પીઓ-કારીગરોને મળે, ત્યારે તેમની કલાની કદર કરીને જ તેઓ સંતોષ ન માને, પરંતુ એ ભાઈઓનું જીવન સુવ્યવસ્થિત-શુદ્ધ-નિવ્યર્સની બને એ માટે પણ તેઓ દિલ રેડી દે. એક એકને વ્યક્તિગત રીતે મળી મળીને સ્વામીશ્રી તેમના જીવનમાં ઊંડો રસ લે અને આત્મીયતાથી તેમને ભરી દે. પ્રમુખસ્વામી મહારાજની હૂંફ પથ્થર-ફોડાથી લઈને મૂર્તિકલાકારો અને ઈજનેરો-સ્થપતિઓ સુધીના સૌ કોઈના જીવન-પરિવર્તનનું નિમિત્ત બની જતી. જીવન ઘડતરનો મંદિરનો હેતુ, મંદિરના નિર્માણની સાથે સાથે જ શરૂ થઈ જાય.

તા. ૧૬-૫-૧૯૮૪, લંડન, યુ.કે.

સમર્પણના પ્રેરણામૂર્તિ...

કેટલાકને જિજ્ઞાસા જાગે છે કે આવાં ભવ્ય મંદિરોના નિર્માણમાં પ્રમુખસ્વામી મહારાજ જેવા અકિંચન મહાપુરુષ નાણાંનું આયોજન કેવી રીતે કરતા હશે? મંદિરના નિર્માણમાં જરૂરી નાણું તેઓ ક્યાંથી અને કેવી રીતે લાવતા હશે? આ જિજ્ઞાસાના ઉત્તરમાં નજર સમક્ષ સામાન્ય જીવનસ્તર ધરાવતા લાખો આબાલ-વૃદ્ધ ભક્તોનું સમર્પણ તરવરે છે. પ્રમુખસ્વામી મહારાજની એક હાકલ લોકોમાં સમર્પણ અને ઉત્સાહનું મોજું ફેલાવી દેતી હતી. તેઓની પ્રેરણાથી સામાન્ય સ્થિતિના લોકો, પોતાના જીવનના ખોટા ખર્ચા-વ્યસનો વગેરેમાંથી મુક્ત થઈને પૈસા બચાવે અને તેમાંથી ભક્તિભાવપૂર્વક મંદિરનિર્માણમાં યોગદાન આપે. સંયમ અને જીવનશુદ્ધિ દ્વારા, ખરા હૃદયપૂર્વકનું એક કોડીનું પણ દાન સ્વામીશ્રીને મન કરોડો કરતાં અધિક

અને અમૂલ્ય હતું. સમર્પણની એક એક શિલા પર તેઓએ આ મહામંદિરો સજયાં છે. ‘સ્વામીબાપા ! જાતે વેચાઈ જઈને પણ મંદિરના બાંધકામમાં દાન આપીશું. આપ સંકોચ ન રાખશો, કહો, કેટલી સેવા કરું?’ અનેક ભક્તોના આવા ઉદ્ગાર તેઓની પાસે ઠલવાતા રહેતા. તેમની હાકલે મોટેરાઓ તો પોતાનું યોગદાન આપવા થનગને, પરંતુ નાનાં નાનાં ભૂલકાંઓ પણ વધારાના મોજ-શોખના ખર્ચાઓ છોડીને પોતાની બચત આપવા દોડી આવે. પોતાની એક-એક રૂપિયાની બચતનો કુંભ બાળકો પ્રમુખસ્વામી મહારાજ પાસે દોડી દોડીને લઈ આવતા. ક્યારેક એવું આશ્ચર્ય સર્જાતું કે વડીલો પોતાની મરણમૂડી મંદિરના નિર્માણમાં

ઠાલવી દેતા, તો બીજી તરફ પાપા પગલી માંડતાં શિશુઓને પણ સમર્પણની લગની લાગતી.

ફક્ત ત્રણ-ચાર વર્ષના શિશુ કીર્તનને રદ લાગી કે સ્વામીબાપા મંદિર બંધાવે છે તેમાં મારે પણ કંઈક દાન આપવું છે. સરકારના બાળફંડમાંથી એને મળતી રકમનો પત્ર લઈને એ પોતાના પિતા સાથે સીધો જ સ્વામીશ્રી પાસે દોડી આવ્યો અને પોતાની સેવા નોંધાવ્યાનો આનંદ લૂંટ્યો.

પ્રમુખસ્વામી મહારાજે શ્રદ્ધા-સમર્પણનો કેવો પ્રચંડ પ્રવાહ જન-જન સુધી વહાવ્યો છે, તેના જીવતાં જાગતાં સ્મારકો એટલે આ મંદિરો.

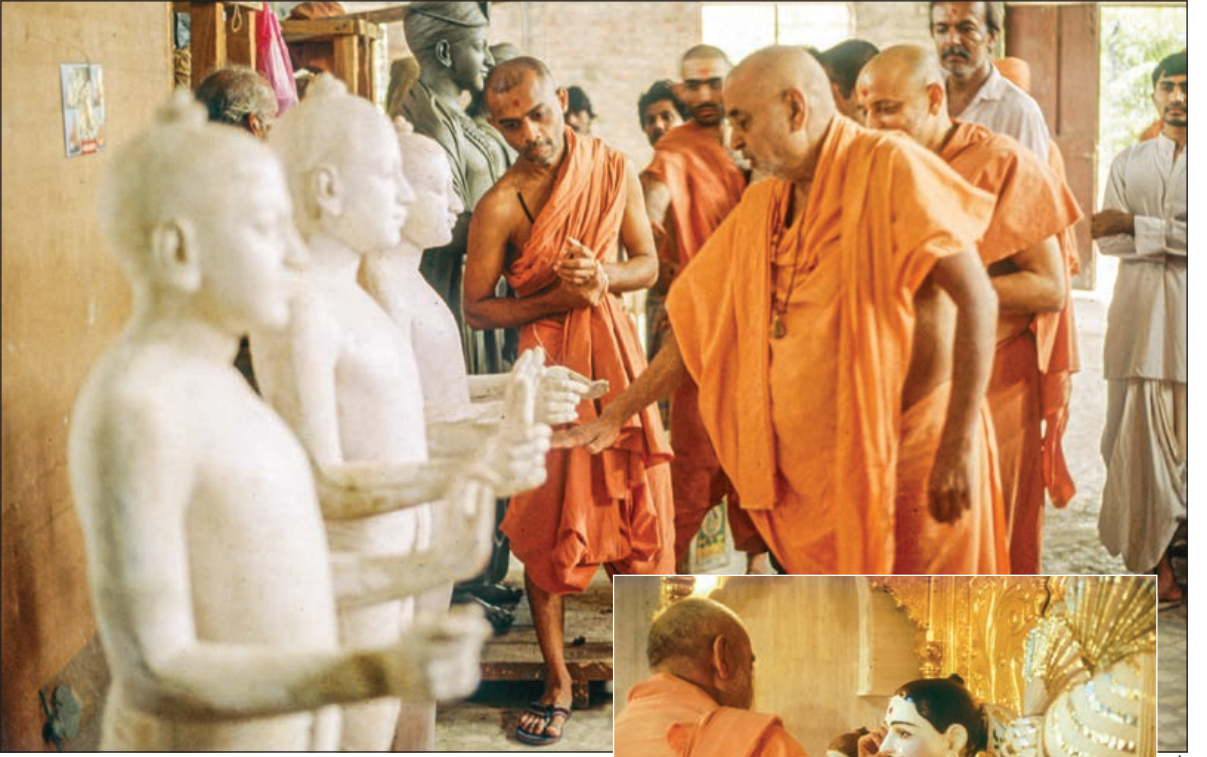
નિઃસ્વાર્થ સેવાની સરવાણી...

મંદિરનિર્માણમાં શ્રમસેવાનો મહિમા અદકેરો છે. એટલે જ, ધનની સેવાથી જ સૌ ભક્તો સેવાનો પરિતોષ નથી માનતા. તનની પણ સેવામાં સૌ ભક્તિભાવપૂર્વક જોડાય છે. પ્રમુખસ્વામી મહારાજ મંદિરોનું નિર્માણ કરે, ત્યારે યુવાનોથી લઈને સૌ કોઈને સહજતાથી શ્રમસેવામાં જોડી દે. તેઓની એક હાકલે બાળકોથી લઈને વૃદ્ધો સુધી સૌ કોઈ યથાશક્તિ શ્રમદાન કરવા થનગનવા લાગે. તેમાં મહિલાઓ પણ બાકાત ન રહે. ભારતમાં તો ખરું જ, પરંતુ સમયની અતિ વ્યસ્તતા ધરાવતા ઈંગ્લેન્ડ-અમેરિકા જેવા દેશમાંય સમય કાઢીને સૌ કઠિન શ્રમ ભરેલી સેવા કરવા દોડી આવે, એ શું આશ્ચર્યપ્રેરક નથી?

મંદિરના પાયા પૂરવાથી લઈને શિખરના પથ્થરો ચઢાવવા સુધીની ભાતભાતની સેવામાં સૌ જોડાઈ જાય. સમયના દુષ્કાળમાં નાણાંનું દાન આપી શકનારા ઘણા, પરંતુ ટાણાનું એટલે કે સમયનું દાન આપનારા વિરલ છે. પરંતુ સ્વામીશ્રીના દિવ્ય આકર્ષણથી હજારો આબાલવૃદ્ધોએ આ મંદિરના નિર્માણમાં સમયના દાનમાં પણ દાનેશ્વરી કર્ણની યાદ તાજી કરી દીધી. કોઈકે એક વર્ષ, કોઈકે બે વર્ષ, કોઈકે ત્રણ વર્ષ, કોઈકે છ મહિના, કોઈકે આઠ મહિના તો કોઈકે આઠ

અઠવાડિયાં, અને કોઈકે વર્ષો સુધી નિયમિત સમયનું યોગદાન આપીને આ મંદિરોનાં નિર્માણમાં સ્વામીશ્રીના વચને દિલથી રાત-દિવસ સેવા કરી છે. હજારો ભક્તો એવા પણ છે કે જેમણે સાંજે અથવા રાત્રે વ્યવસાય પછી મંદિરે આવીને મોડી રાત સુધી સેવાઓ કરી છે. કેટલાય હરિભક્તો વ્યવસાય, પરિવાર અને સામાજિક જવાબદારીઓ વચ્ચે પણ સમય ફાળવીને સતત દોડતા રહ્યા. કેટલાકે ઘડાયેલા પથ્થરનાં કન્ટેનર્સ આવે ત્યારે પથ્થર ઉતારવાની સેવા ઉપાડી લીધી, કેટલાકે તેને વ્યવસ્થિત જગ્યાએ ગોઠવવાની સેવામાં સમયદાન આપ્યું, કોઈએ પથ્થરના ચોટકામ અને ઘસાઈ કામમાં ખૂબ પુરુષાર્થ કર્યો. કોઈકે બીમાર કારીગરોની સેવામાં તો કોઈકે કારીગરોની નાની-મોટી જરૂરિયાતો પૂરી કરવા માટે સમયદાન આપ્યું. કેટલાકે કારીગરોની રસોઈની સેવા કરીને ઉત્તમ ઉદાહરણ પૂરું પાડ્યું. નિઃસ્વાર્થ સેવાની આ સરવાણી પાછળ પ્રમુખસ્વામી મહારાજનો શાંત પ્રભાવ સહજતાથી પ્રકટતો સૌને અનુભવાતો હતો.

તા. ૨૫-૧-૧૯૮૦, સારંગપુર

ભક્તિસભર આંતરસૂઝ...

મૂર્તિ એટલે મંદિરનો આત્મા.

એટલે જ પ્રમુખસ્વામી મહારાજને મન મૂર્તિનું મહત્ત્વ સૌથી વિશેષ સવાયું હતું.

મૂર્તિકલામાં તેઓની સૂઝ પણ આગવી અને ઊંડી હતી. પ્રત્યેક મંદિરની મૂર્તિના નિર્માણમાં ચોક્કસાઈ માટે તેઓનો ખૂબ આગ્રહ રહે. તેમનો આગ્રહ હતો કે મંદિરોમાં ઠાકોરજીની મૂર્તિઓ તો સર્વાંગ સુંદર જ જોઈએ. મૂર્તિને કેવી રીતે સર્વાંગ સુંદર કરવી? તે અંગેની તેમની ઝીણામાં ઝીણી એમની સૂચનાઓ મોટા મોટા કલાકારોને પણ ચકિત કરી દેતી હતી. ‘આ મૂર્તિનો કાન સહેજ ઊંચો થઈ ગયો છે...’ ‘આ મૂર્તિનો ખભો જરા પાતળો જણાય છે...’ ‘મૂર્તિના ગાલ થોડાક ઊપસેલા જોઈએ...’ ‘નાસિકાની નીચે મૂંઘનો ભાગ સરખો કરજો...’ મૂર્તિઓ પર પ્રથમ નજર કરતાં જ આ બધું એમની ચકોર દૃષ્ટિમાં તરત જ મપાઈ જાય, અને તેના આવા ચમકારા મુખેથી સરવા લાગે ત્યારે કલાનિષ્ણાત શિલ્પી નતમસ્તક થઈ જાય ! પોતાની આ મૂર્તિકલાની સૂઝ એમણે સંતોની નવી પેઢીમાં વિસ્તારી ને આજે સંસ્થામાં સમર્થ મૂર્તિકારો અદ્ભુત કલાકૃતિઓનું સર્જન કરે છે !

કલાકાર મૂર્તિમાં ભાવો ઉપસાવવા મથતો હોય છે ત્યારે, એને નીરખતાં જ એક નિષ્ણાત શિલ્પી-કલાકારની

પીંછી ફરે તેમ કલાકારની અધૂરપને સ્વામીશ્રી

પૂર્ણતા બક્ષી આપતા.

પોતે પૂર્ણ વિરાગી હોવા છતાં, ભગવાનની મૂર્તિને કેવાં વસ્ત્રો પરિધાન કરાવવાં, કયા સમયે કેવા શણગાર ધરાવવા, કેવા અલંકારો ધારણ કરાવવા, ઠાકોરજીના થાળની કેવી ચોક્કસાઈ રાખવી વગેરે વિવિધ પાસાંઓમાં એમની ભક્તિકલા પૂર્ણ કળાએ ખીલી ઊઠતી. મૂર્તિના હોઠ, મૂર્તિની મૂંઘ કે ગાલ પર કરવામાં આવતી નાની શી ટીબકડીમાંય નાની સરખી ક્ષતિનું તેઓનું નિરીક્ષણ ચકિત કરી દેતું! એમનાં સૂક્ષ્મ સૂચનો મૂર્તિને પૂર્ણસ્વરૂપમાં ખીલવી દે. મૂર્તિની આંગળીઓ પર વીંટીની જાડાઈ કેવી જોઈએ ત્યાંથી માંડીને મૂર્તિના નાક-કાન કેવાં હોવાં જોઈએ - એવું સૂક્ષ્મતાભર્યું ખૂબ ચિંતન ભક્તિ બનીને નિખરે છે! માત્ર કલાની દૃષ્ટિએ જ નહીં, ભાવની દૃષ્ટિએ પણ. તેઓ મૂર્તિને પથ્થર, ધાતુ કે ચિત્રામણની નહીં, પરંતુ સાક્ષાત્ પરમાત્મા તરીકે અનુભવતા. એટલે તેમને મન મૂર્તિ એ કોઈ કલાનો ભાગ નહોતો, પરંતુ સાક્ષાત્ પરમાત્માની પ્રત્યક્ષ સેવાનો લહાવો હતો.

ઉત્સાહસભર ભક્તિનો યજ્ઞ...

મંદિરનું નિર્માણ એ કોઈ સ્થૂળ ઘટના નથી, પરંતુ એવી એક સૂક્ષ્મ અને આંતરિક ચેતના જગાવનારો અવસર છે કે જેથી સૌમાં ઉત્સાહ અને આનંદની ભરતી થઈ. મંદિરનું નિર્માણ પૂર્ણ થાય પછી પ્રતિષ્ઠાનો ઉત્સવ આવે એટલે પ્રમુખસ્વામી મહારાજ મહાન યજ્ઞ અને મૂર્તિઓની શોભાયાત્રાઓ યોજીને સર્વત્ર ઉત્સાહનું મોજું પ્રસરાવી દેતા. મૂર્તિપ્રતિષ્ઠા પૂર્વે વેદોક્ત યજ્ઞવિધિપૂર્વક મૂર્તિઓનું પૂજન કરવામાં આવે ત્યારે સ્વામીશ્રી ઉચ્ચારતા: ‘આ યજ્ઞની વિધિમાં ભલે આપણને સમજ ન પડે, પરંતુ તેની આધ્યાત્મિક અસર ચોક્કસ થાય છે. ઝોકટર દવા આપે અને તે ન સમજાય તો પણ લઈએ છીએ, તેનાથી સાજા પણ થઈએ છીએ, તેમ આ યજ્ઞથી પણ આધ્યાત્મિક લાભ થાય છે.’ સ્વામીશ્રીના સાંનિધ્યમાં યજ્ઞશાળાનું વાતાવરણ સૌને વૈદિક યુગમાં લઈ જતું હોય તેવું અનુભવાય. વેદમંત્રોનાં ગાન, યજ્ઞની પવિત્ર જવાળાઓ અને સ્વામીશ્રી જેવા યજ્ઞપુરુષનું સાંનિધ્ય, નાના મોટા દરેકના હૈયે દિવ્યતાની સુરખી લહેરાવી દે. યજ્ઞ પછી તુરંત, મૂર્તિઓની મંદિરમાં પ્રતિષ્ઠાવિધિ પૂર્વે, મૂર્તિની દિવ્ય દૃષ્ટિથી સમસ્ત નગર પાવન થાય તે હેતુથી

તા. ૨૧-૭-૨૦૦૭, દોરન્દો, કેનેડા

તા. ૨૧-૭-૨૦૦૭, દોરન્દો, કેનેડા

સ્વામીશ્રી મૂર્તિઓની ભવ્ય શોભાયાત્રા યોજે. ઢોલ, નગારાં, મંજિરા-કરતાલ સાથે ભજનોના સ્વરોથી આખું નગર છલકાઈ જાય. ભગવાનના સ્વાગતમાં શ્રદ્ધાથી હર્યાભર્યા અને આનંદે નાચતા કૂદતા-હરખાતા એ ભક્ત સમુદાયનું દૃશ્ય રોમાંચક બની રહે. એક મંદિરનાં દાર ખુલે છે અને સાક્ષાત્ ભગવાન બિરાજે છે ત્યારે આનંદ-ઉલ્લાસનું કેવું મોજું છવાઈ વળે છે !

તા. ૨૦-૮-૧૯૮૫, લંડન, યુ.કે.

સાક્ષાત્ પરમાત્માનું અવતરણ...

મંદિરનો આત્મા છે - મૂર્તિ!

પથ્થર, ધાતુ, કાષ્ઠ કે માટીની અબોલ અને નિર્જીવ ભાસતી મૂર્તિ, યુગોથી કરોડો આસ્તિકોનું જીવનકેન્દ્ર રહી છે! એમની સાથે એ મૂર્તિ બોલે છે, ચાલે છે, હસે છે, ખેલે છે અને એમને પ્રમોદ આપે છે!

અસંખ્ય લોકોની શ્રદ્ધા-આસ્થાનો પ્રતિસાદ આપતી એ અબોલ મૂર્તિના બોલ ઝીલવા માટે

એક જુદી જ ભૂમિકાએ ગતિ કરવી પડે છે!

એના માટે ભારતીય ઋષિઓએ વિશિષ્ટ

પ્રાણપ્રતિષ્ઠા વિજ્ઞાન વિકસાવ્યું છે.

મંદિરના ગર્ભગૃહમાં પ્રાણપ્રતિષ્ઠા વિધિ એટલે મંદિરના

સર્જનકાર્યની સર્વોચ્ચ પળ!

વૈદિક મંત્રોનો નાદ, જયજયકાર, મહામંત્રની ધૂન અને વાતાવરણનો દિવ્ય મિજાજ.

પ્રમુખસ્વામી મહારાજના સાંનિધ્યમાં મૂર્તિપ્રતિષ્ઠા અવસરના સાક્ષી બનવું એ પણ ભક્તો માટે દિવ્ય લલાવો બની રહેતો.

વૈદિક વિધિને અનુસરતા પ્રમુખસ્વામી મહારાજ

મૂર્તિઓ સમક્ષ ઉપસ્થિત થાય ત્યારે વાતાવરણ દિવ્ય બની રહે.

સ્વામીશ્રી મૂર્તિમાં એકાકાર થઈ જાય,

પોતાની પરાભક્તિથી પોતાના હૈયે બિરાજમાન પરમાત્માનું મૂર્તિમાં પ્રાણાહવાન કરે, મૂર્તિના પ્રત્યેક અંગમાં સાક્ષાત્ પરમાત્માનું અવતરણ થાય ત્યારે સૌની શ્રદ્ધા ચરમસીમાએ જયજયકાર કરવા લાગે.

ભૌતિક પદાર્થની બનેલી મૂર્તિ પારભૌતિક બની જાય,

મૂર્તિના અણુએ અણુમાં દિવ્ય પરમ તત્ત્વનું ચેતન ધબકી રહે, પરમાત્માના સાક્ષાત્ અવતાર સમી મૂર્તિનાં નેત્રો

અને અભય હસ્તમાંથી દિવ્ય કલ્યાણકારી અમીવૃષ્ટિનો પ્રવાહ વહેતો સૌને અનુભવાય.

દિવ્ય પરમ તત્ત્વના અવતરણની જાણે એ અલૌકિક પળ!

મૂર્તિપ્રતિષ્ઠા વેળાએ મૂર્તિ સાથે પ્રમુખસ્વામી મહારાજ ગોઠડી માંડે એમાં ભવિષ્યની હજારો પેઢીઓના શ્રેયના જાણે શાશ્વત કરાર થાય! સ્વામીશ્રી અવારનવાર ઉચ્ચારતા: ‘મૂર્તિ એ પૂતળું નથી, ભગવાનનું પ્રતીક નથી. એ તો સાક્ષાત્ પરમાત્મા છે. તમને કાયમ સુખ થાય તે માટે અહીં બિરાજ્યા છે.’

જૂન, ૧૯૮૬, લંડન, યુ.કે.

ભક્તિ અને સત્સંગનું આંજણ...

જયકારો વચ્ચે મંદિરની પ્રતિષ્ઠાવિધિ સંપન્ન થાય,
મંદિરના ગર્ભગૃહમાં બિરાજમાન સાક્ષાત્ ભગવાનની
સ્વામીશ્રી આરતી ઉતારે ત્યારે એ પ્રથમ આરતી આવનારાં
અનેક વર્ષોની આરતીઓનું મંગલાચરણ બની રહે છે.
મંદિરમાં સવાર-સાંજ આરતીનો સ્વર ગુંજે છે,
નગારાં-ઝાલર-ઘંટની યુતિ ગડગડે છે,
શંખનાદ ગગનને ભેદે છે,
અને એથીયે મોટો ભક્તોનો શ્રદ્ધાભર્યો જયનાદ
અંતર-આકાશમાં છાઈ વળે છે.
પ્રમુખસ્વામી મહારાજ મંદિરનું નિર્માણ થઈ જાય,
એટલે પોતાના કાર્યની ઈતિશ્રી માનતા નહોતા.
ધામધૂમથી પ્રાણ-પ્રતિષ્ઠા ઉત્સવ ઊજવાઈ જાય અને ઠાકોરજીની
પ્રથમ આરતી ઉતારાઈ જાય એટલે પૂર્ણાહુતિ માનતા નહોતા.
દરેક મંદિરના પ્રતિષ્ઠા મહોત્સવને અંતે સ્વામીશ્રીની સૂચના
મુજબ અવશ્ય સભા ભરાય, મંદિર નાનું હોય કે મોટું, મંદિર
ગામડાનું હોય કે કોઈ મહાનગરનું, સભામંડપ છોટો હોય કે
મોટો, પરંતુ મંદિર-નિર્માણના આનંદ-ઉલ્લાસ વચ્ચે પ્રમુખસ્વામી
મહારાજનો આ શાશ્વત સ્વર અવશ્ય સંભળાય:
'અહીં ઠાકોરજીની પ્રાણપ્રતિષ્ઠા થઈ, હવે અહીં સાક્ષાત્
પરમાત્મા બિરાજ્યા છે. માટે અહીં નિત્ય દર્શને સૌએ આવવું.

સવાર-સાંજ આરતીમાં હાજર રહેવું, સત્સંગમાં બેસવું,
અહીં આવીને ઠાકોરજીને પ્રાર્થના કરવી, તો ભગવાન તમારી
સર્વ પ્રકારે સંભાળ લેશે. મંદિરનું બાંધકામ પૂરું થયું એટલે કામ
પૂરું થતું નથી. ખરું કામ તો હવે શરૂ થાય છે.
હવે ભગવાનને આપણા હૃદયમાં પધરાવવાના છે.
સ્થૂળ મંદિરમાંથી હવે ચૈતન્ય મંદિર કરવાનું.
એ જ આ મંદિરનો હેતુ છે ને!
આપણું હૃદય એવું શુદ્ધ - પવિત્ર કરીએ કે
ભગવાન ત્યાં બિરાજે, એટલે ચૈતન્ય મંદિર તૈયાર થયું સમજવું.
એ માટે નિયમિત સત્સંગ, સંતસમાગમ જોઈએ.'
સ્વામીશ્રીની વાત માત્ર અહીં અટકે નહીં, મંદિરનિર્માણની સાથે
સાથે શાશ્વત સમય સુધી ચાલ્યા કરે એવી સત્સંગ સભાઓનું
સતત ચાલતું ચક્ર સ્વામીશ્રી ગતિમાન કરી દે. એ માટે મંદિરોનાં
પરિસરોમાં સુંદર સભામંડપની રચના પણ કરાવે. અહીં
બાળ-યુવા-મહિલા-સંયુક્ત સત્સંગ મંડળોની પ્રવૃત્તિ દિવસ-રાત
દોડતી રહે. નિત્ય સત્સંગ અને ભક્તિનું આંજણ આંજીને
પ્રમુખસ્વામી મહારાજે મંદિરોની ભાત કંઈક નોખી પાડી છે,
જ્યાં લાખો ભક્તો ધન્યતા અનુભવે છે.

લંડનનું બી.એ.પી.એસ. મંદિર ને તેના સર્જક સ્વામીશ્રી, ૧૯૯૫

મંદિરનું મૂર્તિમંત સ્વરૂપ...

મંદિરોની સનાતન ભારતીય પરંપરાનું વહન કરતા પ્રમુખસ્વામી મહારાજે સ્વયં એક મહામંદિર બનીને, જંગમ તીર્થ તરીકે અસંખ્ય લોકોને પાવન કર્યા છે. તેઓના સ્પર્શમાત્રે, દર્શનમાત્રે, શ્રવણમાત્રે, સ્મરણમાત્રે અસંખ્ય લોકોને તીર્થ કર્યાની દિવ્ય અનુભૂતિ થતી હતી. આવું શા માટે?

કારણ કે પરમાત્માથી અલગ તેઓનું પોતાનું કોઈ અસ્તિત્વ નહોતું ને તેઓ સ્વયં એક શાશ્વત મંદિર બનીને પરમાત્માને પોતાના હૈયે ધરી રહ્યા હતા.

પુરુષોત્તમ નારાયણ તેઓના અંગેઅંગમાં, રોમેરોમમાં વિલસી રહ્યા હતા. અને એટલે જ,

તેમના સંબંધમાત્રે બીજાં અનેક ચૈતન્ય મંદિરો સર્જતાં હતાં. બાળકો, યુવાનો, વડીલો, મહિલાઓ સહિત સૌ કોઈનાં જીવન-ઘડતરનાં એક અનોખા ધામ બનીને આ મંદિરો સૌનો

આધ્યાત્મિક વિસામો બની રહ્યાં છે.

ધરતી પર તેઓએ સર્જેલાં સ્થૂળ મંદિરો સમયના પ્રચંડ વહેણમાં ક્યારેક જીર્ણ-શીર્ણ પણ થઈ શકે, પરંતુ એમણે સર્જેલાં અસંખ્ય ચૈતન્ય મંદિરો,

એટલે કે અહીં જીવનઘડતર પામીને પુણ્ય-આત્મા બનનાર ભક્તો દ્વારા યુગો સુધી નવાં મંદિરોની શુંખલા રચાતી રહેશે. આજે મહંત સ્વામી મહારાજ દ્વારા પ્રમુખસ્વામી મહારાજની એ જ આભા અને પ્રતિભા નૂતન ચૈતન્ય મંદિરોની હારમાળા પ્રગટાવી રહી છે. એવાં મંદિરો સમાજને સાચી ઊર્જા આપશે, સકારાત્મક પ્રેરણાઓ આપશે,

સંપ-એકતા-સુહૃદ્ભાવની જ્યોતિ જગાવશે.

વ્યક્તિએ વ્યક્તિમાં તેઓએ જગાવેલી આ ચૈતન્ય મંદિરોની જ્યોતિ અનેક યુગો સુધી સંસ્કૃતિ અને અધ્યાત્મનાં અજવાળાં પાથરતી રહેશે...

સ્વામિનારાયણ સત્સંગ પત્રિકા

પ્રગટ બ્રહ્મસ્વરૂપ મહંત સ્વામી મહારાજના સત્સંગ સમાચાર

અમદાવાદમાં વરસ્યા અનરાધાર શ્રી મહંત સ્વામી મહારાજ...

બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજના પગલે પગલે તેમના અનુગામી પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજ અવિરત વિચરણ કરીને મુમુક્ષુઓને દિવ્ય સત્સંગનો લાભ આપી રહ્યા છે. ૮૯ વર્ષની ઉંમરે વિચરી રહેલા સ્વામીશ્રીનું પાવન સાંનિધ્ય પામીને હજારો મુમુક્ષુઓ અધ્યાત્મ માર્ગે આગળ વધવાનું પ્રેરણા-બળ પામી રહ્યા છે. કોરોના મહામારીની ત્રીજી લહેર બાદ સ્વામીશ્રીનું વિચરણ પુનઃ વેગવંતું બન્યું ત્યારે પ્રથમ અટલાદરા-વડોદરામાં સતત ત્રણ મહિના સત્સંગ લાભ આપીને સ્વામીશ્રી સુરત પધાર્યા. અહીં પણ ત્રણ મહિના કરતાં વધારે સમય રોકાઈને સ્વામીશ્રીએ સમગ્ર દક્ષિણ ગુજરાતના ભક્તો-ભાવિકોને અધ્યાત્મ-સૌરભથી મહેકતા કરી દીધા હતા. તાજેતરમાં તા. ૧-૬-૨૦૨૨ થી તા. ૧૫-૮-૨૦૨૨ સુધી અમદાવાદ સ્થિત શાહીબાગ ખાતેના બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ મંદિરે બિરાજીને સ્વામીશ્રીએ અષાઢ-શ્રાવણી મેઘની જેમ સત્સંગ-ભક્તિનો અનરાધાર મેઘ વરસાવ્યો હતો. બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજના શતાબ્દી મહોત્સવ પર્વે અમદાવાદ ખાતે સ્વામીશ્રીનું રોકાણ સૌ કોઈ માટે વિશેષ સ્મરણીય બની રહ્યું હતું.

સ્વામીશ્રીના સાંનિધ્યમાં નિત્ય નવા ઉત્સવોનો રંગ જામ્યો હતો. પ્રમુખવરણી દિન, રથયાત્રા ઉત્સવ, ગુરુપૂર્ણિમા, રક્ષાબંધન, સ્વાતંત્ર્ય દિન ઉપરાંત વિવિધ કેન્દ્રવર્તી વિચાર સાથે યોજાયેલી સત્સંગ સભાઓમાં સ્વામીશ્રીએ દિવ્ય લાભ આપ્યો હતો. સાથે શાહીબાગ બી.એ.પી.એસ. મંદિરનાં ગુરુશિખરોમાં ગુરુવર્યોની મૂર્તિઓની પુનઃ પ્રતિષ્ઠા, જગતપુર ખાતે નિર્માણાધીન શિખરબદ્ધ મંદિરના પ્રથમ સ્તંભનું પૂજન, દેશ-પરદેશમાં સ્થપાઈ રહેલા બી.એ.પી.એસ. રિસર્ચ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ તથા શૈક્ષણિક સેમિનારના ઉદ્ઘાટન જેવા વિશિષ્ટ પ્રસંગોએ સ્વામીશ્રીએ આપેલી સ્મૃતિઓ સંતો-ભક્તોને હૈયે સદાયને માટે અંકિત થઈ ગઈ હતી.

૮૮ વર્ષની જૈફ વયે પણ સ્વામીશ્રીએ ઘણી બધી શારીરિક તકલીફોને અવગણીને, અસહ્ય ભીડો સહન કરીને, સૌને દર્શન, પ્રસાદી, વાતું અને મળવું એ ચારેય સુખ આપ્યાં હતાં. સ્વામીશ્રીએ યજ્ઞપુરુષ સભાગૃહ, પ્રમુખસ્વામી ઓરિડોરિયમ અને મંદિરની પાર્શ્વભૂમાં આવેલા પ્રમુખસ્વામી મહારાજના પ્રાસાદિક અક્ષરઝરૂખે બે-વાર પધારીને સૌને દિવ્ય દર્શનલાભથી લાભાન્વિત કર્યા હતા. મંદિરની બાજુમાં બાંધવામાં આવેલા શમિયાણામાં ભોજનદર્શનનો લાભ આપી ગુરુહરિએ સંતો-ભક્તોને વિશેષ દર્શનસુખ આપ્યું હતું. હરિભક્તો ઉપરાંત વિવિધ સમાજના અગ્રણીઓ, ઉચ્ચ પદાધિકારીઓ, વ્યાવસાયિકો, રાજપુરુષો તથા અન્ય મહાનુભાવો મંદિરમાં ઠાકોરજીનાં દર્શન તેમજ સ્વામીશ્રીનાં દર્શન-આશીર્વાદ પામી કૃતાર્થ થયા હતા.

સ્વામીશ્રીની પવિત્ર સાધુતા, દિવ્યતા અને નિર્મળતા સૌને સ્પર્શી ગઈ હતી.

બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજનો શતાબ્દી મહોત્સવ ઊજવવાનું સ્વામીશ્રીના અંતરમાં કેવું તાન છે! તે વિવિધ અવસરે અનુભવાયું હતું. શતાબ્દી મહોત્સવની સેવામાં જોડાયેલા સંતો-સ્વયંસેવકોને મીટિંગોમાં, આયોજનોમાં અદકરું માર્ગદર્શન આપતાં સ્વામીશ્રીએ સૌને પ્રમુખસ્વામી મહારાજનો અપ્રતિમ મહિમા દઢાવી તેમનો શતાબ્દી મહોત્સવ ‘ન ભૂતો ન ભવિષ્યતિ’ ઊજવવા વિશેષ પ્રેરણા-બળ સિંચ્યું હતું. ૧૪મી જૂનના રોજ સ્વામીશ્રીએ શતાબ્દી મહોત્સવના સ્થળની રૂબરૂ મુલાકાત લઈને, અહીં નિર્માણાધીન વિવિધ પ્રકલ્પોનું નિરીક્ષણ કરી અપાર પ્રસન્નતા વરસાવી હતી. અહીં સેવામાં જોડાયેલા સ્વયંસેવકોને પણ વિશેષ કૃપાલાભ આપ્યો હતો.

સ્વામીશ્રીની ઉપસ્થિતિથી અમદાવાદમાં જાણે ભક્તિનું આંદોલન જાગ્યું હોય તેવો દિવ્ય માહોલ રચાયો હતો! પૂર્વ નિર્ધારિત આયોજન અનુસાર સ્વામીશ્રીએ વિભિન્ન દિવસોએ સમગ્ર અમદાવાદ શહેર અને ગ્રામ્ય વિસ્તારના હરિભક્તો ઉપરાંત ઉત્તર ગુજરાતના ગાંધીનગર, મહેસાણા, બનાસકાંઠા, સાબરકાંઠા, પાટણ જિલ્લાના તેમજ સૌરાષ્ટ્ર, કચ્છ, કાઠિયાવાડ અને રાજસ્થાનનાં વિવિધ શહેરો-ગામોમાંથી પધારેલા હરિભક્તોને સમીપ દર્શનનો લાભ આપી કૃતાર્થ કર્યા હતા. રવિસભા તેમજ વિશિષ્ટ ઉત્સવ સભાના દિવસોએ હજારો મુમુક્ષુઓ આધ્યાત્મિક કાર્યક્રમોની સાથે સાથે સ્વામીશ્રીનાં દર્શન-આશિષ પામી ધન્ય થયા હતા.

આશીર્વાદનોમાં સ્વામીશ્રીએ સૌને પરસ્પર સંપ-સુહૃદભાવ-એકતા, દિવ્યભાવ, દાસભાવ, મહિમા, ગુણગ્રહણ, નિર્દોષબુદ્ધિ, પ્રાપ્તિનો કેફ રાખવો, ભગવાનને સર્વોપરી જાણવા, ગુણાતીત ગુરુવર્યોમાં અખંડ શ્રદ્ધા-વિશ્વાસ રાખવો વગેરે આધ્યાત્મિક મુદ્દાઓ જીવનમાં કેળવવા વારંવાર દેવાવું હતું.

સ્વામીશ્રીના રોકાણ દરમ્યાન બાળકોથી માંડીને વૃદ્ધોએ શાહીબાગ સ્થિત બી.એ.પી.એસ. મંદિર સુધીની પદયાત્રા કરીને સ્વામીશ્રીના સુસ્વાસ્થ્ય માટે ઠાકોરજીને મંગલ-પ્રાર્થનાઓ કરી હતી. સ્વામીશ્રીની પાવન ઉપસ્થિતિમાં અસંખ્ય હરિભક્તોએ વિવિધ વ્રત-તપ-ઉપવાસ-માળાજાપ વગેરે અનુષ્ઠાન કરીને ગુરુહરિ પ્રમુખસ્વામી મહારાજના શતાબ્દી મહોત્સવે વિશેષ ભક્તિવંદના કરી હતી.

બાળકો-કિશોરો-યુવકો-કાર્યકરોએ સ્વામીશ્રીની પ્રાતઃ પૂજાથી લઈને વિવિધ ઉત્સવ-પ્રસંગોમાં તેમજ સત્સંગ સભાઓમાં આધ્યાત્મિક તથા પ્રેરણાદાયી કાર્યક્રમોની પ્રસ્તુતિ કરી ગુરુહરિની પ્રસન્નતા પ્રાપ્ત કરી હતી. સાબરકાંઠાના આદિવાસી હરિભક્તોએ પણ પ્રાદેશિક ભાષામાં ભજન અને ભક્તિનૃત્ય પ્રસ્તુત કરી ગુરુહરિની કૃપાદષ્ટિ જીલી હતી.

અમદાવાદના રોકાણ દરમ્યાન સ્વામીશ્રીએ દેશ-વિદેશમાં રચાયેલાં બી.એ.પી.એસ.ના ૯ મંદિરોમાં પ્રતિષ્ઠિત થનારી મૂર્તિઓની વેદોક્ત પ્રાણપ્રતિષ્ઠા કરી હતી. ઉપરાંત હરિભક્તોની સેંકડો વસ્તુઓ પણ પ્રસાદીભૂત કરીને તેઓને રાજી કર્યા હતા.

અમદાવાદ ખાતેના નિવાસ

દરમ્યાન સ્વામીશ્રીએ આપેલા દિવ્ય સત્સંગ લાભને આપણે ગત અંકોમાં માણી ચૂક્યા છીએ. અહીં ૨૦મી જુલાઈથી સ્વામીશ્રીએ આપેલા દિવ્ય કૃપાલાભને માણીએ...

● તા. ૨૦ જુલાઈ એટલે બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજે સન ૨૦૧૨માં, અમદાવાદ ખાતે સ્વ-હસ્તે પત્ર લખીને પોતાના અનુગામી તરીકે પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજને નિયુક્ત કર્યા તે ઐતિહાસિક દિન. આ મહિમાવંતા દિનની વિવિધ રીતે સ્મૃતિ કરવામાં આવી હતી. વળી, આજ રોજ સ્વામીશ્રીએ સાધુ મુકુંદચરણદાસ દ્વારા લિખિત ‘Karma and Reincarnation Hindu Principles & Beliefs’ પુસ્તકની ચતુર્થ આવૃત્તિનું ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું.

● તા. ૨૨-૭-૨૦૨૨ના રોજ સ્વામીશ્રીએ, બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજના શતાબ્દી મહોત્સવ નિમિત્તે લંડનના નિસડન ખાતેના બી.એ.પી.એસ. મંદિરમાં ઊજવાનાર ‘Festival of Inspiration’નું દીપ પ્રાગટ્ય કરીને ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું. સાથે સાથે તેના સોવેનિયરનું પણ વિમોચન કર્યું હતું.

● તા. ૨૫-૭-૨૦૨૨ના રોજ સ્વામીશ્રીએ વીડિયો કોન્ફરન્સના માધ્યમથી, અમેરિકાના રોબિન્સવિલ ખાતે નિર્માણાધીન અક્ષરધામની સેવામાં જોડાયેલા વિવિધ વિભાગના સ્વયંસેવકોને આશીર્વાદની સાથે સેવાનો સંદેશ આપતાં લખ્યું હતું: ‘Seva with Samp’.

● તા. ૨૮, ૨૯-૭-૨૦૨૨ના રોજ સ્વામીશ્રીએ હિંમતનગર ક્ષેત્રના રતનપુર, ચિત્રોડી, ઈટાડી, નવા સામેરા, કાનેરા, કાલીયાકુવા અને

ઈપલોડા ખાતેનાં બી.એ.પી.એસ. મંદિરોમાં પ્રતિષ્ઠિત થનારી મૂર્તિઓની વેદોક્ત વિધિપૂર્વક પ્રાણ-પ્રતિષ્ઠા કરી હતી. આ સત્સંગ કેન્દ્રોમાંથી પધારેલા હરિભક્તોને સ્વામીશ્રીએ દર્શન-આશિષ આપી, મંદિરમાં દર્શન તથા ભજન-ભક્તિ-કથાવાર્તાનો લાભ લેવા જણાવ્યું હતું.

● તા. ૩૦-૭-૨૦૨૨ના રોજ હિંમતનગરના હરિભક્તોએ અક્ષર-પુરુષોત્તમ મહારાજની તુલા કરીને વિશેષ સમર્પણભક્તિ અદા કરી હતી. સ્વામીશ્રીએ આ તમામ હરિભક્તોને રૂડા આશીર્વાદ પાઠવ્યા હતા.

● તા. ૬-૮-૨૦૨૨ના રોજ, સારંગપુર ખાતે કાર્યરત બી.એ.પી.એસ. સંસ્કૃત મહાવિદ્યાલયના છાત્રોએ ‘અક્ષરપુરુષોત્તમ દર્શન મુખપાઠ મહોત્સવ’ અંતર્ગત સ્વામીશ્રી સમક્ષ મુખપાઠ રજૂ કરી ગુરુહરિની પ્રસન્નતા પ્રાપ્ત કરી હતી.

● તા. ૧૪-૮-૨૦૨૨ના રોજ સ્વામીશ્રીએ અમદાવાદ ખાતે શાસ્ત્રીજી મહારાજના પ્રાસાદિક સ્થળે

પધરાવવામાં આવનાર શ્રીહરિનાં આરસનાં ચરણારવિંદનું પ્રતિષ્ઠા-પૂજન કર્યું હતું.

● તા. ૧૫ ઓગસ્ટ એટલે ભારતની સ્વતંત્રતાનો અમૃત મહોત્સવ. ભારત દેશ આઝાદ થયાને ૭૫ વર્ષ પૂર્ણ થયાં તેની સ્મૃતિમાં સમગ્ર વર્ષ દરમ્યાન રાષ્ટ્રભક્તિના વિવિધ કાર્યક્રમો યોજાતા રહ્યા. આઝાદીના અમૃત મહોત્સવની ઉજવણી માટે સમગ્ર દેશ રાષ્ટ્રભક્તિના રંગે રંગાયો હતો ત્યારે બી.એ.પી.એસ.ના તમામ મંદિરોમાં પણ સ્વાતંત્ર્ય દિનની ઉજવણી કરવામાં આવી હતી. અમદાવાદ સ્થિત શાહીબાગ ખાતેના બી.એ.પી.એસ. મંદિરના પટાંગણમાં પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજે રાષ્ટ્રધ્વજ ફરકાવી, સલામી આપી રાષ્ટ્રભક્તિ અદા કરી હતી. સાથે સૌને આઝાદીના અમૃત મહોત્સવની શુભકામનાઓ પાઠવી હતી. સ્વાતંત્ર્ય દિને સંતો-હરિભક્તોએ રાષ્ટ્રધ્વજને સલામી આપી, રાષ્ટ્રગાન કરીને દેશભક્તિ અદા કરી હતી.

અમદાવાદના આંગણે પ્રગટ ગુરુહરિ મહંત સ્વામી મહારાજના સાંનિધ્યમાં ઊજવાયો ગુરુપૂર્ણિમા ઉત્સવ

તા. ૧૩-૭-૨૦૨૨, અષાઢ સુદ પૂર્ણિમાના પવિત્ર દિને અમદાવાદ ખાતે હજારો હરિભક્તોએ પ્રગટ ગુરુહરિ પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજના સાંનિધ્યમાં ગુરુપૂર્ણિમાના અવસરે ગુરુવંદના કરી હતી.

બ્રહ્મસ્વરૂપ શાસ્ત્રીજી મહારાજના સમયથી ગુરુપૂર્ણિમાનો ઉત્સવ પ્રતિવર્ષે તીર્થધામ બોયાસણ ખાતે ઊજવાય છે. એ જ રીતે આ વર્ષે પણ વરિષ્ઠ સંતોની ઉપસ્થિતિમાં બોયાસણ ખાતે ગુરુપૂર્ણિમાનો ઉત્સવ ઊજવાયો હતો. પરંતુ ખૂબ કૃપા કરીને પ્રગટ ગુરુહરિ મહંત સ્વામી મહારાજે આ વર્ષે ગુરુપૂર્ણિમાના વિશિષ્ટ અવસરનો લાભ અમદાવાદના હરિભક્તોને આપ્યો હતો.

ગુરુપૂર્ણિમાના પવિત્ર દિને વહેલી સવારથી જ અમદાવાદ અને અન્ય

નગરોમાંથી હજારો હરિભક્તો વિવિધ વ્રત-તપ-ઉપવાસ સાથે પદયાત્રા કરીને ગુરુહરિનાં દર્શને ઊમટ્યા હતા. ભક્તિભર્યા માહોલની વચ્ચે ગુરુહરિની પ્રાતઃપૂજનાં દર્શન-આશીર્વાદનો લાભ પ્રાપ્ત કરી સૌએ આજના મહિમાવંતા દિને કૃતાર્થતા અનુભવી હતી.

સનાતન હિન્દુધર્મમાં પરમાત્મા પછી બીજું સ્થાન ગુરુદેવને અપાયું છે. અસંખ્ય શ્લોકો-દોહા-પદોમાં ગુરુને પરમાત્માતુલ્ય કહીને તેમનો અપરંપાર મહિમા ગાવામાં આવ્યો છે. બી.એ.પી.એસ. સંસ્થામાં આવો ગુરુમહિમા સૌના હૈયે વ્યાપેલો છે.

સ્વામીશ્રીની પ્રાતઃપૂજામાં સંગીતજ્ઞ સંતો-યુવકોએ ગુરુમહિમાનાં પદોનું ગાન કરી ગુરુવંદના કરી હતી.

સાંજે મુખ્ય સમારોહમાં ગુરુવંદનાનાં ભક્તિપદોના ગાન બાદ

આત્મતૃપ્ત સ્વામીએ હિન્દુ-શાસ્ત્રોમાં આલેખાયેલા ગુરુમહિમાના સંદર્ભો ટાંકી ગુરુદેવનો વિશેષ મર્મ-મહિમા કહ્યો હતો.

ગુરુપૂર્ણિમાના પાવન અવસરે સૌ હૃદયથી ઈચ્છે છે કે આપણે ગુરુભક્તિ અદા કરીએ. પરંતુ આ ગુરુભક્તિ અદા કરવાનો માર્ગ પણ ગુરુમાંથી જ શીખવાનો છે. અને એટલે જ આજની ગુરુપૂર્ણિમાની ઉત્સવ-સભાનો મધ્યવર્તી વિચાર હતો: ‘ગુરુવર્યોના પગલે પગલે...’

મધ્યવર્તી વિચારને કેન્દ્રમાં રાખી સભાનો દોર આરંભાયો. આપણા ગુણાતીત ગુરુવર્યોએ પોતાના ગુરુવર્યોને કેવી રીતે રાજી કરી ગુરુભક્તિનો એક આદર્શ પ્રસ્થાપિત કર્યો છે તેની ગુરુવર્યોના પગલે પગલે પ્રેરણા પ્રાપ્ત કરતા એક પછી એક

અધ્યાયો આરંભાયા.

પ્રથમ અધ્યાય હતો : બ્રહ્મસ્વરૂપ ભગતજી મહારાજની ગુણાતીતાનંદ સ્વામી પ્રત્યેની ગુરુભક્તિ. ભગતજી મહારાજને સંપ્રદાયમાંથી બહિષ્કૃત કરવામાં આવ્યા તેમ છતાં પણ તેમણે ‘ગુણાતીતાનંદ સ્વામી મૂળ અક્ષર છે’ આ વાત છડે ચોક કરી વિશિષ્ટ ગુરુભક્તિ અદા કરી હતી. ગુરુભક્તિના શ્રેષ્ઠ આદર્શરૂપ ભગતજી મહારાજની ગુરુભક્તિનું દર્શન કરાવ્યું પૂજ્ય આદર્શજીવનદાસ સ્વામીએ પ્રાસંગિક ઉદ્બોધનમાં.

દ્વિતીય અધ્યાય હતો : બ્રહ્મસ્વરૂપ શાસ્ત્રીજી મહારાજની ગુરુવર્ય ભગતજી મહારાજ પ્રત્યેની ગુરુભક્તિ.

આજના અવસરે બી.એ.પી.એસ. સંસ્થાના સ્થાપક અને ગુણાતીત ગુરુપરંપરાના તૃતીય ગુરુદેવ બ્રહ્મસ્વરૂપ શાસ્ત્રીજી મહારાજની ગુરુભક્તિનો એક અદ્ભુત અધ્યાય હતો - ગુરુવર્ય ભગતજી મહારાજના મહિમાનું પ્રવર્તન. અનેક કષ્ટો-અપમાનોની વચ્ચે ગુરુવર્ય બ્રહ્મસ્વરૂપ ભગતજી મહારાજનો મહિમા દેશ-દેશાંતર સુધી પહોંચાડ્યો હતો.

જૂનાગઢમાં જ્યાંથી ભગતજી મહારાજને બહિષ્કૃત કરવામાં આવ્યા હતા એ જ સ્થાનમાં શાસ્ત્રીજી મહારાજે ગુરુ ભગતજી મહારાજનું આદરપૂર્વક સન્માન કરાવ્યું તે અવસરની સ્મૃતિ સૌએ સ્કીન પર નૃત્ય-નાટિકાના માધ્યમથી કરી હતી.

તૃતીય અધ્યાય હતો : બ્રહ્મસ્વરૂપ યોગીજી મહારાજની ગુરુહરિ શાસ્ત્રીજી મહારાજ પ્રત્યેની અનન્ય ગુરુભક્તિ.

બ્રહ્મસ્વરૂપ યોગીજી મહારાજ એટલે ગુરુભક્તિનું મૂર્તિમંત સ્વરૂપ હતા. તેમાંય, અટલાદરામાં શાસ્ત્રીજી

મહારાજનો શતાબ્દી મહોત્સવ ભવ્ય રીતે ઊજવી યોગીજી મહારાજે અનન્ય ગુરુભક્તિ અદા કરી હતી. તેની એક ઝાંખી કરી વીડિયોના માધ્યમથી.

યોગીજી મહારાજની ગુરુભક્તિમાં અવગાહન કરાવતાં પૂજ્ય ઈશ્વરચરણદાસ સ્વામીએ જણાવ્યું : “શાસ્ત્રીજી મહારાજના શતાબ્દી મહોત્સવની સેવા માટે યોગીજી મહારાજે અસંખ્ય ઠંડીમાં ચરોતરમાં ગામડે ગામડે વિચરણ કર્યું હતું. તેમના અંતરમાં એવી ભાવના હતી કે ગુરુ શાસ્ત્રીજી મહારાજનો શતાબ્દી ઉત્સવ ધામધૂમથી ઊજવવો. આ ઉત્સવ ઊજવવા માટે યોગીજી મહારાજના મુખારવિંદ ઉપર ખૂબ ઉત્સાહ જોવા મળતો.

યોગીજી મહારાજે જીવનમાં જે ભીડો વેઠ્યો છે તેની કલ્પના પણ થઈ શકે એમ નથી. અડધી રાત્રે પણ રસોઈ કરીને તેમણે કડિયાઓને, હરિભક્તોને જમાડ્યા છે. ગુરુ શાસ્ત્રીજી મહારાજની આજ્ઞા શિરોધાર્ય કરી હોય એવા તો અનંત પ્રસંગો છે.

ત્રણેય અવસ્થામાં યોગીબાપાને શાસ્ત્રીજી મહારાજનું જ અનુસંધાન રહેતું. ચાલીસ વર્ષ સુધી શાસ્ત્રીજી મહારાજના મનનું ધાર્યું કર્યું છે. ગુરુ-શિષ્ય સંબંધ કેવો હોવો જોઈએ તેનું દર્શન આપણને યોગીબાપાના જીવનમાં જોવા મળે છે.”

ચતુર્થ અધ્યાય હતો : બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજની ગુરુવર્ય યોગીજી મહારાજ પ્રત્યેની અનોખી ગુરુભક્તિ.

ગુરુવર્યોની મરજી જાણી પળે પળે જીવ્યા હતા પૂજ્ય પ્રમુખસ્વામી મહારાજ. યોગીજી મહારાજ પ્રત્યેની અનન્ય ગુરુભક્તિનું દર્શન કરાવતાં

તેમણે ગાંધીનગરમાં સતત એક મહિના સુધી ‘યોગી શતાબ્દી મહોત્સવ’ ભવ્યાભિભવ્ય રીતે ઊજવ્યો હતો. આ મહોત્સવની સ્મૃતિ સૌએ વીડિયો દ્વારા કરી. આ મહોત્સવના પડઘા માત્ર ગુજરાતમાં જ નહીં, સમગ્ર ભારત તેમજ વિદેશમાં ગુંજાવવા પ્રમુખસ્વામી મહારાજે ખૂબ જ ભક્તિભર્યો પુરુષાર્થ કર્યો હતો. પ્રમુખસ્વામી મહારાજની રગેરગમાં યોગીજી મહારાજ પ્રત્યેની ગુરુભક્તિ વદ્યા કરતી હતી એવા દિવ્ય પ્રસંગોનું પાન પૂજ્ય આનંદસ્વરૂપદાસ સ્વામીએ કરાવ્યું હતું.

ગુરુવર્યોના પગલે પગલે ગુરુભક્તિ અદા કરવાની પ્રેરણા પ્રાપ્ત કરતાં આબાલ-વૃદ્ધ સૌ કોઈ ગુરુમહિમામાં તલ્લીન બન્યા હતા. સ્વામીશ્રીના આગમન સાથે જ સભામાં દિવ્ય વાતાવરણનું મોજું ફરી વળ્યું. બંને સભાગૃહોમાં હકડેઠઠ બેઠેલા સૌએ બુલંદ જયનાદ વડે ગુરુહરિનાં ચરણે અભિવંદન કર્યું.

પાંચમો અને અંતિમ અધ્યાય હતો : પ્રગટ ગુરુહરિ મહંત સ્વામી મહારાજના અંતરમાં ગુરુવર્ય પ્રમુખસ્વામી મહારાજ પ્રત્યેની ગુરુભક્તિ અને તેમનો શતાબ્દી મહોત્સવ ઊજવવાનું અનેરું તાન.

‘પ્રમુખસ્વામી મહારાજનો શતાબ્દી મહોત્સવ’ ઊજવવા મહંત સ્વામી મહારાજ કેવા છલકાય છે? તેનું દર્શન અવાર-નવાર તેમણે સ્વ-હસ્તે લખેલા પત્રોમાં થાય છે. સૌને શતાબ્દીની સેવામાં યાહોમ થવા માટે પ્રેરણા આપતા પત્રોની એક ઝાંખી વીડિયો દ્વારા સૌએ કરી હતી.

‘એક નિશાન - પ્રમુખસ્વામી મહારાજ શતાબ્દી મહોત્સવ.’

અનેકવિધ કાર્યો દ્વારા અનેક ક્ષેત્રોમાં શતાબ્દી મહોત્સવનું નિશાન રોપતા અને પ્રેરણા-બળ સિંચતા સ્વામીશ્રીના ઉત્સાહને સતત નીરખનારા પૂજ્ય આત્મસ્વરૂપદાસ સ્વામીએ વિવિધ પાસાંઓને આવૃત્ત કરતું જોમભર્યું પ્રવચન કરી સભાજનોમાં અનેરો ઉત્સાહ ભરી દીધો હતો.

ગુરુપૂનમના ‘જય સ્વામિનારાયણ’ કહીને પ્રમુખસ્વામી મહારાજના શતાબ્દી મહોત્સવમાં સેવા-ભક્તિની વિશેષ પ્રેરણા આપતાં સ્વામીશ્રીએ જણાવ્યું: “શતાબ્દીની સેવામાં બધા મંડી પડ્યા છે, પણ એમાં બધાએ અરસપરસ દિવ્યભાવ રાખવો. શ્રીજીમહારાજે દિવ્યભાવની ઘણી બધી વાત કરી છે અને દિવ્યભાવ રાખશો તો જ મજા આવશે.

મહારાજે કહ્યું, ‘સંતો-હરિભક્તો બધા દિવ્ય છે. આ મર્મની વાત જે કોઈ જાણે, સમજે, વિચારે તે મગ્ન થઈ જાય છે અને જગ જીતી જાય છે. આઠે પહોર તેનો આનંદ ટળતો નથી.’ આ ચાર લીટીમાં જ બધું કહી દીધું.

પ્રમુખસ્વામી મહારાજના શતાબ્દી વર્ષ નિમિત્તે, બધાને કામકાજ તો છે જ, પણ તેમાં થોડું આધુંપાછું કરીને

સેવામાં મંડી પડો. ફરી ક્યારે આ શતાબ્દી આવશે!? અને બધા ગુરુઓએ પોતાના ગુરુ માટે કેટલું બધું કર્યું છે!? એ દૃષ્ટિમાં રાખીને આપણે અંતર ભરી દેવું. એક જ વિચાર કે શતાબ્દી માટે શું કરી નાખીએ! રોજ સવારે ઊઠીને આ જ વિચાર થવો જોઈએ. અને આ અવસર ચૂક્યા તેને બહુ મોટી ખોટ જશે. એટલે આપણે પણ આ અવસર ચૂકવો નહીં.”

શતાબ્દીની પ્રેરણા-આશિષ પામીને સૌ ધન્ય બન્યા.

આજના અવસરે સ્વામીશ્રીનાં કરકમળો દ્વારા ચાર નૂતન પ્રકાશનોનું ઉદ્ઘાટન થયું હતું: (૧) બ્રહ્મસ્વરૂપ શ્રી પ્રમુખસ્વામી મહારાજ વિસ્તૃત જીવનચરિત્ર ભાગ-૭ (૨) પ્રમુખ શતાબ્દી વંદના (ઓડિયો કીર્તન પ્રકાશન) (૩) Swamishri - Our Best Friend (૪) સત્સંગદીક્ષા (સ્પેનિશ ભાષામાં).

ઉત્સવ સભાનું અંતિમ ચરણ હતું – ગુરુપૂજનનું. વૈદિક શ્લોકગાન વચ્ચે સૌએ ગદ્ગદ કંઠે પ્રાર્થના કરતાં પ્રગટ ગુરુહરિનાં ચરણોમાં પુષ્પાંજલિ અર્પણ કરી ગુરુભક્તિ અદા કરી. દેશ-પરદેશમાં વસતા લાખો હરિભક્તોએ

પણ ગુરુપૂર્ણિમાની દિવ્ય સભાને જીવંત પ્રસારણ દ્વારા માણતાં ઘરે બેઠા ગુરુપૂજનનો લાભ પ્રાપ્ત કર્યો હતો.

ગુરુપૂજન બાદ શત શત વરસ સરે ગુરુજીવન જ્યોત જલે...ના તાલે ભક્તિવંદના કરતું નૃત્ય પ્રસ્તુત થયું. નૃત્ય દરમ્યાન સૌ હરિભક્તો વતી સંતોએ કલાત્મક હારતોરા વડે ગુરુહરિને વધાવી આશીર્વાદ પ્રાપ્ત કર્યા હતા. ઈષ્ટદેવ અને ગુરુદેવના સ્મરણ સાથે સૌએ આરતીઅર્ધ્ય અર્ધ્ય હતું.

ગુરુપૂર્ણિમાના પાવન અવસરે પ્રગટ ગુરુહરિના સાંનિધ્યમાં ગુરુવર્યોનાં પગલે પગલે ચાલવાની અદ્ભુત પ્રેરણા પામી સૌ કૃતાર્થ થયા હતા. આ અવસરને હૃદયમાં ભરીને પ્રમુખસ્વામી મહારાજના શતાબ્દી મહોત્સવના જયજયકારો સાથે ઉત્સવસભાની પૂર્ણાહુતિ થઈ હતી.

■ ગુરુગુણ મહિમા સભા

તા. ૨૪-૭-૨૦૨૨ના રોજ યોજાયેલી રવિસભા સત્પુરુષના ગુણોનું નિદર્શન કરતી વિશિષ્ટ સભા બની રહી હતી. ‘ગુણોના મહાસાગર મહંત સ્વામી મહારાજ’ મધ્યવર્તી વિચાર સાથે યોજાયેલી આજની સભામાં

ગુરુહરિના ગુણિયલ ગુણો : નિર્દભતા, ભક્તિ, નિર્માનિતા, સ્થિતપ્રજ્ઞતા, નિઃસ્વાદિતા વગેરેનું દર્શન કરાવતાં સેવક-સંતોએ ઉદ્બોધન કર્યા હતાં. સાથે સ્વામીશ્રીએ કરેલું હેત અને તેમની દિવ્યતા વિષયક પ્રવચનનો લાભ ક્રમશઃ શ્રીજીસ્વરૂપદાસ સ્વામી અને આત્મસ્વરૂપદાસ સ્વામીએ આપ્યો હતો. પ્રત્યેક પ્રવચનને સાંકળતા ‘ગુણોના મહાસાગર મહંત સ્વામી જગથી ન્યારા, ગુણાતીતના વારસ એ તો પ્રમુખસ્વામીના પ્યારા...’ થીમ-નૃત્ય રજૂ થયું હતું. પ્રવચનને અનુરૂપ ગુણદર્શનનો વીડિયો પણ દર્શાવાતો હતો.

અંતમાં સ્વામીશ્રીએ આશીર્વાદમાં જણાવ્યું: “શ્રીજીમહારાજે કહ્યું, ‘બધામાં દિવ્યભાવ રાખવો.’ આ સારભૂત વાત છે. અનંત દોષોમાંથી સારભૂત વાત જડે ક્યાંથી? પણ શ્રીજીમહારાજે વાત કરી છે એ સાચી જ છે. એમાંથી ગુણગ્રહણ કરે એ બુદ્ધિશાળી છે. સત્સંગમાં આપણે બધું દિવ્ય દિવ્ય દિવ્ય જ જોવાનું.

યોગીબાપા તો દિવ્યતાની મૂર્તિ. તેમના વાક્યે વાક્યે દિવ્યભાવ રેલાય.

આ દિવ્યભાવ પ્રવર્ત્યો છે એ યોગીબાપાનો પ્રતાપ છે. જીવનમાં સુખી થવું હોય, આનંદમાં રહેવું હોય તો એકબીજાને દિવ્ય સમજીએ.”

■ સેવા-મહિમા સભા

તા. ૩૧-૭-૨૦૨૨ના રોજ રવિસભામાં ‘સેવા પ્રમુખસ્વામી મહારાજની રીતે’ મધ્યવર્તી વિચાર સાથે બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજ અને પ્રગટ બ્રહ્મસ્વરૂપ મહંત સ્વામી મહારાજના સેવાના પ્રસંગો સંવાદ-પ્રવચન દ્વારા રજૂ થયા હતા. ગુણાતીત ગુરુવર્યોએ દેહની સામે જોયા વિના કઠિન પરિસ્થિતિઓમાં ખૂબ જ સેવાઓ કરી સત્સંગને નવપલ્લવિત રાખ્યો છે. ગુરુવર્યોમાંથી સેવાની પ્રેરણા પામનાર સેવાના વ્રતધારીઓની ગાથા કાર્યકરોએ લઘુ સંવાદ દ્વારા પ્રસ્તુત કરી સેવા-મહિમાને દૃઢાવ્યો હતો. ભક્તિનૃત્યમાં પણ સેવા-મહિમાની ઝાંખી દર્શાવાઈ હતી.

અંતમાં સૌની સેવાભાવનાને બિરદાવી વિશેષ સેવા કરવાની હાકલ કરતાં સ્વામીશ્રીએ જણાવ્યું: “સેવાનો કાર્યક્રમ આપણે જોયો, એના કરતાં બધાને ડબલ ઉત્સાહ છે. શતાબ્દીની

સેવામાં બધા મંડી પડ્યા છે. અગવડ-સગવડની કોઈ પરવા નથી. ગમે ત્યાંથી સેવા મળે તે ખેંચી લે. બધાને સેવા ઉપર જ તાન છે. શાસ્ત્રીજી મહારાજ, યોગીજી મહારાજ, પ્રમુખસ્વામી મહારાજે ખૂબ સેવા કરી છે. તે સમયમાં ખાવા નહીં, માણસો નહીં, બધી રીતે અગવડ અગવડ ને અગવડ પણ તોય સેવા કેટલા ઉત્સાહથી કરતા! અત્યારે પણ બધા સેવામાં મંડી પડ્યા છો. બધાને ધન્યવાદ છે.” આજની સભામાં સુપ્રસિદ્ધ ગાયક શ્રી નીતિન મૂકેશ પધાર્યા હતા. તેમણે ‘જિનકે હૃદય શ્રીરામ બસે, ડન ઔરકો નામ લિયો ના લિયો!’ ભક્તિપદની પંક્તિઓ ગાઈને શતાબ્દી મહોત્સવમાં યત્કિંચિત્ સેવા પ્રાપ્ત કરવાની પ્રાર્થના કરી હતી. સ્વામીશ્રીએ તેમને આશીર્વાદ પાઠવ્યા હતા.

■ પ્રમુખસ્વામી મહારાજ દિન

તા. ૭-૮-૨૦૨૨, શ્રાવણ સુદ દશમ એટલે બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજની છઠ્ઠી અંતર્ધાનતિથિ. આજનો દિન રવિસભામાં ‘પ્રમુખસ્વામી મહારાજ સ્મૃતિદિન’ તરીકે ઊજવાયો હતો.

સભાનો મધ્યવર્તી વિચાર હતો: ‘પ્રમુખજી આપનું ઋણ ચૂકવું હું શા વડે?’ બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજનાં અનંત ઋણ-ઉપકારોને અભિવંદતી આ સભા સૌ માટે સ્મરણીય બની રહી હતી. ‘બીજાના ભલામાં આપણું ભલું’ સૂત્રને જીવનમંત્ર બનાવી પ્રમુખસ્વામી મહારાજે જીવનયાત્રા દરમ્યાન આ ધરા પર અજોડ કાર્યો દ્વારા માનવજાત ઉપર અનંત ઉપકાર કર્યા છે. તેમનો વિશેષ ઉપકાર એટલે લાખો હરિભક્તોને તેમણે આપેલી પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજની ‘ગુરુ’ તરીકેની ભેટ. આવા અનંત અનંત ઉપકારોની સ્મૃતિ કરતાં આ મહાપુરુષનું ઋણ તો કદાપિ ચૂકવી શકાય તેમ નથી, પરંતુ તેમનાં મહિમા-કાર્યોનું પ્રવર્તન અને તેમના શતાબ્દી મહોત્સવમાં સર્વ પ્રકારે જોડાઈ શતાબ્દી શાનદાર ઊજવીએ એ જ આપણી ગુરુભક્તિ. આ ભાવોને રજૂ કરતાં પ્રાસંગિક પ્રવચન વિવેક-સાગરદાસ સ્વામી, યજ્ઞપ્રિયદાસ સ્વામી, આત્મસ્વરૂપદાસ સ્વામી અને ઈશ્વરચરણદાસ સ્વામીએ રજૂ કર્યાં હતાં. પ્રત્યેક પ્રવચનને સાંકળતો પ્રાસંગિક વીડિયો દર્શાવાયો હતો. આજની સભામાં ઉપસ્થિત રહેલા સત્સંગીબંધુ શ્રી દિલીપભાઈ જોષીએ (જેઠાલાલ) પણ પ્રમુખસ્વામી મહારાજ સાથેના લાગણીસભર સ્વાનુભવો કહ્યા હતા. આશીર્વચનમાં સ્વામીશ્રીએ પ્રમુખસ્વામી મહારાજનો મહિમા કહ્યો હતો.

તા. ૧૩-૮-૨૦૨૨ એટલે તારીખ પ્રમાણે બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજનો છઠ્ઠો અંતર્ધાન દિન. આજે પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજની પાવન ઉપસ્થિતિમાં ગુરુહરિનું સ્મરણ

કરતી વિશિષ્ટ સ્મૃતિસભા યોજાઈ હતી. ‘મહંત સ્વામી રૂપે આજ મારો હાથ ઝાલ્યો છે...’ મધ્યવર્તી વિચાર સાથે યોજાયેલી સભામાં પરહિત કાજે જીવન જીવનાર આધ્યાત્મિક મહાપુરુષ બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજ અને વર્તમાનકાળે એ જ પ્રેમ-હૂંફ આપનાર પ્રગટ બ્રહ્મસ્વરૂપ મહંત સ્વામી મહારાજના અદ્વિતીય ગુણિયલ ગુણોની અલ્પ ઝરમર વિવિધ માધ્યમો દ્વારા પ્રસ્તુત થઈ હતી.

સદ્ગુરુ બ્રહ્માનંદ સ્વામી રચિત ‘સંત પરમહિતકારી, જગતમાંહી...’ ભક્તિપદની પ્રત્યેક પંક્તિને ચરિતાર્થ કરતાં બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજ અને પ્રગટ બ્રહ્મસ્વરૂપ મહંત સ્વામી મહારાજનું જીવન અને વ્યક્તિત્વ પ્રવચન-વીડિયો દ્વારા આલેખાયું હતું. જેમાં, ‘હરિસમ સબ દુઃખહારી’ વિષયક પ્રવચન વિવેકજીવનદાસ સ્વામી, ત્રિગુણાતીત ફીરત તનુ ત્યાગી’ વિષયક પ્રવચન યજ્ઞપ્રિયદાસ સ્વામી અને ‘પ્રભુપદ પ્રગટ કરાવત પ્રીતિ’ વિષયક પ્રવચનનો લાભ આત્મસ્વરૂપદાસ સ્વામીએ આપ્યો હતો. પ્રવચન બાદ એ જ વિષયને અનુરૂપ વીડિયો દર્શાવાતો હતો. જેમાં, હરિભક્તો-ગુણભાવીઓએ ગુરુવર્યોમાં અનુભવેલી ઉચ્ચ આધ્યાત્મિક સ્થિતિને અને પોતાના જીવનમાં આવેલા આમૂલ પરિવર્તનને વાક્યપુષ્પાંજલિ રૂપે વ્યક્ત કર્યું હતું.

‘સંત કી સોબત, મિલત હૈ પ્રગટ મુરારી...’ વિષયક વીડિયોદર્શન બાદ ‘મહંત સ્વામી રૂપે આજ મારો હાથ ઝાલ્યો છે...’ની પ્રતીતિ કરાવતાં પૂજ્ય ઈશ્વરચરણદાસ સ્વામીએ પ્રાસંગિક પ્રવચનમાં પ્રમુખસ્વામી મહારાજનો

અપાર મહિમા વર્ણવી વિશેષમાં કહ્યું: ‘‘પૂજ્ય પ્રમુખસ્વામી મહારાજે આપણા ઉપર અનહદ કૃપા કરીને આપણને પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજની ભેટ આપી છે. પૂજ્ય યોગીબાપાને અને પૂજ્ય પ્રમુખસ્વામી મહારાજને મહંત સ્વામી મહારાજ ઉપર અનન્ય હેત-પ્રેમ હતો. પ્રમુખસ્વામી મહારાજ પછી ગુણાતીત સંતનું સુખ અત્યારે પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજ આપણને આપી રહ્યા છે. આપણે અત્યંત ભાગ્યશાળી છીએ કે આપણને પ્રગટ સત્પુરુષનું સાંનિધ્ય, દર્શન સતત પ્રાપ્ત થાય છે.

પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજનો આભાર માનીએ કે અહીં અઢી મહિના સુધી હજારો હરિભક્તોને લાભ આપ્યો. આ ઉંમરે નિયમિત પૂજાદર્શન, વાતો, સમીપદર્શનનું સુખ આપ્યું. તેનું કારણ શું? તો તેમની દૃષ્ટિમાં બધા મુક્તો છે. બધા દિવ્ય છે. આપણે બધા એમનાં દર્શન માટે આવીએ છીએ પણ તેમના અંતરમાં એવો ભાવ કે ‘મારે હરિભક્તોનાં દર્શન કરવાં છે! મારે ભક્તોને રાજી કરવા છે!’

પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજે આપણને એક જ હાકલ કરી છે કે ‘પ્રમુખસ્વામી મહારાજના શતાબ્દી મહોત્સવની સેવામાં બધા મંડી પડો.’ એટલે આ સેવામાં આપણે બધાએ તન-મન-ધનથી હોમાવાનું છે. અને સાથે પૂજ્ય સ્વામીશ્રીએ આપણને આદેશ આપ્યો: ‘દિવ્યભાવ’ સત્સંગની અંદર દરેક પ્રત્યે દિવ્યભાવ હશે તો જ સંપ રહેશે. તેમની આ વાત આપણા જીવનમાં ઊતરે એવા આશીર્વાદ સ્વામીશ્રી આપણને આપે એ જ પ્રાર્થના.’’

બ્રહ્મસ્વરૂપ યોગીજી મહારાજ અને બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજે

કહેલો પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજનો અપ્રતિમ મહિમા તેમના શાંત-સૌમ્ય સ્વભાવમાં સહેજે સહેજે અનુભવાય છે. પ્રમુખસ્વામી મહારાજ આપણને મહંત સ્વામી મહારાજ રૂપે પ્રાપ્ત થયા છે – આ પ્રતીતિ સાથે સંતોએ કલાત્મક હારતોરા વડે સ્વામીશ્રીને વધાવ્યા હતા.

બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજ શતાબ્દી મહોત્સવના ઉપક્રમે જન જનને તેઓની પવિત્ર પ્રેરણાઓ પ્રાપ્ત થાય, શતાબ્દી મહોત્સવની તમામ ગતિવિધિઓથી દુનિયાભરના લોકો માહિતગાર થાય અને તેમના જીવન, કાર્ય, સંદેશથી સૌ વાકેફ બને તે હેતુથી સોશિયલ મીડિયાનાં વિવિધ માધ્યમો દ્વારા નિયમિત રીતે વીડિયો, સ્ટોરી, ઇમેજ, ન્યૂઝ વગેરે બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ સંસ્થા દ્વારા પ્રકાશિત કરવામાં આવશે. પ્રકાશિત થનાર આ નૂતન આયામોનું સ્વામીશ્રીએ ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું :

- (1) psm100.org
- (2) youtube.com/psm100yrs
- (3) twitter.com/psm100yrs
- (4) facebook.com/psm100yrs
- (5) www.instagram.com/psm100yrs

આ સાથે, પ્રમુખસ્વામી મહારાજનાં ચરણોમાં ભાવવંદના કરતાં અન્ય નૂતન પ્રકાશનો પણ ઉદ્ઘાટિત થયાં હતાં :

(૧) પ્રશમું પ્રમુખસ્વામી ખ્યારા (ઓડિયો કીર્તન પ્રકાશન) (૨) પ્રમુખસ્વામીના પગલે પગલે પ્રગટે અજવાળાં ('ગુજરાત ફર્સ્ટ' ચેનલ પરથી દર શનિવારે રાત્રે પ્રસારિત થનાર કાર્યક્રમ) (૩) જિનકે ગુણ રીઝત ગિરિધારી (હિન્દી ઓડિયોબુક).

પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજે સતત અઢી મહિના સુધી અમદાવાદ મહાનગરને દિવ્ય સત્સંગનો લાભ આપ્યો અને વિશેષ તો બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજનો શતાબ્દી મહોત્સવ ઊજવવા અમદાવાદ પર કળશ દોળ્યો તે બદલ સૌએ અંતઃકરણપૂર્વક પ્રગટ ગુરુહરિનો આભાર માન્યો હતો.

આભારવિધિ બાદ સૌ ભક્તો પર કૃપાશિષ વરસાવતાં સ્વામીશ્રીએ જણાવ્યું: “આ બધું કાર્ય થાય છે તે એક વ્યક્તિથી નથી થતું. જોકે શ્રીજીમહારાજ કર્તા છે અને એ જ બધું કરે છે. અનેક ભક્તો-સંતો બધા મળીને, સંપન્ની ભાવનાથી, હળીમળીને કાર્ય કરે છે. નાના-મોટા સૌ શતાબ્દી મહોત્સવ ઊજવવા થનગની રહ્યા છે. બધા ખૂબ આનંદમાં છે. અને કેમ ન હોય? શ્રીજીમહારાજ મળ્યા છે! અને ગુરુપરંપરા! જેમના જીવનમાં કોઈ ખામી નહોતી.

શ્રીજીમહારાજ, ગુણાતીતાનંદ સ્વામી, પરમહંસો - બધાએ એવો સંપ, સંગઠન કેળવ્યું છે તે દેખાતું નથી, પણ હંમેશાં તે રહેશે અને રહેવાનું જ છે. બધાને નમસ્કાર, જય

સ્વામિનારાયણ.”

પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજના અમદાવાદ ખાતેના રોકાણની આ અંતિમ સભાનો લાભ પ્રાપ્ત કરી હજારો હરિભક્તોએ ગુરુવર્યોનાં ચરણકમળમાં ભાવવંદના કરી હતી. જીવંત પ્રસારણ દ્વારા દેશ-વિદેશના અસંખ્ય હરિભક્તોએ ઘરે બેઠાં સભાનો લાભ પ્રાપ્ત કરી ગુરુભક્તિ અદા કરી હતી.

■ રક્ષાબંધન

તા. ૧૧-૮-૨૦૨૨, રક્ષાબંધનનો પવિત્ર દિન. ભારતીય સંસ્કૃતિનાં પવિત્ર વિધિ-વિધાનો અને વ્રતો-પર્વોમાં રક્ષાબંધનનું મહત્ત્વ અનન્ય છે. શ્રાવણી પૂર્ણિમાના આ પવિત્ર દિવસે શાહીબાગ ખાતે ગુરુહરિ મહંત સ્વામી મહારાજની પાવન નિશ્રામાં હજારો હરિભક્તોએ રક્ષાબંધન પર્વનો લાભ લીધો હતો. બ્રાહ્મણોએ વિધિ અનુસાર નવું યજ્ઞોપવીત ધારણ કર્યું હતું.

ઉત્સવને અનુરૂપ મંદિરમાં શણગાર સજીને દર્શનદાન આપતાં ઠાકોરજીનાં દર્શન કરીને, પ્રાંગણમાં ઊભેલા સૌને દર્શન આપતાં સ્વામીશ્રી પ્રાતઃ પૂજામાં પધાર્યા ત્યારે ઉત્સવને અનુરૂપ પાર્શ્વભૂ શોભી રહી હતી. રક્ષા કવચ રૂપે સત્સંગદીક્ષા ગ્રંથને દર્શાવાયો હતો. પૂજામાં સંતોએ ઉત્સવાનુરૂપ ભક્તિપદોનું ગાન કર્યું. સૌ વતી બાળકોએ મોહ-માયા થકી રક્ષા થાય તે માટે સ્વામીશ્રી સમક્ષ વિવિધ પ્રાર્થનાઓ કરી હતી. પૂજાને સમાંતરપણે સંતોએ ‘રક્ષા કવચ સત્સંગદીક્ષા’ વિષયક પ્રવચનનો લાભ આપ્યો હતો.

પૂજા બાદ ઉત્સવને અનુરૂપ સૌ હરિભક્તો વતી આત્મસ્વરૂપદાસ સ્વામીએ સ્વામીશ્રીને કાંડે રાખડી અર્પણ કરી આશિષ મેળવ્યા હતા.

ત્યારપછી સૌને રક્ષા કવચની ચાવી બતાવતાં સ્વામીશ્રીએ કહ્યું: “ભગવાનને સર્વકર્તા માનીએ એમાં બધું જ જ્ઞાન આવી ગયું. વિકટ પરિસ્થિતિમાં આ સમજણ ભલભલાએ મૂકી દીધી છે, પણ જે ખરેખરા ભગવાનના ભક્ત હતા તેમણે જ પકડી રાખ્યું છે. ‘ભગવાન સર્વકર્તા છે’ આવું બીજા અંતરમાં રોપાઈ જાય ત્યારે જ ભગવાન આપણી રક્ષા કરે. બીજા નાનું હોય પણ તેનું ફળ મોટું હોય! ‘ભગવાન શ્રીજીમહારાજ સર્વોપરિ, સર્વકર્તા છે’ આવું અંતરમાં સયોટ દટ થઈ જાય તો એ વિજયી થઈ ગયો. પણ ભગવાનને બાજુમાં મૂકીને મનધાર્યું કરવા લાગીએ તો એ નકામું. આવી પળો જીવનમાં રચાય નહીં એ માટે ભગવાનને પ્રાર્થના.”

આશીર્વાદની પૂર્ણાહુતિ બાદ બાળકોએ ભક્તિનૃત્ય પ્રસ્તુત કર્યું હતું. સભાની સમાપ્તિ બાદ રક્ષાબંધન પર્વ સ્વામીશ્રીએ પ્રસાદીભૂત કરેલી રાખડીઓ સંતોએ હરિભક્તોને કાંડે

બાંધી સૌની રક્ષાબંધન સુફળ કરી હતી. તા. ૧૨-૮-૨૦૨૨ના રોજ સાયંકાળે એક વિશિષ્ટ સભાનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. ‘વરસ્યા અનરાધાર’ વિષય અંતર્ગત અમદાવાદના આંગણે પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજે સતત અઢી મહિના સુધી વર્ષાવેલા સત્સંગલાભની દિવ્ય સ્મૃતિઓનું પુનઃ સ્મરણ કરવામાં આવ્યું હતું. દિવ્ય ઉત્સવ-પ્રસંગોએ કર્ણાવતી મહાનગરને સ્વામીશ્રીએ અમૃતવર્ષામાં ભીંજવ્યું તેની વિવિધ માધ્યમો દ્વારા સ્મૃતિ કરવામાં આવી હતી. સૌ કોઈ એ દિવ્ય સ્મૃતિઓમાં સરી પડ્યા હતા.

પ્રમુખસ્વામી મહારાજના શતાબ્દી મહોત્સવમાં વહેલા વહેલા પધારવાનું આમંત્રણ અર્પતા શુભ મંગલમૂના પ્રતીકરૂપે પૂજ્ય ઈશ્વરચરણદાસ સ્વામી અને પૂજ્ય વિવેકસાગરદાસ સ્વામીએ સ્વામીશ્રીને કળશ અર્પણ કર્યા હતા. ત્યારપછી શતાબ્દી મહોત્સવના વિવિધ વિભાગોનું નિદર્શન સ્વામીશ્રી સમક્ષ

રજૂ થયું હતું. જે નિહાળી સ્વામીશ્રીએ પ્રસન્નતા વ્યક્ત કરી હતી.

આ પ્રસંગે શાહીબાગ સ્થિત બી.એ.પી.એસ. મંદિરના કોઠારી પૂજ્ય ધર્મતિલકદાસ સ્વામીએ અમદાવાદને આંગણે સત્સંગ લાભ આપવા બદલ સૌ વતી સ્વામીશ્રીનો ખૂબ ખૂબ આભાર માન્યો હતો. સ્વામીશ્રીએ સૌને આશીર્વાધથી ભીંજવ્યા હતા.

આમ, સતત ૭૬ દિવસ સુધી સત્સંગનો દિવ્ય લાભ આપી, અમદાવાદથી તા. ૧૫-૮-૨૦૨૨ના રોજ આઝાદીનો અમૃત મહોત્સવ ઊજવીને સ્વામીશ્રીએ ચરોતરના ભક્તોને લાભ આપવા માટે આશંદ જવા વિદાય લીધી હતી. શાહીબાગ બી.એ.પી.એસ. મંદિરમાં ઊમટેલા હજારો ભક્તો-ભાવિકોએ સ્વામીશ્રીને ભાવભરી વિદાય આપી ત્યારે વાતાવરણ ભાવોર્મિઓથી છલકાઈ ગયું હતું.

(બ્રહ્મવત્સલદાસ સ્વામી

લિખિત અહેવાલ પરથી સંકલિત) ♦

મહંત સ્વામી મહારાજની પ્રેરણાથી બી.એ.પી.એસ. સંસ્થા દ્વારા ઊજવાયો આઝાદીનો અમૃત મહોત્સવ

એક હજાર કરતાં વધારે વર્ષના વિદેશી શાસન બાદ અહિંસક આંદોલન દ્વારા ભારતીય પ્રજાએ છેલ્લા વિદેશી શાસકો - અંગ્રેજોને વિદાય આપીને આઝાદી મેળવી એ વિશ્વની એક અદ્વિતીય ઘટના હતી. સન ૧૯૪૭ની ૧૫મી ઓગસ્ટે ભારતે આઝાદીનો સૂર્યોદય નિહાળ્યો અને લાલ કિલ્લા પર બ્રિટિશ રાષ્ટ્રધ્વજને બદલે ભારતની સ્વતંત્રતાની શાન સમો તિરંગો લહેરાયો - તેને ૭૫ વર્ષ પૂર્ણ થઈ રહ્યો છે. આઝાદીના આ અમૃત મહોત્સવે ભારત સરકારે વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીના નેતૃત્વમાં રાષ્ટ્રભક્તિનાં અનેકવિધ આયોજનો કર્યા છે. તેમાંનું એક સોપાન એટલે ‘હર ઘર તિરંગા’ અભિયાન. આ અભિયાનમાં શ્રી વડાપ્રધાને દેશની જનતાને પોતાના ઘરે રાષ્ટ્રધ્વજ લહેરાવવાનું આહ્વાન કર્યું હતું.

ભારતની આઝાદી માટે બલિદાન આપનારા વીર શહીદો પ્રત્યે કૃતજ્ઞતા અભિવ્યક્ત કરવા માટે તિરંગો લહેરાવીને આ રાષ્ટ્રીયપર્વની ગૌરવભેર ઉજવણી કરવા વડાપ્રધાનશ્રીએ સૌને અનુરોધ કર્યો હતો.

આઝાદીના આ અમૃતપર્વે, બી.એ.પી.એસ. સંસ્થાના અધ્યક્ષ પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજે આઝાદી માટે પોતાનું સર્વસ્વ ન્યોછાવર કરનાર સૌ કોઈને અંજલિ આપીને ‘હર ઘર તિરંગા’ અભિયાનમાં જોડાવા માટે સર્વે હરિભક્તોને આહ્વાન કર્યું હતું. સાથે સાથે વિશ્વમાં ભારતની શાન વધારવામાં યોગદાન આપનાર સૌ કોઈ, ભારત સરકાર તેમજ સૌ દેશવાસીઓને અભિનંદન આપીને આઝાદીના પર્વની ખૂબ ખૂબ શુભેચ્છાઓ પાઠવી હતી.

બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ

સંસ્થાના સંયોજક પૂજ્ય ઈશ્વરચરણદાસ સ્વામીએ વિશેષ સંદેશ પાઠવતાં જણાવ્યું હતું કે, ‘આઝાદીનો અમૃત મહોત્સવ ઊજવી રહ્યા છીએ ત્યારે જેમણે આઝાદી માટે પુરુષાર્થ કર્યો છે એ બધાને આપણે યાદ કરીએ. એમને અંજલિ અર્પવા માટે ‘હર ઘર તિરંગા’ અભિયાન અંતર્ગત આપણે સૌ આપણા ઘરે તિરંગો ફરકાવીએ. તિરંગો એ ભારતનું ગૌરવ છે. આપણી સંસ્કૃતિ, આપણા સંસ્કારો, આપણાં મૂલ્યોનું પ્રતીક છે. તો સરકારશ્રીના આદેશ મુજબ આપણે સૌ આપણા ઘરે તિરંગો ફરકાવીએ અને તિરંગાનું સન્માન કરીએ. અને આપણા હૃદયમાં અમૃત મહોત્સવની ભાવનાને વધારે દઢાવીએ.’

૧૫મી ઓગસ્ટે બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ મંદિર અમદાવાદ ખાતે ૭૫મા સ્વાતંત્ર્ય દિનની ભવ્ય ઉજવણી પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજ, સંતો અને હરિભક્તોની ઉપસ્થિતિમાં થઈ હતી. મંદિર પરિસરમાં કેસરી, સફેદ અને લીલી ટોપીમાં ઉપસ્થિત હરિભક્તોએ સુંદર તિરંગાની આભા ઊભી કરી હતી. સ્વામીશ્રીએ વિધિવત્ રાષ્ટ્રધ્વજ ફરકાવ્યા બાદ ઉપસ્થિત સંતો અને હરિભક્તો સાથે ધ્વજવંદન કર્યું હતું. આ પ્રસંગે પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજે સંબોધન કરતાં જણાવ્યું હતું કે ‘આજના પવિત્ર દિવસે આપણને આઝાદી મળી, તેની પાછળ અનેક લોકોનું બલિદાન છે. આજનો દિવસ એ સૌને વંદન કરવાનો દિવસ છે. આપણે સૌ તેમને અંજલિ આપીને તેમનો આભાર માનીએ તેટલો ઓછો છે. ભારતના વિકાસમાં જેમણે જેમણે યોગદાન આપ્યું છે, એ તમામને આજના પવિત્ર દિવસે વંદન કરીએ, તેમનો

આભાર માનીએ.

આઝાદીની લડત ચાલી રહી હતી ત્યારે, મહાત્મા ગાંધીજી, સરદાર વલ્લભભાઈ, નંદાજી વગેરેને અમારા ગુરુ શાસ્ત્રીજી મહારાજે ખૂબ આશીર્વાદ આપ્યા હતા. નવાગામમાં શાસ્ત્રીજી મહારાજે ગાંધીજીને આશીર્વાદ આપ્યા ત્યારે આઝાદી માટે યોગીજી મહારાજને રોજ ૨૫ માળા ફેરવવાનું કહ્યું હતું. યોગીજી મહારાજે તે આજ્ઞાનું નિયમિત રીતે પાલન કર્યું હતું. આવા મહાપુરુષો, અનેક ઋષિઓ, સંતોના આશીર્વાદ તેમજ નાના મોટા સૌની મહેનતથી આપણો દેશ પ્રગતિ કરી રહ્યો છે. હજુ અનેક ગણી પ્રગતિ કરશે અને ભવિષ્યમાં ફરીથી જગતગુરુ બનશે. ભગવાન શ્રીરામ, ભગવાન શ્રીકૃષ્ણ, શ્રીબુદ્ધ, શ્રીમહાવીર, ભગવાન શ્રીસ્વામિનારાયણ જેવા અવતારી પુરુષો અને પ્રમુખસ્વામી મહારાજ જેવા મહાન સંતો આ ધરતી પર જન્મ્યા છે, એટલે આ દેશ એમના આશીર્વાદથી ધન્ય થયો છે.

આપણે સૌ આપણી એ આધ્યાત્મિક પરંપરાનું જતન કરીને, સંપ-સુહૃદભાવ અને એકતાથી આપણા દેશની સેવા કરીને આપણા પૂર્વજોનું ઋણ અદા કરીએ.

આઝાદીના અમૃત મહોત્સવે સૌને ખૂબ ખૂબ શુભકામનાઓ પાઠવું છું. જય હિંદ, જય સ્વામિનારાયણ.’

આઝાદીના અમૃત મહોત્સવે સ્વામીશ્રીની આ શુભ ભાવનાઓને સૌએ તાલીનાદથી વધાવી લીધી હતી.

ગુરુહરિની આજ્ઞા ઝીલીને દિલ્હી અને ગાંધીનગર સ્થિત અક્ષરધામ પરિસરો સહિત બી.એ.પી.એસ. સંસ્થાના અમદાવાદ, ગોંડલ, સારંગપુર, અટલાદરા, ગઢડા વગેરે

દરેક શિખરબદ્ધ મંદિર પરિસરને રાષ્ટ્રધ્વજ અને ત્રિરંગી લાઈટ્સથી સુશોભિત કરવામાં આવ્યું હતું. દરેક સ્થળે ૧૫મી ઓગસ્ટના રોજ સ્વાતંત્ર્યદિનની શાનદાર ઉજવણી કરી હતી. બી.એ.પી.એસ. સંસ્થાના તમામ સંતો-હરિભક્તોએ રાષ્ટ્રધ્વજ લહેરાવીને, રાષ્ટ્રગાન કરીને રાષ્ટ્રભક્તિ અદા કરવાની સાથે આઝાદીના મહાન યજ્ઞમાં યોગદાન આપનાર સૌને અંજલિ અર્પી હતી. સારંગપુરમાં ૨૦૭૫ ફૂટ લાંબો તિરંગાની યાત્રા યોજીને વિશિષ્ટ રીતે અમૃત પર્વ ઉજવવામાં આવ્યું હતું.

સ્વામીશ્રીની પ્રેરણાથી રાજધાની દિલ્હી ખાતે વિશ્વપ્રસિદ્ધ સ્વામિનારાયણ અક્ષરધામ મંદિરના પરિસરમાં સદગુરુવર્ય પૂજ્ય ડૉક્ટર સ્વામીની ઉપસ્થિતિમાં આઝાદીનો અમૃત મહોત્સવ હર્ષોલ્લાસપૂર્વક ઉજવાયો હતો, જેમાં મોટી સંખ્યામાં ભક્તો-ભાવિકો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

દિલ્હીના હૃદયસ્થાન પર સ્થિત ભારતીય સંસ્કૃતિના પ્રતીક સમા અક્ષરધામ પરિસરમાં પૂજ્ય ડૉક્ટર સ્વામીએ ધ્વજ લહેરાવ્યો હતો. ઉપસ્થિત સંતો અને ભક્તસમુદાયે રાષ્ટ્રધ્વજને સલામી આપીને, રાષ્ટ્રગીતનું ગાન કર્યું હતું. જવાનોએ પરેડ કરીને રાષ્ટ્રધ્વજને સલામી અર્પી હતી. પૂજ્ય મુનિવત્સલદાસ સ્વામીએ પ્રાસંગિક સંબોધનમાં ભારત ભૂમિ માટે પ્રાણ ન્યોછાવર કરનારા અમર શહીદોને શ્રદ્ધાંજલિ અર્પીને અક્ષરધામના સર્જક પરમ પૂજ્ય પ્રમુખસ્વામી મહારાજે રાષ્ટ્રના નૈતિક ઉત્થાનમાં આપેલા અપૂર્વ યોગદાનની સ્મૃતિ કરી હતી. પૂજ્ય ડૉક્ટર સ્વામીએ ભારતના સ્વતંત્રતા આંદોલનના લોકનેતાઓનું સ્મરણ કરીને

સમૃદ્ધ અને સશક્ત રાષ્ટ્ર નિર્માણ કરવા માટે આવશ્યક સંપ, સુદૃઢભાવ અને એકતાનો સંદેશ સૌને દેઢાવ્યો હતો.

ગુજરાતના પાટનગર ગાંધીનગર ખાતે પણ સ્વામિનારાયણ અક્ષરધામમાં પણ આઝાદીના અમૃત મહોત્સવની ગૌરવભરે ઉજવણી થઈ હતી. સમગ્ર પરિસરને રાષ્ટ્રધ્વજ અને ત્રિરંગી લાઈટ્સથી શણગારવામાં આવ્યું હતું. તા. ૧૪-૮-૨૦૨૨ના રોજ સંતો, સ્વયંસેવકો તેમજ એસ.આર.પી. સૈનિકોએ હાથમાં રાષ્ટ્રીય ધ્વજ લઈને પૂજ્ય ઈશ્વરચરણદાસ સ્વામીએ સંદેશ આપ્યો હતો અને અમૃત મહોત્સવની શુભ ભાવનાઓ વ્યક્ત કરી હતી.

આ પ્રસંગે તિરંગા સાથે સૌએ શાનદાર પદયાત્રા યોજી હતી. આ યાત્રા અક્ષરધામ પરિસરમાં વિરમી ત્યારે પૂજ્ય ઈશ્વરચરણદાસ સ્વામીએ રાષ્ટ્રધ્વજ લહેરાવીને સૌનું સ્વાગત કર્યું હતું. ત્યારબાદ પ્રાસંગિક સમારોહમાં રાષ્ટ્રધ્વજને સલામી આપીને મહોત્સવની શાનદાર રીતે ઉજવણી કરવામાં આવી હતી.

આપણું પરમ સૌભાગ્ય છે કે તે આઝાદ ભારતનાં ૭૫ વર્ષ અને પરમ પૂજ્ય પ્રમુખસ્વામી મહારાજનો શતાબ્દી મહોત્સવ સાથે સાથે મનાવી રહ્યા છીએ. આ મહાન વિભૂતિ પણ ભારત અને સંસ્કૃતિના વિકાસમાં સિંહફાળો આપીને લાખો ભારતીયોના પથપ્રદર્શક બન્યા હતા. આવો, આઝાદીનો અમૃત મહોત્સવ અને પ્રમુખસ્વામી મહારાજના શતાબ્દી મહોત્સવમાંથી નિરંતર પ્રેરણા પ્રાપ્ત કરતા રહીએ.

નૂતન બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ મંદિરોમાં ભક્તિભાવપૂર્વક ઊજવાતા મૂર્તિપ્રતિષ્ઠા ઉત્સવો...

જેતપુર

જેતપુર

જેતપુર મંદિર મૂર્તિપ્રતિષ્ઠા ઉત્સવ :

સોરઠની ખમીરવંતી ધરા ઉપર વહેતી ભદ્રાવતી નદીના કિનારે વસેલું કાઠી દરબારોની શૂરવીરતાનું સાક્ષી પૂરતું જેતપુર શહેર તાજેતરમાં કાપડ ઉપર થતા રંગાટ કામ દ્વારા વિશેષ ખ્યાતિ પ્રાપ્ત કરતું રહ્યું છે.

સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયના ઇતિહાસમાં જેતપુર શહેર સુવર્ણાક્ષરે કોતરાયેલું છે. આ પવિત્ર નગરમાં તા. ૧૬-૧૧-૧૮૦૧ના રોજ ગુરુ રામાનંદ સ્વામીએ સહજાનંદ સ્વામીને ધર્મધુરા સોંપી હતી અને પરબ્રહ્મ શ્રી સહજાનંદ સ્વામી મહારાજે પોતાના ભક્તોની સુખાકારી માટે ગુરુ રામાનંદ સ્વામી પાસે બે અજોડ વરદાનની યાચના કરી હતી. આ સુવર્ણપણની સાક્ષી બનેલી આ ભૂમિ ભક્તરત્ન શ્રી જીવા જોશી અને કડવીબાઈની પણ જન્મભૂમિ છે. શ્રીહરિની ચરણરજથી પ્રસાદીભૂત જેતપુર શહેર, ગુણાતીત સંત-પરંપરાની દૃષ્ટિથી સદેવ પાવન થતું રહ્યું છે.

એ પરંપરાનું વહન કરતાં છેલ્લાં કેટલાંય વર્ષોથી ગોંડલ મંદિરથી સંતોએ સતત વિચરણ કરીને, કથાવાર્તા કરીને બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણીય સત્સંગને નવપલ્લવિત રાખ્યો છે. અહીં સન ૨૦૦૭માં પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજના વરદ હસ્તે હરિમંદિરની પ્રતિષ્ઠા થઈ

હતી. ત્યારબાદ તેઓના આશીર્વાદથી સત્સંગ વિશેષ અભિવૃદ્ધિ પામ્યો. પરિણામે નવા મંદિરની આવશ્યકતા ઊભી થઈ. ‘પંચ ત્યાં પરમેશ્વર’ પ્રમુખસ્વામી મહારાજના આ શબ્દોને પ્રસાદી રૂપે વધાવી લઈને રૂપાપરા પરિવારે જૂનાગઢ રોડ પર આવેલી પોતાની ભૂમિ મંદિર માટે અર્પણ કરી. પરમ પૂજ્ય પ્રમુખસ્વામી મહારાજનાં કરકમળો વડે તા. ૧૩-૫-૨૦૧૫ના રોજ પૂજાયેલી ઇષ્ટિકાઓથી જેતપુરમાં મંદિર નિર્માણનો પ્રારંભ થયો. આબાલવૃદ્ધ સૌ ભક્તો ખૂબ ઉત્સાહથી મંદિર નિર્માણની સેવામાં જોડાઈ ગયા. દિવ્યપુરુષદાસ સ્વામીના માર્ગદર્શન હેઠળ અમૃતચરણદાસ સ્વામી, સત્સંગપ્રિયદાસ સ્વામી, વૈરાગ્યપ્રિયદાસ સ્વામી અને ધર્મમંગલદાસ સ્વામીએ ખૂબ જહેમત ઉઠાવી મંદિર નિર્માણની પ્રવૃત્તિને વેગ આપ્યો. સંનિષ્ઠ હરિભક્ત શ્રી રાજેશભાઈ કુંભાણી, કૃષ્ણાલભાઈ રૂપાપરા, કિશોરભાઈ વૈશ્રાણી વગેરે ભક્તો સેવામાં સક્રિય રહ્યા.

જેતપુર, સરધારપુર, મેવાસા, થોરાળા સત્સંગમંડળ અને જેતપુર યુવકમંડળે મંદિર બાંધકામને લગતી શ્રમસભર સેવા ઉત્સાહથી કરી હતી. જેતપુર મહિલા મંડળે પણ મંદિરના શિલાન્યાસથી માંડીને પ્રતિષ્ઠા ઉત્સવ સુધી અનેકવિધ સેવાની શાંત સરવાણી અવિરત વહાવી હતી.

ઉપરાંત તેઓએ જપ-તપ-વ્રતના નિયમોની શુંખલા રચીને સૌને પ્રેરણાબળ પૂરું પાડ્યું હતું.

મૂર્તિપ્રતિષ્ઠાના ઉપક્રમે તા. ૧૩-૩-૨૦૨૨ના રોજ મહિલાપાંખ દ્વારા શાનદાર મહિલાસંમેલન યોજાયું હતું. જેમાં બહેનોએ ભક્તિસભર કાર્યક્રમ પ્રસ્તુત કરીને મૂર્તિપ્રતિષ્ઠા ઉત્સવનો શાનદાર ઉદ્ઘોષ કર્યો હતો. તા. ૨૬-૩-૨૦૨૨ના રોજ વિશ્વશાંતિ મહાયજ્ઞ યોજાયો,

મોવિયા ક્ષેત્રના મોટા સુખપુર ગામ ખાતે નવનિર્મિત બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ મંદિરમાં મૂર્તિપ્રતિષ્ઠા ઉત્સવ તા. ૧૩-૪-૨૦૨૨ના રોજ શાનદાર રીતે યોજાઈ ગયો.

બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજ અને પ્રગટ બ્રહ્મસ્વરૂપ મહંત સ્વામી મહારાજનાં વિચરણ ગંગાથી પાવન થયેલા આ ગામમાં પૂજ્ય સંતોના નિયમિત

જેતપુરમાં પ્રતિષ્ઠા પ્રસંગે શતાબ્દી સંદેશ ગગનગામી કરાયો. મોટા સુખપુરમાં પ્રતિષ્ઠાવિધિ કરતા જ્ઞાનેશ્વરદાસ સ્વામી...

વિદ્વાન બ્રાહ્મણોના વેદોચ્ચારની સાથે ૧૧૦૪ યજમાનોએ યજ્ઞવિધિનો લાભ પ્રાપ્ત કરીને મંગલ પ્રાર્થના કરી હતી. ત્યારબાદ અપરાહ્ને કલાત્મક રથોમાં પ્રતિષ્ઠિત થનાર મૂર્તિઓની ભવ્ય નગરયાત્રા ભક્તમેદની વચ્ચે શહેરના મુખ્ય માર્ગો પર યોજાઈ. બેન્ડની સુરાવલિઓ, ભજનમંડળીઓની રમઝટથી વાતાવરણ ઉત્સવમય બની ગયું. અજોડ વરદાનથી ધન્ય બનેલું જેતપુર ફરી એકવાર પોતાના ભાગ્યનો આભાર માની રહ્યું.

પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજે ગોંડલમાં તા. ૨૯-૧૦-૨૦૧૯ના રોજ વેદોક્તવિધિપૂર્વક પ્રતિષ્ઠિત કરેલી મૂર્તિઓનો સ્થાપનવિધિ જેતપુર ખાતે નવનિર્મિત મંદિરમાં તા. ૨૭-૩-૨૦૨૨ના રોજ જ્ઞાનેશ્વરદાસ સ્વામીની ઉપસ્થિતિમાં મહાપૂજા બાદ સંપન્ન થયો. આ પ્રસંગે હરિભક્તોએ ૨૧૦ વાનગીઓનો અન્નકૂટ રચીને આરતીનો લાભ પ્રાપ્ત કર્યો હતો. પ્રતિષ્ઠા સભામાં સંતોએ શહેરની ભાવિક જનતાને મંદિર, પ્રભુભક્તિ તથા સત્સંગનો વિશેષ મહિમા સમજાવીને સૌની સુખાકારી માટે શુભભાવના વ્યક્ત કરી હતી.

મોટા સુખપુર ખાતે મૂર્તિપ્રતિષ્ઠા ઉત્સવ :

પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજના આશીર્વાદથી

વિચરણથી સત્સંગની સતત અભિવૃદ્ધિ થઈ રહી છે. આ સત્સંગપ્રવૃત્તિને વિશેષ વેગવંતી રાખવા અહીં મંદિરની આવશ્યકતા ઊભી થઈ. સૌ હરિભક્તોની નિઃસ્વાર્થ સેવા ભક્તિથી અહીં નૂતન મંદિર નિર્માણ પામ્યું.

આ નવનિર્મિત મંદિરમાં પ્રતિષ્ઠા ઉત્સવના ઉપક્રમે તા. ૯-૪-૨૦૨૨થી ત્રિદિવસીય સત્સંગ પારાયણ યોજાયું, જેમાં પૂજ્ય જનમંગલદાસ સ્વામીએ કથાલાભ આપીને ઉત્સવનો શાનદાર પ્રારંભ કર્યો. તા. ૧૨ એપ્રિલના રોજ મંગલ પ્રભાતે ‘શ્રી સ્વામિનારાયણ વિશ્વશાંતિ મહાયાગ’ યોજાયો. આ ૩૨ કુંડીય યજ્ઞનો વિધિવત્ પ્રારંભ ભૂદેવોએ કરાવ્યો. ૨૨૮ ગ્રામજનોએ યજમાનપદે બિરાજીને શ્રદ્ધાપૂર્ણ આહુતિ અર્પણ કરી હતી. સાયંકાળે મંદિરમાં પ્રતિષ્ઠિત થનારી મૂર્તિઓની શાનદાર શોભાયાત્રા સુંદર કલાત્મક રથમાં નીકળી ત્યારે આ ભવ્ય નગરયાત્રાનાં દર્શન કરી ભાવિકોએ ધન્યતા અનુભવી હતી.

પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજનાં કરકમળો દ્વારા તા. ૧૮-૧૦-૨૦૧૯ના રોજ વેદોક્તવિધિપૂર્વક પ્રતિષ્ઠિત થયેલી મૂર્તિઓનો આ નવનિર્મિત મંદિરમાં સ્થાપનવિધિ તા. ૧૩-૪-૨૦૨૨ના રોજ જ્ઞાનેશ્વરદાસ સ્વામી અને નારાયણમુનિદાસ સ્વામીની ઉપસ્થિતિમાં મહાપૂજાવિધિ

બાદ સંપન્ન થયો. પ્રતિષ્ઠાવિધિ બાદ આયોજિત પ્રાસંગિક સભામાં સંતોએ આશીર્વાચન પાઠવીને મંદિર નિર્માણમાં સેવારત હરિભક્તોની સેવાને બિરદાવી હતી.

બાંદરા ખાતે મૂર્તિપ્રતિષ્ઠા ઉત્સવ :

ગુણાતીત ગુરુવર્યોની ચરણરેણુથી પાવન થયેલા મોવિયા ક્ષેત્રના બાંદરા ગામમાં તાજેતરમાં નવનિર્મિત બી.એ.પી.એસ. મંદિરમાં મૂર્તિપ્રતિષ્ઠા ઉત્સવ યોજાઈ ગયો.

વિશેષ પ્રાર્થના કરી હતી.

હરિપર ખાતે મૂર્તિપ્રતિષ્ઠા ઉત્સવ :

મેવાસા ક્ષેત્રના હરિપર ગામે તા. ૨૦-૫-૨૦૨૨ના રોજ મૂર્તિપ્રતિષ્ઠા ઉત્સવ ભક્તિભાવપૂર્વક યોજાઈ ગયો. બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજની પદરજથી પાવન થયેલા હરિપર ગામમાં સંતોનાં વિચરણથી સત્સંગની સોડમ વિશેષ પ્રસરવા લાગી. પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી

મોટા સુખપુરમાં ઊમટેલો ભક્ત સમુદાય. હરિપરમાં પ્રતિષ્ઠાવિધિમાં રત ધર્મચરણદાસ સ્વામી...

વર્ષોથી અક્ષરમંદિર, ગોંડલથી સંતોના નિયમિત વિચરણથી ગ્રામજનોને સત્સંગને વિશેષ પુષ્ટિ મળી છે. સત્સંગનો વ્યાપ વધતાં મંદિરની જરૂરિયાત જણાઈ. સેવાનિષ્ઠ ભક્તોના ભક્તિભર્યા પુરુષાર્થથી નૂતન મંદિર આકાર પામ્યું અને ઉત્સવનાં મંડાણ થયાં.

મૂર્તિપ્રતિષ્ઠા ઉત્સવના ઉપક્રમે તા. ૭-૫-૨૦૨૨ના મંગલ પ્રભાતે સુશોભિત યજ્ઞશાળામાં પ્રતિષ્ઠિત થનાર મૂર્તિઓ સમક્ષ ૨૫ યજ્ઞકુંડો પર ૧૭૫ યજમાનોએ યજ્ઞવિધિનો લાભ પ્રાપ્ત કરીને વાતાવરણને મંગલમય બનાવી દીધું. સાંજે મંદિરમાં પ્રતિષ્ઠિત થનાર મૂર્તિઓની કલાત્મક રથોમાં શોભાયાત્રા યોજાઈ. કીર્તનોની ભક્તિસભર સુરાવલિ અને ભજનમંડળીના મધુરઘોષથી શોભાયાત્રાના માહોલની અનેરી જમાવટ સૌએ અનુભવી.

પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજનાં પુનિત કરકમળો દ્વારા તા. ૨૬-૧૧-૨૦૨૧ના રોજ વેદોક્તવિધિથી પ્રતિષ્ઠિત થયેલી મૂર્તિઓનો સ્થાપનવિધિ બાંદરા ગામે તા. ૮-૫-૨૦૨૨ના મંગલદિને પૂજ્ય ધર્મચરણદાસ સ્વામીની ઉપસ્થિતિમાં સંપન્ન થયો. ત્યારબાદ સૌ ગ્રામજનોની ઉપસ્થિતિમાં યોજાયેલી પ્રાસંગિક સભામાં સંતોએ મંદિર અને સત્પુરુષોનો મહિમા વર્ણવીને ગામની સુખાકારી માટે

મહારાજના આશીર્વાદથી સત્સંગ વિશેષ અભિવૃદ્ધિ પામતાં સૌ હરિભક્તોને ગામમાં મંદિર થાય તેવી પ્રેરણા જાગી. સૌના ભક્તિભર્યા પુરુષાર્થથી નૂતન મંદિર નિર્માણ પામ્યું.

નૂતન મંદિર મૂર્તિપ્રતિષ્ઠા ઉત્સવ નિમિત્તે તા. ૧૮-૫-૨૦૨૨ના રોજ સુપ્રભાતે વિશ્વશાંતિ મહાયજ્ઞ યોજાયો, સુશોભિત યજ્ઞશાળામાં પ્રતિષ્ઠિત થનાર મૂર્તિઓ સમક્ષ ૧૮ યજ્ઞકુંડો પર ૧૫૨ યજમાનોએ યજ્ઞવિધિનો લાભ પ્રાપ્ત કરી યજ્ઞનારાયણને અર્ચ્ય અર્પણ કર્યું. સાંજે પ્રતિષ્ઠિત થનાર મૂર્તિઓની ભક્તિસભર શોભાયાત્રા યોજાઈ. મહંત સ્વામી મહારાજના હસ્તે ગોંડલમાં તા. ૨૬-૧૧-૨૦૨૧ના રોજ વિધિપૂર્વક પ્રતિષ્ઠિત મૂર્તિઓનો સ્થાપનવિધિ હરિપર ખાતે તા. ૨૦-૫-૨૦૨૨ના રોજ પૂજ્ય ધર્મચરણદાસ સ્વામીની ઉપસ્થિતિમાં સંપન્ન થયો. પ્રતિષ્ઠા બાદ સભામાં સંતોનાં પ્રાસંગિક ઉદ્બોધનમાંથી સૌ હરિભક્તોએ મંદિરના મહિમાને હૃદયસ્થ કર્યો હતો.

ઉપરોક્ત મંદિરના નિર્માણ અને પ્રતિષ્ઠા ઉત્સવમાં ગોંડલ અક્ષરમંદિરના કોઠારી દિવ્યપુરુષદાસ સ્વામી તથા વિચરણ કરતા અમૃતચરણદાસ સ્વામી તેમજ સત્સંગ-પ્રિયદાસ સ્વામીના માર્ગદર્શન હેઠળ સ્વયંસેવકોએ અનન્ય સેવા કરીને સ્વામીશ્રીની પ્રસન્નતા પ્રાપ્ત કરી હતી. ♦

પ્રમુખસ્વામી મહારાજના સંદેશ સાથે ઓસ્ટ્રેલિયાના મહાસાગરમાં સમુદ્રના પેટાળમાં પહોંચ્યા યુવાનો

બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજ શતાબ્દી મહોત્સવ ઉપક્રમે દેશ-વિદેશમાં ઠેરઠેર વિવિધ રીતે પ્રેરણાત્મક આયોજનો થઈ રહ્યાં છે. એવું એક નવતર આયોજન ઓસ્ટ્રેલિયા ખાતે યોજાઈ ગયું. ઓસ્ટ્રેલિયાના પ્રશાંત મહાસાગરના વિખ્યાત ગ્રેટ બેરિયર રીફ ખાતે તા. ૧૩ જુલાઈ, ૨૦૨૨ના રોજ શતાબ્દી મહોત્સવનું આ વિશિષ્ટ આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.

ગુરુ પૂર્ણિમાના શુભ દિવસે, પ્રસિદ્ધ ગ્રેટ બેરિયર રીફ ખાતે પ્રમુખસ્વામી મહારાજનાં પ્રેમ, શાંતિ અને સંવાદિતાનો સંદેશ લઈને યુવાનો વિશ્વના સૌથી મોટા પ્રશાંત મહાસાગરમાં ફરી વળ્યા હતા.

ઉપોલુ રીફની મધ્યમાં ઓશન ફીડમ બોટ પર ઠાકોરજીના પૂજનવિધિ સાથે આ ઉત્સવનો આરંભ થયો હતો. આ પ્રસંગે ઠાકોરજી સમક્ષ અન્નકૂટ રચવામાં આવ્યો હતો. ત્યારબાદ તરવૈયાઓ દ્વારા શ્રી અક્ષરપુરુષોત્તમ મહારાજ, પ્રમુખસ્વામી મહારાજ અને મહંત સ્વામી મહારાજની મૂર્તિઓને દરિયાની અંદર લઈ જવામાં આવી હતી. અહીં પ્રાર્થના કરવામાં આવી હતી કે વિશ્વભરમાં પ્રેમ, શાંતિ અને સંવાદિતા ફેલાય.

આ પ્રસંગે માનવી અને પ્રકૃતિ એકસાથે ખીલી શકે તે માટે પ્રતિબદ્ધતાના સંકેત તરીકે એકતાની માળા પણ

અર્પણ કરવામાં આવી હતી. આ પ્રસંગે મહંત સ્વામી મહારાજે આશીર્વાદ આપ્યા હતા કે તમામ જીવોનું ભલું થાય. આમ, આ પ્રમુખસ્વામી મહારાજને અર્પણ કરવામાં આવેલી આ વિશિષ્ટ ભાવાંજલિ સૌ માટે સ્મૃતિદાયક બની રહી હતી.

ઉલુરુ ખાતે શતાબ્દીની ઉજવણી

બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજ શતાબ્દી મહોત્સવના ઉપક્રમે તેમના જીવન-સંદેશને દૃઢ કરાવતો એક કાર્યક્રમ ઓસ્ટ્રેલિયાના વિખ્યાત કુદરતી સ્થળ ઉલુરુ ખાતે તા. ૨૦ જુલાઈ, ૨૦૨૨ના રોજ યોજાઈ ગયો. ઉલુરુ એ અહીંના આદિવાસી લોકો માટે પવિત્ર સ્થાન છે, જે યુનેસ્કોની વર્લ્ડ હેરિટેજ સાઈટમાં પણ સ્થાન પામેલું છે.

પ્રમુખસ્વામી મહારાજની પ્રતિમા પધરાવીને અહીં સંતો-ભક્તો દ્વારા ભજનકીર્તન કરવામાં આવ્યાં હતાં. અહીં વસતા લોકોએ પ્રમુખસ્વામી મહારાજની પ્રતિમાનું પૂજન-અર્ચન કરીને, પરંપરાગત નૃત્ય કરીને ભાવઅર્થ અર્પણ કર્યું હતું. ત્યારબાદ સંતો ભક્તોએ ચાર કિલોમીટર લાંબી પદયાત્રા કરી હતી. માલા કાર પાર્કથી શરૂ થઈ અને કુનિયા કાર પાર્ક ખાતે વિરમી હતી.

આમ, ઓસ્ટ્રેલિયા ખાતે વિશિષ્ટ આયોજનો દ્વારા પ્રમુખસ્વામી મહારાજને ભાવાંજલિ અર્પણ કરાઈ હતી. ♦

બાહરીન ખાતે યોજાવેલી 'Freedom of Religion and Belief' કોન્ફરન્સમાં બી.એ.પી.એસ. સંસ્થાનું પ્રતિનિધિત્વ

તાજેતરમાં તા. ૧-૬-૨૦૨૨ના રોજ બાહરિન ખાતે 'યુરોપિયન યુનિયન-બાહરિન' દ્વારા 'ફ્રીડમ ઓફ રિલિજિયન એન્ડ બિલીફ' વિષયક કોન્ફરન્સનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું, જેમાં બી.એ.પી.એસ. સંસ્થાને પણ આમંત્રણ આપવામાં આવ્યું હતું. આ કોન્ફરન્સમાં યુરોપિયન યુનિયનના ૨૭ દેશોના પ્રતિનિધિઓ, GCC (સાઉદી અરેબિયા, બાહરીન, કતાર, ઓમાન, કુવૈત, યુ.એ.ઈ.)દેશોના પ્રતિનિધિઓ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. સાથે સાથે અનેક વિદ્વાનો પણ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

આ કોન્ફરન્સમાં બી.એ.પી.એસ. સંસ્થા વતી ઉપસ્થિત પૂજ્ય બ્રહ્મવિહારીદાસ સ્વામીએ ધર્મ, માનવતા અને સંવાદિતાના વિચાર પર પરિષદમાં મહાનુભાવો અને પ્રતિનિધિઓને સંબોધન કર્યું હતું. બ્રહ્મવિહારીદાસ

સ્વામીએ પ્રમુખસ્વામી મહારાજનો સંદેશ પ્રસ્તુત કરીને વિવિધ આસ્થાઓ અને ધર્મો વચ્ચેની અસમાનતાઓને પણ સ્વીકારવાની વાત કરી હતી. વિશ્વના ધર્મો વચ્ચે સંવાદિતા સધાય તે માટે તેમણે પરમ પૂજ્ય પ્રમુખસ્વામી મહારાજ અને પરમ પૂજ્ય મહંતસ્વામી મહારાજ વતી પ્રાર્થના પણ કરી હતી. 'બાહરીન સોસાયટી'નાં ચેરપર્સન શ્રીમતી બેટ્સી મેથિસને તેમજ ડૉ. શેખ ખાલિદ બિન ખલીફા અલ ખલીફાએ બ્રહ્મવિહારીદાસ સ્વામીના પ્રવચનને બિરદાવ્યું હતું. આ પ્રસંગે 'કિંગ હામદ ગ્લોબલ સેન્ટર ફોર પીસફુલ કો-એક્ઝિસ્ટન્સ'ના અધ્યક્ષ અને સેક્રેટરી-જનરલ સંતો અને બી.એ.પી.એસ. પ્રતિનિધિ મંડળનો સત્કાર કર્યો હતો, જેમાં ડૉ. પ્રફુલ્લભાઈ વૈદ્ય, શ્રી રમેશભાઈ પાટીદાર અને સમુદાયના આગેવાનો હતા. ♦

પાંચેય ખંડોમાં મહંત સ્વામી મહારાજની પ્રેરણાથી સ્થાપાયાં બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ રિસર્ચ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ...

યુ.એસ.એ.

પરબ્રહ્મ ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે શિક્ષાપત્રીમાં આદેશ આપ્યો છે કે ‘પ્રવર્તનીયા સદ્વિદ્યા’. અર્થાત્ સદ્વિદ્યાનું પ્રવર્તન કરવું. તેઓના એ શાશ્વત આદેશ અનુસાર બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ સંસ્થા છેલ્લી એક શતાબ્દીથી સદ્વિદ્યાના પ્રવર્તન માટે સતત પ્રયત્નશીલ રહી છે. બ્રહ્મસ્વરૂપ શાસ્ત્રીજી મહારાજ, બ્રહ્મસ્વરૂપ યોગીજી મહારાજ અને બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજે સંસ્થાના સંતોને આધ્યાત્મિકતાની સાથે સાથે ઉચ્ચ શાસ્ત્રીય અભ્યાસ કરાવીને સનાતન ધર્મની અધ્યાત્મ વિદ્યામાં પારંગત કર્યા છે. બ્રહ્મસ્વરૂપ યોગીજી મહારાજના સંકલ્પ અનુસાર બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજે એ દિશામાં વિશેષ પુરુષાર્થ કરીને ઠેર ઠેર સંસ્કારયુક્ત શિક્ષણની જ્યોતિ પ્રગટાવતાં છાત્રાલયો, શાળા-પરિસરો, કોલેજ-મહાવિદ્યાલયો અને રિસર્ચ સેન્ટરની પણ સ્થાપના કરી છે. તેનાં મધુર ફળ અસંખ્ય લોકોનાં જીવનમાં અનુભવાયાં છે.

અધ્યાત્મ વિદ્યા અને સમાજના કલ્યાણની વિવિધ વિદ્યાઓનું સતત અનુશીલન-પરિશીલન થતું રહે તે માટે તેઓએ ગાંધીનગર અને દિલ્હીના અક્ષરધામ પરિસરોમાં આર્ષ રિસર્ચ સેન્ટર તથા બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ રિસર્ચ ઇન્સ્ટિટ્યૂટની સ્થાપના કરી છે.

પ્રગટ બ્રહ્મસ્વરૂપ મહંત સ્વામી મહારાજે પ્રમુખસ્વામી મહારાજ શતાબ્દી મહોત્સવના ઉપક્રમે એ જ પરંપરાને આગળ ધપાવતાં પૃથ્વીનાં પાંચેય ખંડોમાં એકેડેમિક પ્રવૃત્તિઓ માટે ‘બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ રિસર્ચ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ’ની તાજેતરમાં સ્થાપના કરી છે. ભારતીય સંસ્કૃતિ, સનાતન ધર્મ અને વૈદિક પરંપરાની સ્વામિનારાયણીય ઉપાસના પરંપરાનાં એકેડેમિક સંશોધનોથી લઈને ભવિષ્યમાં અહીં સમાજ કલ્યાણની વિવિધ વિદ્યાઓ પર વિદ્વાનો કાર્યો કરશે.

યુ.કે. અને યુરોપ ખંડમાં લંડન ખાતે, ઉત્તર અમેરિકા ખંડમાં ટોરન્ટો(કેનેડા) અને રોબિન્સવિલ(ન્યૂજર્સી, યુ.એસ.એ.) ખાતે, ઓસ્ટ્રેલિયા ખંડમાં સિડની ખાતે અને આફ્રિકા ખંડમાં નૈરોબી(કેન્યા) ખાતે આ રિસર્ચ ઇન્સ્ટિટ્યૂટનો મંગલ આરંભ કરીને મહંત સ્વામી મહારાજે સંસ્કૃતિના સંવર્ધનનું એક નૂતન સોપાન સર કર્યું છે. અહીં, એ વિવિધ ઇન્સ્ટિટ્યૂટના ઉદ્ઘાટન સમારોહનો સંક્ષિપ્ત અહેવાલ પ્રસ્તુત છે:

યુ.કે. (નિસડન, લંડન)

તા. ૨૯ મે, ૨૦૨૨ના રોજ પરમ પૂજ્ય પ્રમુખસ્વામી મહારાજ શતાબ્દી મહોત્સવના ઉપક્રમે બ્રિટિશ રાજધાની લંડનમાં, બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ મંદિર ખાતે

બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ રિસર્ચ ઇન્સ્ટિટ્યૂટનો ઉદ્ઘાટન વિધિ યોજાઈ ગયો.

આ સમારોહમાં અમદાવાદ ખાતે બિરાજતા પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજે વર્ચ્યુઅલ માધ્યમથી દીપપ્રાગટ્ય કરીને વેદોક્ત વિધિપૂર્વક આ ઇન્સ્ટિટ્યૂટનું મંગલ ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું. આ શુભ પ્રસંગે લંડન ખાતે મહામહોપાધ્યાય ભદ્રેશદાસ સ્વામી અને પ્રોફેસર હેગર્ટી

સંતોના માર્ગદર્શન સાથે અને શિક્ષણ અને સંશોધનના હેતુસર યુ.કે., યુરોપ અને વૈશ્વિક સ્તરે શરૂ થયેલાં આ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ્સ શિક્ષણ જગતનું સ્વરૂપ બદલી નાંખશે. મહંત સ્વામી મહારાજે નિર્દેશ કર્યો તે મુજબ વિશ્વમાં એકતા, મૈત્રી, કરુણા, સહિષ્ણુતા અને પ્રેમનું વાતાવરણ સ્થાપવાના ધ્યેયને વરેલી બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ સંસ્થા આવી સિદ્ધિ હાંસલ કરશે તો માનવજાતની મોટી સેવા કરી

યુ.કે.

સહિત ખ્યાતનામ શિક્ષણવિદો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. ઉદ્ઘાટન સમારોહનો આરંભ યુ.કે. અને યુરોપના બાળકોએ વૈદિક મંત્રગાન સાથે કરાવ્યો હતો. આ અવસરે પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજે આશીર્વાદ પાઠવીને જણાવ્યું હતું, ‘યોગીજી મહારાજે આવી જ એક સંસ્થાનું સ્વપ્ન સેવ્યું હતું, જેમાં વિદ્યાર્થીઓ સંસ્કૃતનો અભ્યાસ કરીને સંસ્કૃતમાં પ્રવચન કરે એટલા પારંગત થાય અને એ સ્વપ્ન આજે પૂરું થયું છે.’

પૂજ્ય ભદ્રેશદાસ સ્વામીએ રિસર્ચ ઇન્સ્ટિટ્યૂટના પ્રથમ ઉદ્દ્યોધનમાં પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજના વૈશ્વિક શાંતિના સંદેશને દોહરાવતાં વાલીઓને કહ્યું હતું કે તેઓ તેમનાં સંતાનોને આપણી પારંપરિક વિદ્યાઓના અધ્યયનમાં આગળ વધવા પ્રોત્સાહન આપે.

કાર્ફિ યુનિવર્સિટી ખાતે સંસ્કૃત, હિન્દુ ધર્મ, પુરાતત્ત્વ અને ધર્મ વિભાગના હેડ પ્રો. હેગર્ટીએ કહ્યું હતું: ‘આજના પ્રસંગે સંસ્કૃતમાં શ્લોકોનું ગાન કરનાર બાળકો મને અદ્ભુત લાગ્યા. આજનો અવસર મારા માટે અવિસ્મરણીય બની રહેશે. આજે મેં અહીં જે જોયું અને સાંભળ્યું તેને હું માની શકતો નથી. તેના માટે હું પરમ પૂજ્ય પ્રમુખસ્વામી મહારાજનો આભાર માનું છું.’ ઇન્સ્ટિટ્યૂટના લાભનો ઉલ્લેખ કરતાં શ્રી હેગર્ટીએ જણાવ્યું હતું કે ‘વિદ્વાન

લેખાશે.’

પ્રો. હેગર્ટીએ પૂજ્ય મહંત સ્વામી લિખિત સત્સંગદીક્ષા પુસ્તકમાંથી સંસ્કૃત શ્લોકોનું પઠન કરીને ઉપસ્થિત સૌને અયંબિત કરી દીધા હતા. વિશ્વમાં શાંતિ અને સૌહાર્દપૂર્ણ વાતાવરણ છવાયેલું રહે તેના માટે તેમણે પ્રાર્થના પણ કરી હતી.

કેનેડા (ટોરોન્ટો)

કેનેડાના ટોરોન્ટો મહાનગર ખાતે બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ સંકુલમાં રિસર્ચ ઇન્સ્ટિટ્યૂટનું ઉદ્ઘાટન તા. ૪ જૂન, ૨૦૨૨ના રોજ કરવામાં આવ્યું હતું. આ ઉદ્ઘાટન કાર્યક્રમનું જીવંત પ્રસારણ કેનેડા અને સમગ્ર વિશ્વમાં પ્રસારિત કરવામાં આવ્યું હતું. વર્ચ્યુઅલ માધ્યમથી વિશ્વના હજારો ભક્તો-ભાવિકો તથા ૪૦ હિન્દુ મંદિર અને વિવિધ હિન્દુ સંસ્થાઓના પ્રતિનિધિઓ આ ઐતિહાસિક ક્ષણના સાક્ષી બન્યા હતા. આ કાર્યક્રમ અંતર્ગત કેટલાંક વિશિષ્ટ આયોજનો પણ થયાં હતાં, જેમાં ૨૦૦૦ કરતાં વધારે ભક્તો-ભાવિકોએ સત્સંગદીક્ષા ગ્રંથનો હોમાત્મક પાઠ કર્યો હતો. બહેનોએ સ્વામિનારાયણ ભાષ્યમ્ અને સ્વામિનારાયણ સિદ્ધાંતસુધા ગ્રંથ, સત્સંગ દીક્ષા અને અન્ય હિન્દુ ગ્રંથો મસ્તક પર ધારણ કરી પોથી યાત્રા યોજી હતી.

આ અવસરે યોજાયેલા ઉદ્ઘાટન સમારોહના આરંભમાં બાળકોએ સત્સંગદીક્ષા ગ્રંથના શ્લોકોનું ગાન કર્યું હતું. ત્યારબાદ પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજે વચ્ચુંઅલ માધ્યમથી દીપપ્રાગટ્ય કરીને ઈન્સ્ટિટ્યૂટનો વિધિવત્ પ્રારંભ કરાવ્યો હતો. આ પ્રસંગે કેનેડાના ઍકેડેમિક ક્ષેત્રના વિદ્વાનો ઉપરાંત અનેક મહાનુભાવો પણ ઉપસ્થિત હતા, જેમાં શ્રી અહમદ હુસેન(મિનિસ્ટર ઓફ હાઉસિંગ એન્ડ

ઓન્ટારિયો પ્રાંતના શિક્ષણ પ્રધાન સ્ટિફન લેસીએ કહ્યું હતું: ‘તમે જે કામ કરો છો તે બદલ અમે ગૌરવ અનુભવીએ છીએ. અત્યારે અનેક વિભાગોમાં વિભાજિત માનવ જાતને સંગઠિત કરવાનો ઊંચો ઉદ્દેશ્ય આ સંશોધન કેન્દ્રની સ્થાપનામાં છે તે અમારા માટે આનંદની વાત છે. તમે તમારા પ્રયત્નમાં સફળ થશો એવી શુભેચ્છાઓ સાથે કેનેડામાં બી.એ.પી.એસ. સંસ્થા જે કાર્ય કરી રહી છે તેને

કેનેડા

ડાઈવર્સિટી એન્ડ ઈનક્લુઝન), શ્રી કેન્ડીસ બર્જેન (વિપક્ષ નેતા), શ્રી સ્ટિફન લેસી (ઓન્ટારિયો પ્રાંતના શિક્ષણ પ્રધાન), હિંદુ સંઘના પ્રેસિડેન્ટ પંડિત રૂપનાથ શર્મા વગેરે મહાનુભાવો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

આ અવસરે પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજે આશીર્વાચન પાઠવીને સૌને આ કાર્યમાં જોડાવા કટિબદ્ધ કર્યા હતા. કેનેડાના મંત્રી શ્રી અહમદ હુસેને જણાવ્યું હતું કે ‘બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ સંસ્થા દ્વારા રચાયેલું આ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ માનવજાતની સેવા કરશે. શિક્ષણને વધુ પ્રગતિશીલ અને આધુનિક બનાવવા સંશોધન કરવાનું લક્ષ્ય આ સંસ્થાનું છે, તે આપણા દેશના ભવિષ્ય માટે અને હિન્દુ ધર્મને સમજવા માટે વધારે કારગર નીવડશે. સંસ્થાનો મુખ્ય ઉદ્દેશ્ય વૈશ્વિક એકતાના પ્રચારનો છે જે માનવજાતને આર્થિક અને વૈચારિક સમૃદ્ધિ તરફ દોરી જશે. કેનેડાને વધુ પ્રગતિશીલ બનાવવામાં આ સંશોધન સંસ્થા મહત્વની ભૂમિકા અદા કરશે.’

જાણીતા લોકનેતા શ્રી કેન્ડીસ બરગેને જણાવ્યું હતું: ‘કેનેડામાં હિન્દુ સંસ્કૃતિનું જ્ઞાન આપતું આવું સંશોધન કેન્દ્ર સ્થાપવા બદલ બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ સંસ્થાને અભિનંદન. આ રિસર્ચ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ કેનેડામાં વસતા હિન્દુ સમાજને વધુ શક્તિશાળી બનાવશે.’

હું હૃદયથી બિરદાવું છું.’

હિન્દુ સંઘના પ્રેસિડેન્ટ પંડિત રૂપનાથ શર્માએ કહ્યું હતું કે ‘સનાતન હિન્દુ ધર્મના સીમાચિહ્ન રૂપ કાર્યક્રમમાં ઉપસ્થિત રહેવાની મને તક મળી તેથી મારી જાતને હું અહોભાગી માનું છું. કેનેડામાં અને વિશ્વ કક્ષાએ બી.એ.પી.એસ. સંસ્થા સનાતન હિન્દુ ધર્મની ઓળખ ઊભી કરવાનો અને માન્યતા અપાવવાનું ઉચ્ચ કોટિનું જે કાર્ય કરી રહી છે તે આભારની અધિકારી છે. પૂજ્ય ભદ્રેશદાસ સ્વામી શ્રી પાણિનિ, શ્રી શંકરાચાર્ય અને હિન્દુ તત્ત્વજ્ઞાનના વિદ્વાનોની કક્ષાએ પહોંચી ગયા છે તે હિન્દુ ધર્મ માટે ગૌરવની વાત છે.’

અત્રે ઉલ્લેખનીય છે કે ઓટાવા ખાતે ૧૧ જૂનના રોજ આ સ્વામિનારાયણ રિસર્ચ ઈન્સ્ટિટ્યૂટનું ઉદ્ઘાટન થયું હતું, જેમાં ભારતીય ડે. હાઈ કમિશનર શ્રી અંશુમાન ગૌર, પાર્લામેન્ટના સભ્ય શ્રી ચંદ્ર આર્ય અને સિટી કાઉન્સિલર શ્રી ગ્લેન ગોવર વગેરે ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

અમેરિકા (રોબિન્સવિલ, ન્યૂજર્સી)

અમેરિકાના ન્યૂજર્સી રાજ્ય ખાતે રોબિન્સવિલ ખાતે નિર્માણાધીન સ્વામિનારાયણ અક્ષરધામ પરિસરમાં બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ રિસર્ચ ઈન્સ્ટિટ્યૂટનું ઉદ્ઘાટન તા. ૧૮ જૂન, શનિવાર, ૨૦૨૨ના રોજ પરમ

પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજે અમદાવાદથી વર્ચ્યુઅલી દીપ પ્રાગટ્ય કરીને કર્યું હતું. આ શુભ પ્રસંગે શ્રી નીલકંઠવર્ણીની ૪૮ ફૂટ ઊંચી ભવ્ય મૂર્તિ સમક્ષ નીલકંઠ વાટિકામાં હોમાત્મક યજ્ઞનું પણ આયોજન કરવામાં હતું અને તેમાં સેંકડો સંતો-ભક્તો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

આ કાર્યક્રમમાં બાળકોએ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજ લિખિત સત્સંગદીક્ષા ગ્રંથમાંથી પ્રસંગને અનુરૂપ સંસ્કૃત

ઓસ્ટ્રેલિયા (સિડની)

તા. ૨૦-૭-૨૦૨૨ના રોજ ઓસ્ટ્રેલિયાના મહાનગર સિડનીમાં બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ મંદિર ખાતે બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ રિસર્ચ ઇન્સ્ટિટ્યૂટનો ઉદ્ઘાટન સમારોહ હજારો ભક્તોની ઉપસ્થિતિમાં યોજાયો હતો. આ કાર્યક્રમના આરંભમાં ૧૪ જેટલા બાળકોએ સ્વામિનારાયણ સિદ્ધાંત કારિકાના શ્લોકોનું પઠન કર્યું હતું

ઓસ્ટ્રેલિયા

શ્લોકોનું પઠન કર્યું હતું.

પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજે ઉપસ્થિત ભક્તો-ભાવિકોને વર્ચ્યુઅલી આશીર્વાદ આપતાં જણાવ્યું હતું, ‘બ્રહ્મસ્વરૂપ યોગીજી મહારાજનું સ્વપ્ન અને સંકલ્પ હતાં કે યુવાનો સંસ્કૃતમાં શિક્ષિત બને અને સંસ્કૃતમાં પ્રવચન કરવા સક્ષમ થાય. એ સ્વપ્ન આજે મૂર્ત સ્વરૂપ ધારણ કરી રહ્યું છે. વિદ્યાર્થીઓ સંપભાવનાને પથદર્શક બનાવી સમાજની સેવા માટે ગતિશીલ બને. ભારતીય સંસ્કૃતિના મુદ્રાલેખ સમી વસુધૈવ કુટુંબકમ્ની ભાવનાને વિશ્વમાં ફેલાવે એવી પ્રાર્થના.’

આ દિવ્ય પ્રસંગે અમેરિકા ખંડનાં હિન્દુ મંદિરો અને હિન્દુ સંસ્થાઓમાંથી અનેક મહાનુભાવો અને વિદ્વાનો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. આ અવસરે ભદ્રેશદાસ સ્વામીએ પોતાના ઉદ્બોધનમાં પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજના સંદેશને દોહરાવ્યો હતો. તેમણે સમાજ સેવા અને શિક્ષણ ઉપર વિશેષ ભાર મૂક્યો હતો. વિદ્યાર્થીઓ અને બાળકોને સંસ્કૃત શીખવા અને ભારતીય સંસ્કૃતિનો અભ્યાસ કરવા પ્રોત્સાહન આપવા માતા-પિતાઓને સહદય વિનંતી કરી હતી. તેમણે જણાવ્યું હતું કે તેના પગલે વિશ્વને નવાં નવાં સંશોધનો પ્રાપ્ત થશે જે માનવજાત માટે હિતકારી બની રહેશે.

અને ૪૦ યુવાનોએ સ્વામિનારાયણ દર્શનના સંસ્કૃત શ્લોકોનું ગાન કર્યું હતું. આ અવસરે પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજે અમદાવાદ ખાતેથી આશીર્વાદ પાઠવ્યા હતા. આ સમારોહમાં વિવિધ ૪૧ જેટલી સંસ્થાઓમાંથી ૮૮ જેટલા વિવિધ સમાજના અગ્રણીઓ, વિદ્વાન પંડિતો અને મીડિયા પ્રતિનિધિઓ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

બી.એ.પી.એસ. સંસ્થાના આ કાર્યથી પ્રભાવિત થયેલા વિવિધ સંસ્થાના પ્રતિનિધિઓએ પ્રશંસાપત્રો અને માન્યતાપત્રો પણ બી.એ.પી.એસ. સંસ્થાને અર્પણ કર્યા હતાં. આ અવસરે પૂજ્ય ભદ્રેશદાસ સ્વામીએ આ રિસર્ચ ઇન્સ્ટિટ્યૂટનો મુખ્ય હેતુ સમજાવ્યો હતો.

આગામી ટૂંક સમયમાં આ જ રીતે પૂર્વ આફ્રિકામાં કેન્યાની રાજધાની નૈરોબી ખાતે પણ બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ રિસર્ચ ઇન્સ્ટિટ્યૂટની સ્થાપના થશે.

પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજના આશીર્વાદ સાથે પૂજ્ય ઈશ્વરચરણદાસ સ્વામીના માર્ગદર્શન અનુસાર સ્થપાયેલાં આ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ્સ આવનારા સમયમાં અનેકવિધ સ્તરે કાર્ય કરીને સૌને ઉજ્જવળ પ્રેરણા આપતાં રહેશે. સૌને શ્રદ્ધા છે કે સનાતન ધર્મ, ભારતીય સંસ્કૃતિ અને વૈશ્વિક મૂલ્યોનાં અનેક પાસાંઓ પર સંશોધનો કરીને વિદ્વાનો આ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ્સ દ્વારા સમાજને મધુર ફળ આપશે.

સારંગપુર ખાતે ગુજરાતના રાજ્યપાલશ્રીની ઉપસ્થિતિમાં યોજાયું પ્રાકૃતિક ખેતી જાગૃતિ સંમેલન...

ભારતની આઝાદીનાં ૭૫ વર્ષની ઉજવણી તથા બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજની જન્મશતાબ્દી નિમિત્તે તીર્થધામ સારંગપુર ખાતે બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ મંદિરના પરિસરમાં પ્રાકૃતિક ખેતી પર ખેડૂતોને કેળવણી આપતું એક સુંદર સંમેલન યોજાઈ ગયું. તા. ૧૫ જૂન, ૨૦૨૨ના રોજ યોજાયેલા આ સંમેલનમાં ગુજરાતના મહામહિમ રાજ્યપાલ શ્રી આચાર્ય દેવવ્રતજી ખાસ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. બોટાદ જિલ્લાના જિલ્લા વહીવટીતંત્રે બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ સંસ્થાના સહયોગથી બોટાદ જિલ્લાના ખેડૂતો માટે ‘કુદરતી ખેતી’ વિષય પર સંમેલનનું આયોજન કર્યું હતું.

આ કાર્યક્રમના ઉપક્રમે ગુજરાતના રાજ્યપાલ શ્રી આચાર્ય દેવવ્રતજી સાથે શ્રી ઘનશ્યામભાઈ વીરાણી (પ્રમુખ, બોટાદ જિલ્લા પંચાયત), શ્રી સૌરભભાઈ પટેલ (ધારાસભ્ય, બોટાદ), શ્રી ડી. વી. બારોટ (ATMAના નિયામક, ગુજરાત), શ્રી બી. એ. શાહ વગેરે મહાનુભાવો સહિત ૧૭૦૦થી વધુ ખેડૂતો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

રાજ્યપાલશ્રીએ સૌ પ્રથમ બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ વિદ્યામંદિર, યજ્ઞપુરુષ વાડી અને યજ્ઞપુરુષ ગૌશાળાની મુલાકાત લીધી હતી. અહીંનું આયોજન નિહાળીને તેઓએ ખૂબ પ્રસન્નતા વ્યક્ત કરી હતી.

ત્યારબાદ મંદિરમાં ઠાકોરજીનાં દર્શન કરીને તેઓ સ્થાનિક ખેડૂતો દ્વારા નિર્મિત કુદરતી ખેત-ઉત્પાદનોનું પ્રદર્શન નિહાળવા પધાર્યા હતા. ત્યારબાદ યજ્ઞપુરુષ સભા મંડપમાં યોજાયેલા સમારોહમાં પધાર્યા હતા. અહીં જિલ્લા વહીવટી તંત્ર વતી બોટાદના કલેક્ટરશ્રીએ સૌનું સ્વાગત કર્યું હતું.

દીપ પ્રાગટ્ય બાદ જ્ઞાનેશ્વરદાસ સ્વામીએ સભાને સંબોધન કરીને પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજના આશીર્વાદ-પત્રનું વાંચન કર્યું હતું.

ત્યારબાદ, ગવર્નરશ્રીએ પ્રાકૃતિક ખેતીની તકનિકોનો ઉપયોગ કરવાના ફાયદાઓ અને જંતુનાશકો અને ખાતરો જેવાં રસાયણોના ઉપયોગથી થતી ખરાબ અસરો પર પ્રકાશ પાડતું ઈન્ટરેક્ટિવ, આકર્ષક અને પ્રેરણાદાયી ઉદ્બોધન કર્યું હતું. અંતમાં, તેમણે ખેડૂતોને કુદરતી ખેતીની તકનીકો તરફ વળવા સૌએ વિનંતી કરી હતી.

બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ સંસ્થા દાયકાઓથી પર્યાવરણ, કૃષિ અને પશુપાલનના ક્ષેત્રે વિવિધ સ્તરે ઉત્તમ સેવાઓ કરી રહી છે. બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજની પ્રેરણાથી ગતિમાન આ પ્રવૃત્તિઓએ ભારત અને વિશ્વ સ્તરે પારિતોષિકો હાંસલ કર્યા છે. આજનો સમારોહ શતાબ્દી મહોત્સવના ઉપક્રમે સંસ્થાની આ પ્રવૃત્તિઓમાં એક નોંધપાત્ર સોપાન બની રહ્યો.

તીર્થધામ સારંગપુર ખાતે ‘કારિકા-જયી’ બાળકો માટે ‘પ્રમુખસંસ્કૃતમ્’ અભ્યાસક્રમનો આરંભ

પ્રગટ બ્રહ્મસ્વરૂપ મહંત સ્વામી મહારાજની નિશ્રામાં વિશ્વભરમાં બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજ શતાબ્દી મહોત્સવનો ઉદ્ઘોષ શાનદાર રીતે અનેક સ્તરે થઈ રહ્યો છે, ત્યારે બાળકો અને બાલિકાઓ પણ તેમાં વિશેષ સહયોગી બની રહ્યાં છે. શતાબ્દી મહોત્સવના ઉપક્રમે એવું જ એક અનોખું સોપાન એટલે બાળકો માટે સંસ્કૃતના નૂતન અભ્યાસક્રમનો આરંભ. પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજ દ્વારા લિખિત ‘સત્સંગદીક્ષા’ શાસ્ત્રના ૩૧૫ શ્લોક ઉપરાંત સ્વામિનારાયણ સિદ્ધાંત સુધાની ૫૬૫ કારિકાઓ કંઠસ્થ કરનાર ‘કારિકા-જયી’ બાળકો માટે આ વિશેષ સંસ્કૃત અભ્યાસની શરૂઆત કરવામાં આવી છે.

તા. ૨ જૂન થી ૮ જૂન દરમિયાન સારંગપુરમાં સમગ્ર વિશ્વમાંથી પસંદગી પામેલા ‘કારિકા-જયી’ ૧૧૬ બાળકો માટે ‘પ્રમુખ સંસ્કૃતમ્ વિદ્યારંભ સમારોહ’ પૂજ્ય ત્યાગવલ્લભદાસ સ્વામીની ઉપસ્થિતિમાં યોજાયો હતો. બાળકો અને બાલિકાઓએ શ્લોકો અને કારિકાઓ હરખભેર કંઠસ્થ કરીને સ્વામીશ્રીનો અનન્ય રાજીપો મેળવ્યો હતો. આ સૌ બાળકોનાં માતાપિતાઓએ એક સૂરમાં કહ્યું હતું કે આ શ્લોકગાનની આજીવન સ્મૃતિ રહે તે માટે તેનું અર્થઘટન અને સારાંશ પણ હૃદયમાં અંકિત થાય તો સારું. આ શ્લોકોની સમજ કેળવવા સંસ્કૃતના

ભાષાકીય જ્ઞાન, લેખન, વાંચનની કળા પણ બાળકોને શીખવવી જરૂરી લાગતાં આ ઓનલાઇન અભ્યાસક્રમની શરૂઆત થઈ છે.

અમદાવાદ ખાતે વિરાજમાન પરમ પૂજ્ય મહંતસ્વામી મહારાજ તા. ૭-૬-૨૦૨૨ના રોજ સવારે ૮.૦૦ વાગ્યે વીડિયો કોન્ફરન્સ દ્વારા તેમાં જોડાયા હતા. દીપ પ્રગટાવી તેઓએ આ નૂતન અભ્યાસક્રમનો શુભારંભ કર્યો. વિદ્યારંભ સત્રનો આ છઠ્ઠો દિવસ હોવાથી બાળકોએ આ દિવસો દરમિયાન ‘અમે શું શું શીખ્યા?’ તે પ્રસ્તુત કર્યું. આ તેજસ્વી તારલાઓને આશીર્વાદ આપતાં સ્વામીશ્રીએ જણાવ્યું કે “તમે બધા આમ ને આમ અભ્યાસ ચાલુ રાખશો તો મોટા જ્ઞાની, પંડિત થઈ જશો. પણ જો વચ્ચે અભ્યાસ બંધ કર્યો તો જેવા છો તેવા રહેશો. માટે અભ્યાસ ચાલુ જ રાખજો, તો ડંકો વાગશે અને તમારી બુદ્ધિ એવી ખીલશે કે હૃદયમાં પ્રકાશ થશે, જગત નીકળી જશે ને આ સારો, સાચો માલ એની અંદર ઊભરાશે.” સ્વામીશ્રીએ સૌ બાળકો માટે પ્રસાદ પ્રસાદીભૂત કરી આપ્યો હતો.

૮ થી ૧૪ વર્ષનાં આ બાળ-બાલિકાઓ પૈકી ૩૨ બાળકો વિદેશનાં છે. વિદ્વાનો આ તેજસ્વી બાળકોને રોજ એક કલાક સંસ્કૃત ભાષાનો અભ્યાસ કરાવીને ભાવિ પંડિતોની નવી પેઢી તૈયાર કરવામાં યોગદાન આપશે. ♦

અમદાવાદ ખાતે યોજાઈ મેડિકલ કાર્યકર શિબિર-૨૦૨૨

સમાજના અગત્યના ઘટક સમા ડોક્ટરો દ્વારા સમાજ સેવાનું કાર્ય વધુ નક્કર બને તે માટે તબીબી સેવાઓ સાથે આધ્યાત્મિકતાને જોડવા માટે બી.એ.પી.એસ. સંસ્થા વિવિધ સ્તરે વર્ષોથી પ્રયત્નશીલ રહી છે. મેડિકો-સ્પિરિચ્યુઅલ કોન્ફરન્સ ઉપરાંત અનેક મેડિકલ કોલેજોનાં છાત્રાલયોમાં બી.એ.પી.એસ. સંસ્થા દ્વારા કેમ્પસ સભા યોજાઈ રહી છે. તબીબી ક્ષેત્રે અભ્યાસ કરતા હજારો વિદ્યાર્થીઓ શિક્ષણ, સંસ્કાર અને સત્સંગનાં મૂલ્યોની દૃઢતા આ સભા દ્વારા કરી રહ્યા છે. તા. ૭-૮-૨૦૨૨ના રોજ અમદાવાદ ખાતે આ કેમ્પસ સભાઓમાં સેવારત ૧૦૦થી વધુ કાર્યકરોની એક

દિવસીય શિબિર ‘One Step Ahead’ના મધ્યવર્તી વિચાર સાથે યોજાઈ ગઈ. મેડિકલ કેમ્પસસભાના કાર્યકરો માટે આવી શિબિરનું આયોજન સૌપ્રથમ વખત કરવામાં આવ્યું હતું. આ શિબિરમાં પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજનાં દર્શન-આશીર્વાદ ઉપરાંત પૂજ્ય વિવેકસાગરદાસ સ્વામી, નારાયણમુનિદાસ સ્વામી, યજ્ઞપ્રિયદાસ સ્વામી વગેરે વિદ્વાન સંતોએ બળપ્રેરક વ્યાખ્યાનોનો લાભ આપ્યો હતો. આ ઉપરાંત સત્સંગ વિકાસ માટેની વિશેષ તાલીમ પણ આ કાર્યકરોને આપવામાં આવી હતી. શતાબ્દી મહોત્સવે આ શિબિર એક પ્રેરક આયોજન બની રહ્યું. ♦

બ્રાઝિલ ખાતે બી.એ.પી.એસ. સંસ્થાના સંતોનું સત્સંગ વિચરણ....

તાજેતરમાં પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજની પ્રેરણાથી દક્ષિણ અમેરિકા ખંડમાં બ્રાઝિલ ખાતે બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ સંસ્થાના યુ.એસ.એ. ખાતેના સંતોનું વિચરણ યોજાઈ ગયું. બ્રાઝિલ એ લેટિન અમેરિકાનો સૌથી મોટો દેશ છે. અહીંની વસ્તી ૨૦ કરોડ છે. અહીં મોટા ભાગના લોકો પોર્ટુગીઝ ભાષા બોલે છે. અહીં સન ૨૦૧૮માં પણ પૂજ્ય સંતો પધાર્યા હતા. આ વર્ષે પુનઃ તા. ૧૨ થી ૧૭ એપ્રિલ ૨૦૨૨ દરમિયાન પૂજ્ય પ્રિયસેવાદાસ સ્વામી અને ઉત્તમશ્લોકદાસ સ્વામીએ સત્સંગ વિચરણ કર્યું હતું. અહીં વસતા હિન્દુઓની શ્રદ્ધા વિશેષ દૃઢ કરાવવા માટે આ સંત-વિચરણ હતું.

ભારતની આઝાદીના અમૃત મહોત્સવ નિમિત્તે સાઓ પાઉલો શહેરમાં ભારતના કોન્સલ જનરલ શ્રી સુરેશ રેડ્ડી દ્વારા તા. ૧૩ એપ્રિલ, ૨૦૨૨ના રોજ એક કાર્યક્રમનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. આ પ્રસંગે એમ્બેસીના

સભ્યો તથા અન્ય મહાનુભાવો પણ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. સંતોએ વૈદિક શાંતિપાઠ દ્વારા કાર્યક્રમનો આરંભ કરાવ્યો હતો. બાદ ટોલરન્સ ને હાર્મની વિષય પર પૂજ્ય પ્રિયસેવાદાસ સ્વામીએ ઉદ્બોધન કર્યું હતું. અંતમાં, ‘વૈષ્ણવજન...’ ભજન દ્વારા સમારોહની પૂર્ણાહુતિ કરવામાં આવી હતી.

તા. ૧૬ એપ્રિલના રોજ શિવ મંદિર ખાતે પારિવારિક શિબિરનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું, જેનો વિષય હતો - ‘આધ્યાત્મિક ઉન્નતિ અને પારિવારિક શાંતિ.’ તા. ૧૭ એપ્રિલ, રામનવમીના દિવસે વિશિષ્ટ સભામાં સંતોએ ભગવાન શ્રીરામનો મહિમા ગાયો હતો. સાથે સાથે ભગવાન શ્રીસ્વામિનારાયણના કાર્ય-જીવનનો પણ પરિચય આપવામાં આવ્યો હતો. પૂજ્ય સંતોએ સાઓ પાઉલોમાં વિવિધ સ્થળોએ પધરામણીઓ પણ કરી હતી. સંતોના આ વિચરણથી અહીં વસતા હિન્દુ સમાજના લોકોમાં શ્રદ્ધાનો દીપ વિશેષ પ્રજ્વલિત થયો હતો. ♦

બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ સંસ્થાનાં વિવિધ કેન્દ્રોમાં લોકસેવા અને આધ્યાત્મિક કાર્યક્રમોનાં વિવિધ વૃત્ત

મુખ્યમંત્રી વ્યારા મંદિરની દર્શન-મુલાકાતે

ગુજરાતના મુખ્યમંત્રી શ્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલ તા. ૪-૮-૨૦૨૨ના રોજ દક્ષિણ ગુજરાતના વ્યારા ખાતે બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ મંદિરની દર્શન-મુલાકાતે પધાર્યા હતા. બી.એ.પી.એસ. દ્વારા છેલ્લાં ૬૦ વર્ષથી દક્ષિણ ગુજરાતમાં ગતિમાન આદિવાસી ઉત્કર્ષ પ્રવૃત્તિ, ફરતાં દવાખાનાં, નિશુલ્ક: સેવાયજ્ઞો વગેરે અનેક પ્રવૃત્તિઓની માહિતી મેળવીને તેઓ વિશેષ પ્રભાવિત થયા હતા. પ્રમુખસ્વામી મહારાજ શતાબ્દીના ઉપક્રમે તાજેતરમાં યોજાયેલા ‘પારિવારિક શાંતિ અભિયાન’ અને ‘વ્યસનમુક્તિ અભિયાન’ની વિગતો મેળવીને મુખ્યમંત્રીશ્રીએ સંસ્થાના આ સામાજિક ઉત્થાનના કાર્યને હૃદયપૂર્વક બિરદાવ્યું હતું. ♦

ટાન્ઝાનિયામાં આંતર-ધર્મ પરિસંવાદમાં સંસ્થા

તાજેતરમાં તા. ૨૫ જૂનના રોજ પૂર્વ આફ્રિકાના ટાન્ઝાનિયા દેશના મ્વાન્ઝા શહેર ખાતે, સેન્ટ ઓગસ્ટિન યુનિવર્સિટી ઓફ ટાન્ઝાનિયા (SAUT) દ્વારા આંતર-ધર્મ પરિસંવાદ માટે વિવિધ ધર્મોના પ્રતિનિધિઓ સાથે, બી.એ.પી.એસ. સંસ્થાને આમંત્રણ પાઠવવામાં આવ્યું હતું. આ પરિસંવાદમાં બી.એ.પી.એસ. સંસ્થા વતી, દીપેશકુમાર ગિરીશચંદ્ર દવેએ યુવાનોને સમાજની સેવા કરવા માટે કેવી રીતે કટિબદ્ધ થવું તેનું માર્ગદર્શન આપ્યું હતું. આ કાર્યક્રમમાં વાઈસ ચાન્સેલર પ્રો. કોસ્ટા રિકી મહાલુ અને વિવિધ ધાર્મિક સંસ્થાઓના પ્રતિનિધિઓ સહિત ૧૫૦૦ કરતાં વધુ નાગરિકો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. ♦

પ્રમુખસ્વામી મહારાજ શતાબ્દી ઉપક્રમે સાયકલયાત્રા

બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજ વિદ્યાર્થી અવસ્થામાં ચાણસદથી અભ્યાસ અર્થે પાદરા જવા માટે સાર્થકલનો ઉપયોગ કરતા હતા. તેની સ્મૃતિ સાથે તેમજ નાગરિકોને તંદુરસ્ત જીવનશૈલી તરફ પ્રેરિત કરવાના ઉમદા હેતુ સાથે ઓસ્ટ્રેલિયા અને ન્યુઝીલેન્ડનાં સત્સંગકેન્દ્રો દ્વારા એક વિશિષ્ટ યાત્રા યોજાઈ હતી: ‘PSM100 Cycle challenge’. મે મહિનામાં ઓસ્ટ્રેલિયાનાં ૨૪ સત્સંગ કેન્દ્રોમાં યોજાયેલી આ યાત્રામાં ૮૦૦થી વધુ આબાલવૃદ્ધ ભક્તોએ ભાગ લીધો હતો અને ગુરુહરિના ભજન-સ્મરણ સાથે કુલ ૧૦,૦૦૦ કિ.મી.નું અંતર કાપ્યું હતું. વાતાવરણની પ્રતિકૂળતા વચ્ચે પણ સૌએ પ્રમુખ સ્વામી મહારાજને આ રીતે અંજલિ અર્પી હતી. ♦

ગુજરાતની ૧૮ યુનિવર્સિટીઓમાં એકેડેમિક સેમિનારો દ્વારા બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજને અપાઈ ભાવાંજલિ...

વિશ્વવંદનીય સંતવિભૂતિ બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજના શતાબ્દી મહોત્સવના ઉપક્રમે તેઓના બહુપરિમાણીય વ્યક્તિત્વને જુદા જુદા દષ્ટિકોણથી મૂલવતા અને તેઓના દિવ્ય જીવનકાર્યને અર્ધ્ય અર્પતા વિવિધ કાર્યક્રમોની શૃંખલા વિશ્વભરમાં યોજાઈ રહી છે. તે અંતર્ગત ‘આર્ષ શોધ સંસ્થાન કેન્દ્ર’, ગાંધીનગર અને ગુજરાતની જુદી જુદી ૧૮ યુનિવર્સિટીઓના સંયુક્ત ઉપક્રમે તાજેતરમાં સેમિનારો યોજાઈ ગયા.

ઉલ્લેખનીય છે કે આ તમામ યુનિવર્સિટીઓમાં પ્રમુખસ્વામી મહારાજના જીવન-કાર્ય-સંદેશની વિવેચના કરાવતા જુદા જુદા વિષયો દરેક સેમિનારના મધ્યવર્તી વિચાર તરીકે પસંદ કરવામાં આવ્યા હતા.

દરેક યુનિવર્સિટીના ઓડિટોરિયમમાં સેમિનારનો પ્રારંભ મંગલ પ્રાર્થનાગાનથી કરવામાં આવતો હતો. ત્યારબાદ યુનિવર્સિટીના કુલપતિશ્રી, રજિસ્ટ્રારશ્રી, શિક્ષણવિદો, વક્તા સંતો તેમજ આર્ષ શોધ સંસ્થાન ગાંધીનગર તરફથી પૂજ્ય શ્રુતિપ્રકાશદાસ સ્વામી દીપપ્રાગટ્ય કરીને સેમિનારનો વિધિવત્ શુભારંભ કરાવતા હતા. ત્યારબાદ મધ્યવર્તી વિચારના અનુસંધાનમાં બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજે કરેલાં વિવિધ કાર્ય-પ્રવૃત્તિઓની સ્મૃતિ વીડિયોના માધ્યમથી

કરાવવામાં આવતી હતી. સેમિનારના મુખ્ય વક્તાઓ મધ્યવર્તી વિચારને કેન્દ્રમાં રાખી પ્રેરણાસભર વક્તવ્યોમાં બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજે કરેલી નિઃસ્વાર્થ સેવાની ભાગીરથી અને તેમના અદ્વિતીય પ્રદાનને મૂલવતા હતા. અંતે સેમિનારમાં ઉપસ્થિત મહાનુભાવોએ પણ પ્રમુખસ્વામી મહારાજના અતુલનીય સેવા-પ્રદાનને વાક્યપુષ્પાંજલિ દ્વારા ભાવઅર્ધ્ય અર્પ્યું હતું.

આર્ષ શોધ સંસ્થાન, ગાંધીનગર અને જુદી જુદી યુનિવર્સિટીઓના સંયુક્ત ઉપક્રમે યોજાયેલા આ ૧૮ સેમિનારોનું યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ અને બી.એ.પી.એસ. સંસ્થાની પ્રેરણાસેતુ એપ્લિકેશન પરથી જીવંત પ્રસારણ કરવામાં આવ્યું હતું. હજારો વિદ્યાર્થીઓ અને ભાવિક-ભક્તોએ ઘરે બેઠાં આ સેમિનારનો લાભ પ્રાપ્ત કરી પ્રમુખસ્વામી મહારાજના જીવન-કાર્ય અને સંદેશને હૃદયસ્થ કર્યો હતો. આ સેમિનારો દ્વારા ગુજરાતનાં ઉચ્ચ સ્તરીય શિક્ષણ જગતમાં બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજના દિવ્ય વ્યક્તિત્વની અને તેઓનાં જનકલ્યાણકારી કાર્યોની પવિત્ર સુવાસ પ્રસરી હતી.

આ સેમિનારોમાં ઉપસ્થિત વિદ્વાનોએ ઉચ્ચારેલાં કેટલાંક ઉદ્ગારો માણીએ:

■ ‘પ્રમુખસ્વામી મહારાજ નેચરલ લીડર હતા. તેમણે ક્યારેય લીડરશિપનો અભ્યાસ કર્યો નથી, તેમ છતાં મેનેજમેન્ટ ક્ષેત્રે તેઓ સૌના પ્રેરણાસ્ત્રોત રહ્યા હતા. ૨૮ વર્ષની ઉંમરે સંસ્થાના પ્રમુખ બની તેમણે ૬૭ વર્ષ સુધી પ્રમુખનું સ્થાન શોભાવ્યું હતું. આવું કાર્ય ક્યાંય જોવા મળતું નથી. તેમણે બાવન દેશોમાં મંદિરો બાંધી સામાજિક પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા લોકોમાં આધ્યાત્મિકતા જગાવી છે.’

- શ્રી કિશોરભાઈ સુરતી

(સ્થાપક, યુ.પી.એલ. યુનિવર્સિટી, અંકલેશ્વર)

■ ‘પ્રમુખસ્વામી મહારાજની પ્રેરણાથી બી.એ.પી.એસ. સંસ્થાનું કૃષિ ક્ષેત્રે ખૂબ મોટું પ્રદાન છે. નર્મદા યોજના પૂર્ણ કરવા માટે પ્રમુખસ્વામી મહારાજે ભગીરથ પુરુષાર્થ કર્યો છે, જેનાં મીઠાં ફળ આજે સૌ ચાખી રહ્યા છે. પ્રમુખસ્વામી મહારાજના શતાબ્દી મહોત્સવના ઉપક્રમે વ્યસનમુક્તિનું અભિયાન થયું તે ખૂબ સરાહનીય છે. કારણ કે ખેડૂતો ખેતીમાં જોડાયેલ છે તે વ્યસનો પાછળ અઢળક ખર્ચ કરે છે. પ્રમુખસ્વામી મહારાજની પ્રેરણાથી અનેક લોકો વ્યસનમુક્ત થયા છે તે ખૂબ સમાજકાર્ય છે.’

- ડૉ. કે. બી. કથીરિયા

(કુલપતિશ્રી, કૃષિ યુનિવર્સિટી, આણંદ)

■ ‘પ્રમુખસ્વામી મહારાજે સ્વયં ભજન-ભક્તિ કરીને સમગ્ર વિશ્વમાં ભજન-ભક્તિનો મહિમા ફેલાવ્યો અને કોટિ લોકોને ભજન-ભક્તિમાં જોડ્યા છે, સૌને શાસ્ત્ર પરંપરા અને સનાતન સંસ્કૃતિના જતનમાં પ્રેર્યા છે.’

- ડૉ. નરેન્દ્રકુમાર પંડ્યા

(પ્રાચાર્ય, સોમનાથ સંસ્કૃત યુનિવર્સિટી, વેરાવળ)

■ ‘બીજાના ભલામાં આપણું ભલું...’ એ વિચાર સાથે પ્રમુખસ્વામી મહારાજે ૬૬ વર્ષ સુધી માનવતાના વિકાસમાં સંસ્થાનું નેતૃત્વ સંભાળ્યું છે. તેમના નેજા હેઠળ બી.એ.પી.એસ. સંસ્થામાં આરોગ્ય, શૈક્ષણિક, આદિવાસી ઉત્કર્ષ, ખેતી સુધારણા, પાણી બચાવો જેવી ૧૬૨ કરતાં વધારે પ્રવૃત્તિઓ કાર્યરત છે. આ સંસ્થાનું કૃષિક્ષેત્રે અનેરું પ્રદાન છે તેમાં સંસ્થાના સુશિક્ષિત નવયુવાન સંતોમાં કૃષિ સ્નાતક-અનુસ્નાતક સંતો પણ છે, જે કૃષિક્ષેત્રે સંસ્થાના ફાર્મમાં નવાં પ્રદાનો આપે છે. પ્રમુખસ્વામી મહારાજે કૃષિ અને ઋષિ બંને કામ કરેલાં છે.’

- ડૉ. એસ. પી. પંડ્યા

(પ્લાનિંગ ઓફિસર, સરદાર કૃષિ યુનિવર્સિટી, દાંતીવાડા)

■ ‘જ્યારે સમાજમાં લોકો આત્માના કલ્યાણ માટે સંન્યાસ ધારણ કરે છે ત્યારે પ્રમુખસ્વામી મહારાજની પ્રેરણાથી

બી.એ.પી.એસ. સંસ્થાના સંતોએ સમાજના ઉત્કર્ષ માટે ભેખ ધારણ કરેલો છે, તેથી જ ઉચ્ચ શિક્ષણ ક્ષેત્રે યોગદાન આપતી યુનિવર્સિટીઓ તેમના કાર્યક્રમો ગોઠવે છે. પૂર્વ રાષ્ટ્રપતિશ્રી એ.પી.જે. અબ્દુલ કલામે દેશના વિકાસ માટે પ્રમુખસ્વામી મહારાજની મુલાકાત લીધેલી અને સૂચનો દર્શાવ્યાં ત્યારે પ્રમુખસ્વામી મહારાજે તેમાં આધ્યાત્મિકતા ઉમેરવાનું જણાવ્યું હતું.’

- ડૉ. આર. એમ. ચૌહાણ

(કુલપતિશ્રી, સરદાર કૃષિ યુનિવર્સિટી, દાંતીવાડા)

■ ‘ચરોતરમાં મેડિકલ કોલેજ સ્થાપવાનો એચ. એમ. પટેલ સાહેબનું જે સ્વપ્ન અધૂરું હતું તે સ્વપ્ન પ્રમુખસ્વામી મહારાજે મેડિકલ કોલેજની સ્થાપનાથી પૂર્ણ થયું છે. સાથે સાથે કામ સારું થાય, મૂલ્યો સચવાય તેનું ધ્યાન રાખવાનું કહ્યું હતું એ પ્રમાણે મેડિકલ કોલેજમાં કાર્ય થઈ રહ્યું છે, તેનું ગૌરવ અનુભવ્યું હતું. અક્ષરધામ જેવાં મંદિરો ફક્ત મંદિરો નથી, પરંતુ તીર્થ સ્થાનો છે. તેમાંથી દરેકને જીવનઘડતરની પ્રેરણાઓ મળતી રહે છે.’

- શ્રી જગતભાઈ ભટ્ટ (સચિવશ્રી, ચારુતર આરોગ્ય મંડળ)

■ ‘પ્રમુખસ્વામી મહારાજે જે કંઈ કાર્ય કર્યું તે માનવ સંસ્કૃતિના ઉત્કર્ષ માટે કર્યું છે. આપણે સૌ તેઓની પ્રેરણા અનુસાર ખરા અર્થમાં માનવ બની ભારતીય સંસ્કૃતિને આગળ લઈ જઈએ તેવી પ્રાર્થના..’

- ડૉ. કિશોરસિંહ એન. ચાવડા

(કુલપતિશ્રી, વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત)

■ ‘સર્જનાત્મકતા, આધ્યાત્મિકતા અને ટેકનોલોજીના મિશ્રણ દ્વારા પ્રમુખસ્વામી મહારાજે કરેલાં કાર્યો અદ્વિતીય છે. જે ભારતને પહેલાં મદારીઓનો દેશ કહેવામાં આવતો હતો, એ હવે ટેકનોલોજી વગેરેના ઉપયોગ દ્વારા વિશ્વગુરુ બનવા જઈ રહ્યો છે. તેમાં પ્રમુખસ્વામી મહારાજે ખૂબ મોટો ફાળો આપ્યો છે. ટેકનોલોજી સાથે આધ્યાત્મિકતા ન હોય તો વિનાશ થાય છે.’

- ડૉ. નવીન શેઠ

(ઉપકુલપતિશ્રી, ગુજરાત ટેકનોલોજિકલ યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ)

■ ‘સંતો ભારતીય સંસ્કૃતિનો આધારસ્તંભ છે. એવા મહાન સંત પ્રમુખસ્વામી મહારાજે માનવસેવાનાં ઉમદા કાર્યો કરી ગૌરવ વધાર્યું છે. સૌને ધર્મ, સેવા, સત્સંગ અને ભક્તિના માર્ગે વાળ્યા છે. ‘સૌના ભલામાં આપણું ભલું છે.’ એ જીવનમંત્ર સદાય મોખરે રાખ્યો છે. તેઓ આધ્યાત્મિક ઊંચાઈને આંખતા મહાપુરુષ હતા.’

- ડૉ. બી. જી. પટેલ (ચારુસેટ યુનિવર્સિટી, ચાંગા) ♦

**ગુજરાતની ૧૮ યુનિવર્સિટીઓમાં ટોજાવેલ એકેડેમિક સેમિનારોની
વિષય-વક્તા અનુસાર સૂચિ**

તારીખ	યુનિવર્સિટી	મધ્યવર્તી વિષય	મુખ્ય વક્તા	અતિથિ વિશેષ
તા. ૨૧-૨-૨૦૨૨	મહારાજા કૃષ્ણકુમારસિંહજી યુનિવર્સિટી, ભાવનગર	સંસ્કારી સમાજના સર્જક અને પોષક પ્રમુખસ્વામી મહારાજ	સાધુ અપૂર્વમુનિદાસ શ્રી સંજયભાઈ રાવલ	શ્રી અપૂર્વ શેઠ
તા. ૧૨-૩-૨૦૨૨	સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી, વિધાનગર	માનવજીવનના કુશળ શિલ્પી પ્રમુખસ્વામી મહારાજ	સાધુ આદર્શજીવનદાસ ડૉ. મહેશચંદ્ર યાજ્ઞિક	શ્રી વિપુલ વી. પટેલ
તા. ૧૫-૪-૨૦૨૨	ચિદ્ગુન યુનિવર્સિટી, ગાંધીનગર	બાળસંસ્કારના શિલ્પી પ્રમુખસ્વામી મહારાજ	સાધુ ભગવતસેતુદાસ ડૉ. કૃષ્ણલ પંચાલ	શ્રી માધવ રામાનુજ
તા. ૨૫-૪-૨૦૨૨	કામધેનુ યુનિવર્સિટી, આણંદ	પશુપરમહિતકારી પ્રમુખસ્વામી મહારાજ	સાધુ આદર્શજીવનદાસ ડૉ. એસ.કે. ભાવસાર	ડૉ. કે. બી. કથીરિયા
તા. ૨૮-૪-૨૦૨૨	શ્રી સોમનાથ સંસ્કૃત યુનિવર્સિટી, વેરાવળ	શાસ્ત્ર પરંપરા અને સનાતન સંસ્કૃતિના પોષક પ્રમુખસ્વામી મહારાજ	સાધુ ભદ્રેશદાસ ડૉ. નરેન્દ્રકુમાર પંડ્યા	ડૉ. પંકજ જાની
તા. ૧૦-૫-૨૦૨૨	આણંદ કૃષિ યુનિવર્સિટી, આણંદ	કૃષિમહર્ષિ પ્રમુખસ્વામી મહારાજ	સાધુ શ્રુતિપ્રકાશદાસ ડૉ. એમ. જે. પટેલ	ડૉ. એમ. કે. ઝાલા
તા. ૧૪-૬-૨૦૨૨	સરદાર કૃષિનગર યુનિવર્સિટી, દાંતિવાડા	કૃષિમહર્ષિ પ્રમુખસ્વામી મહારાજ	સાધુ શ્રુતિપ્રકાશદાસ ડૉ. એસ.પી. પંડ્યા	ડૉ. બી. એસ. દેવરા
તા. ૧૬-૬-૨૦૨૨	ચરોતર યુનિવર્સિટી ઓફ સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી, ચાંગા	પ્રમુખસ્વામી મહારાજના જીવનમાંથી લોકોને સમજવાની કળા	સાધુ અપૂર્વમુનિદાસ ડૉ. બી.જી. પટેલ	શ્રી મનુભાઈ પી. ડી. પટેલ
તા. ૧૭-૬-૨૦૨૨	ચારુતર વિદ્યામંડળ અને સીવીએમ યુનિવર્સિટી, વલ્લભવિદ્યાનગર	શૈક્ષણિક ક્ષેત્રના પ્રેરણા સ્રોત પ્રમુખસ્વામી મહારાજ	સાધુ અનિર્દેશદાસ	શ્રી પ્રયાસવીનભાઈ બી. પટેલ
તા. ૧૮-૬-૨૦૨૨	ચારુતર આરોગ્ય મંડળ અને ભાઈકાકા યુનિવર્સિટી, કરમસદ	આરોગ્ય ક્ષેત્રે પ્રમુખસ્વામી મહારાજનું પ્રદાન	સાધુ વેદમનનદાસ સાધુ આત્મતૃપ્તદાસ	
તા. ૨૮-૬-૨૦૨૨	વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત	આદિવાસી ઉત્કર્ષમાં પ્રમુખસ્વામી મહારાજનું પ્રદાન	સાધુ જ્ઞાનનયનદાસ	
તા. ૮-૭-૨૦૨૨	સર્વ વિશ્વવિદ્યાલય કેળવણી મંડળ, કડી	અધ્યાત્મ અને ટેકનોલોજીના પુરસ્કર્તા પ્રમુખસ્વામી મહારાજ	પ્રો. શ્રી કલ્પેશભાઈ ભટ્ટ	
તા. ૧૨-૭-૨૦૨૨	ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ	ગુજરાતના ઇતિહાસમાં પૂજ્ય પ્રમુખસ્વામી મહારાજનું પ્રદાન અને તેમની ભૂમિકા	સાધુ અક્ષરવત્સલદાસ	
તા. ૧૪-૭-૨૦૨૨	પી.પી. સવાણી યુનિવર્સિટી, કોસંબા, સુરત	ઉદ્યોગ અને વ્યવસાયમાં નૈતિકતાના પુરસ્કર્તા પ્રમુખસ્વામી મહારાજ	શ્રી હરિકૃષ્ણ વીંછી સાધુ શ્રુતિપ્રકાશદાસ	ડૉ. પરાગ સંઘાણી
તા. ૧૫-૭-૨૦૨૨	પી.પી. સવાણી યુનિવર્સિટી, કોસંબા, સુરત	કૃષિમહર્ષિ પ્રમુખસ્વામી મહારાજ	સાધુ શ્રુતિપ્રકાશદાસ સાધુ શ્રુતિચિંતનદાસ	શ્રી વલ્લભભાઈ સવાણી
તા. ૨૩-૭-૨૦૨૨	યુપીએલ યુનિવર્સિટી ઓફ સસ્ટેનેબલ ટેકનોલોજી, અંકલેશ્વર	Incredible Management by Pramukhswami maharaj	સાધુ જ્ઞાનવિજયદાસ સાધુ અનિર્દેશદાસ	શ્રી કિશોર સુરતી
તા. ૨૩-૭-૨૦૨૨	ગુજરાત ટેકનોલોજિકલ યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ	Fusing Creativity, Spirituality and Technology (From the life of Pramukhswami Maharaj	પ્રો. શ્રી કલ્પેશભાઈ ભટ્ટ	ડૉ. નવીન શેઠ
તા. ૨૩-૮-૨૦૨૨	બિરસા મુંડા ટ્રાઈબલ યુનિવર્સિટી, રાજપીપળા	આદિવાસી ઉત્કર્ષમાં પ્રમુખસ્વામી મહારાજનું પ્રદાન	સાધુ જ્ઞાનનયનદાસ	સાધુ અનિર્દેશદાસ

પૂજ્ય નાથા ભગત, અડાસ, ઉ.વ. ૯૮, અક્ષરવાસ તા. ૮-૮-૨૦૨૨

મૂળ ડમોઈ પાસેના થુવાવી ગામના વતની અને વડોદરાના નિવાસી પૂજ્ય શ્રી નાથા ભગતને સન ૧૯૪૪માં બ્રહ્મસ્વરૂપ શાસ્ત્રીજી મહારાજના યોગથી અક્ષરપુરુષોત્તમ ઉપાસનાનો રંગ લાગ્યો હતો. શાસ્ત્રીજી મહારાજના કૃપાપાત્ર યુવાન તરીકે તેઓ વિવિધ સેવાઓમાં જોડાઈ ગયા હતા. ગઢડા ખાતે વડોદરાથી મૂર્તિઓ લઈ જવાની હોય કે કોઈને સત્સંગનો મહિમા સમજાવવાનો હોય, નાથા ભગત એ સેવા કરીને શાસ્ત્રીજી મહારાજને રાજ કરી લેતા. બ્રહ્મસ્વરૂપ શાસ્ત્રીજી મહારાજ પછી બ્રહ્મસ્વરૂપ યોગીજી મહારાજની ખૂબ સેવા કરનાર પૂજ્ય નાથા ભગતે યોગીજી મહારાજના હસ્તે તા. ૧૬-૭-૧૯૬૪ના રોજ પાર્ષદી દીક્ષા પ્રાપ્ત કરી હતી. બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજની આજ્ઞાથી છેલ્લાં ૫૦ વર્ષથી તેઓએ અડાસ બી.એ.પી.એસ. મંદિરમાં રહીને ખૂબ સારી સેવા કરી હતી. તેમના જીવમાં સંસ્થાનું મમત્વ અને પક્ષની ભાવના વણાયેલી હતી. સરળતા, નિયમધર્મની દૃઢતા અને અપેક્ષા રહિત એક રહેણી-કરણીવાળું જીવન જીવી ૯૮ વર્ષની ઉંમરે તેઓ અક્ષરધામમાં પધાર્યા છે. તેમણે પોતાના શુદ્ધ અને પવિત્ર જીવનથી ગુણાતીત સત્પુરુષો અને સૌનો રાજીપો પ્રાપ્ત કર્યો હતો. તેમના અક્ષરવાસથી સંસ્થાને એક ગુણિયલ પાર્ષદવર્ષની ખોટ પડી છે. તેઓશ્રીને હાર્દિક શ્રદ્ધાંજલિ...

પૂજ્ય આનંદપ્રકાશદાસ સ્વામી, સુરેન્દ્રનગર, ઉ.વ. ૫૭, અક્ષરવાસ તા. ૯-૮-૨૦૨૨

સુરેન્દ્રનગર મંદિરમાં રહીને સેવા કરતા પૂજ્ય આનંદપ્રકાશદાસ સ્વામીએ સન ૧૯૮૬માં પરમ પૂજ્ય પ્રમુખસ્વામી મહારાજના હસ્તે દીક્ષા પ્રાપ્ત કરી હતી. તેમણે શરૂઆતનાં વર્ષોમાં ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં ભીડાભર્યું વિચરણ કર્યું અને ત્યારબાદ સન ૧૯૮૬માં સુરેન્દ્રનગર મંદિરની પ્રતિષ્ઠા બાદ છેલ્લાં ૨૬ વર્ષથી સુરેન્દ્રનગર મંદિરમાં ભંડારી તરીકે ખૂબ જ ભક્તિભાવપૂર્વક અને મહિમાથી સેવાઓ કરી હતી. તેઓ ખૂબ જ ભજનિક અને મૂક સેવક હતા. તેમણે ક્યારેય કોઈ બાબતે ફરિયાદ કરી નથી. તેઓના જીવનમાં આહુનિકની દૃઢતા, દેહનો અનાદર, તપ-ત્યાગ-વૈરાગ્ય, હરિભક્તોની સરભરા કરવી વગેરે અનેક ગુણો હતા. છેલ્લાં આઠેક વર્ષથી તેમને યકૃતની બીમારી હતી. થોડા મહિના પૂર્વે તેમના યકૃતમાં તકલીફ વધી ગઈ હતી. પરિણામે તેમને લકવાનો હુમલો પણ આવ્યો હતો. તેઓને અમદાવાદ હોસ્પિટલમાં નિષ્ણાત ડોક્ટરોની દેખરેખ હેઠળ સારવાર આપવામાં આવતી હતી. ગંભીર બીમારીમાં પણ તેઓએ ખૂબ જ સ્થિરતા રાખી હતી. છેલ્લે સુધી કોઈપણ પ્રકારની ફરિયાદ વગર ‘સ્વામિનારાયણ’ મહામંત્રનું ભજન કરતા રહ્યા. આવા સેવાભાવી અને સાધુતા સંપન્ન સંતના અક્ષરનિવાસથી બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ સંસ્થાને મોટી ખોટ પડી છે. તેઓશ્રીને હાર્દિક શ્રદ્ધાંજલિ...

ભક્તરાજ શ્રી ધનજીભાઈ લક્ષ્મણભાઈ કણકોડિયા, સુરત, ઉ.વ. ૮૮, અક્ષરવાસ તા. ૫-૮-૨૦૨૨

મૂળ ભાવનગર જિલ્લાના પાટી ગામના વતની શ્રી ધનજીભાઈને યોગીજી મહારાજના સમયથી અક્ષરપુરુષોત્તમ ઉપાસનાનો રંગ લાગ્યો હતો. પરમ પૂજ્ય પ્રમુખસ્વામી મહારાજની આજ્ઞા થતાં પોતાની નબળી પરિસ્થિતિને અવગણીને તેમણે પોતાના તેજસ્વી પુત્રને (હાલ પૂજ્ય શ્રુતિપ્રકાશદાસ સ્વામી, ગાંધીનગર) બી.એ.પી.એસ. સંસ્થાની સેવામાં અર્પણ કરીને સ્વામીશ્રીનો વિશેષ રાજીપો પ્રાપ્ત કર્યો હતો. વર્ષો પૂર્વે સંતો ગામડે ઝોળી માંગવા પધારતા ત્યારે તેઓની સાથે સેવામાં જોડાઈ જતા. પરિવાર સાથે સુરત સ્થાયી થયા પછી તેઓએ અક્ષરવાડી મંદિરમાં પૂજારી તરીકે ઠાકોરજીની સેવા ઉત્સાહથી કરી હતી. ત્યારબાદ કોલકત્તા, નાગપુર, ભાદરા, ભુજ, સારંગપુર વગેરે મંદિરમાં ઉત્સાહથી અને સમર્પિતભાવે સેવાઓ કરી હતી. છેલ્લી અવસ્થામાં દિલ્લી અક્ષરધામમાં નીલકંઠ અભિષેક મંડપમ્માં સેવા કરતા હતા. સત્સંગની નિષ્ઠા, સંસ્થા પ્રત્યેનું મમત્વ અને સંતો-હરિભક્તોના મહિમાની ભાવના તેમના હૈયે દૃઢપણે વણાયેલી હતી. ધનજીભાઈ છેલ્લી અવસ્થામાં પથારીવશ હોવા છતાં નિત્યપૂજા, સદ્ગ્રંથોનું વાંચન, માનસી, ચેષ્ટા તથા આરતી નિયમિત કરતા. આજીવન નિયમ-ધર્મમાં દૃઢ રહીને સત્સંગની અનેકવિધ સેવા કરીને તેમણે ગુણાતીત ગુરુવર્યોની વિશેષ પ્રસન્નતા પ્રાપ્ત કરી હતી. તેમના પુત્ર-પૌત્રોમાં પણ તેમણે આ સેવા-નિષ્ઠાના સંસ્કાર રોપ્યા છે. તેઓશ્રીને હાર્દિક શ્રદ્ધાંજલિ...

શ્રી વિનુભાઈ એમ. રાદડિયા, યોત્રા, ઉ.વ. ૬૩, તા. ૧૦-૬-૨૦૨૨

મહુવા ક્ષેત્રના યોત્રા સત્સંગ મંડળના અગ્રણી હરિભક્ત શ્રી વિનુભાઈ માધાભાઈ રાદડિયા પ્રમુખસ્વામી મહારાજના યોગમાં આવ્યા ને સત્સંગના રંગે રંગાઈ ગયા હતા. વર્ષોથી ગઢડા અને મહુવા મંદિરમાં દિવાળી-અન્નકૂટ ઉત્સવની સેવામાં સેવા માટે અચૂક પહોંચી જતા. મહોત્સવોમાં પાણી વિભાગમાં પોતાની આગવી આપસૂઝથી સેવા કરીને સ્વામીશ્રીનો અનન્ય રાજીપો પ્રાપ્ત કર્યો હતો. તેમને હાર્દિક શ્રદ્ધાંજલિ...

શ્રી કાંતિભાઈ આર્. પટેલ, મહેળાવ, ઉ.વ. ૮૨, તા. ૮-૮-૨૦૨૨

મહેળાવના નિષ્ઠાવાન ભક્તરાજ શ્રી કાંતિભાઈ ઈશ્વરભાઈ પટેલે સત્સંગ મંડળમાં સંચાલક તરીકે ૨૬ વર્ષ સુધી એકધારી સેવા કરી હતી. સાથે સાથે છેલ્લાં ૩૬ વર્ષથી મહેળાવ મંદિરની વિવિધ સેવાઓમાં નિઃસ્વાર્થ ભાવે ખંતપૂર્વક, મમત્વ, નિષ્ઠાથી જોડાયેલા રહ્યા હતા. પોતાના પુત્રને પણ મંદિર-નિર્માણની સેવામાં જોડીને ગુરુવર્યોની પ્રસન્નતા પ્રાપ્ત કરી હતી. તેમને હાર્દિક શ્રદ્ધાંજલિ...

પ્રમુખસ્વામી મહારાજ શતાબ્દી મહોત્સવની પૂર્ણાહુતિ ૧૫ જાન્યુઆરીએ...

બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજના શતાબ્દી મહોત્સવનો ઉત્સાહ દેશ-વિદેશમાં સર્વત્ર નીરખવા મળી રહ્યો છે. આ ભવ્ય અને અતુલનીય મહોત્સવની શાનદાર ઉજવણી માટે ૬૦૦ એકર ભૂમિમાં અપૂર્વ ‘પ્રમુખસ્વામી મહારાજ નગર’ હજારો સ્વયંસેવકો-સંતોની સેવાથી આકાર લઈ રહ્યું છે. આ મહોત્સવની વૈશ્વિક ઉજવણીમાં વધુ ને વધુ લોકો લાભ લઈ શકે તે માટે દેશ-વિદેશના ભક્તોની ભાવના અને લાગણીને લક્ષમાં લઈને, પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજની આજ્ઞાથી મહોત્સવને ૧૩ જાન્યુઆરીએ પૂર્ણ કરવાને બદલે બે વધુ દિવસ લંબાવવામાં આવ્યો છે. આથી, તા. ૧૫ ડિસેમ્બર, ૨૦૨૨થી લઈને તા. ૧૫ જાન્યુઆરી ૨૦૨૩, રવિવાર સુધી આ મહોત્સવને સૌ માણી શકશે. આ મહોત્સવના ચરમ સીમા સમા ‘પ્રમુખસ્વામી મહારાજ શતાબ્દી વંદના’ અંતિમ કાર્યક્રમ સાથે, રવિવાર, તા. ૧૫મી જાન્યુઆરીની રાત્રીએ મહોત્સવની પૂર્ણાહુતિ થશે. દેશ-વિદેશના સૌ ભક્તો-ભાવિકોને આની નોંધ લેવા વિનંતી.

- સાધુ ઈશ્વરચરણદાસના જય સ્વામિનારાયણ

પ્રમુખસ્વામી મહારાજ શતાબ્દી મહોત્સવે વિશિષ્ટ સ્મૃતિ મેળવવાનો અવસર

આવો, શ્રી સ્વામિનારાયણ વિશ્વશાંતિ યજ્ઞમાં જોડાઈએ

બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજના શતાબ્દી મહોત્સવ દરમિયાન અમદાવાદ ખાતે પ્રમુખસ્વામી મહારાજ નગરમાં એક સ્થાયી યજ્ઞશાળાનું આયોજન કરવામાં આવ્યું છે. આ યજ્ઞશાળામાં સતત એક મહિના સુધી ‘સ્વામિનારાયણ વિશ્વશાંતિ યજ્ઞ’ દ્વારા ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ, મહાન સંતો અને બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજનાં ચરણે ભાવ-અર્ધ્ય અર્પણ કરવામાં આવશે.

આ મહા યજ્ઞ માગશર વદ અષ્ટમી તા. ૧૬-૧૨-૨૦૨૨, શુક્રવારથી આરંભાશે અને તા. ૧૩-૧-૨૦૨૩ ને શુક્રવારે પૂર્ણ કરવામાં આવશે. દરરોજ ચાર સત્રમાં માત્ર ૧૫-૧૫ યજ્ઞમાન દંપતી (કુલ ૬૦ હરિભક્ત દંપતી) દરરોજ આ યજ્ઞના યજ્ઞમાન પદનો લાભ લઈ શકશે. આપ અથવા આપના પરિવારના સભ્યોનો જન્મદિવસ, લગ્નતિથિ, માતા-પિતા અથવા સ્વજનની મૃત્યુ તિથિ વગેરે પ્રસંગને લક્ષમાં રાખીને આ યજ્ઞમાં યજ્ઞમાન પદે જોડાઈને આપ શતાબ્દી મહોત્સવની યાદગાર સ્મૃતિઓ અંકિત કરી શકશો. નવપરિણીત વર-વધૂઓ પણ આ યજ્ઞનો લાભ લઈને દાંપત્યજીવનનો મંગલ અવસર માણી શકશે. આપની ઈચ્છા અનુસાર જાતે જ તિથિ અથવા તારીખ પસંદ કરીને સંતોના આશીર્વાદ પ્રાપ્ત કરવાના આ વિરલ યજ્ઞમાં જોડાઈ શકો છો. પ્રત્યેક યજ્ઞમાનને સંપૂર્ણ સોળ ઉપચારોપૂર્વકની સ્વામિનારાયણ મહાપૂજા, સહજાનંદ નામાવલી તથા સત્સંગ દીક્ષા હોમ વગેરેનો લાભ મળશે અને વિવિધ પૂજા સામગ્રીની ભેટ પ્રાપ્ત થશે.

● વિશેષ વિગતો તથા સુવિધાની જાણ માટે જુઓ વેબસાઈટ:

<https://yagna.psm100.org/>

● યજ્ઞમાન તરીકે ફોર્મ ભરવા માટે ઈ-મેઈલ એડ્રેસ:

Yagna.mahotsav@in.baps.org

● ફોન-સંપર્ક: WhatsApp & Mobile : +91-9998993221

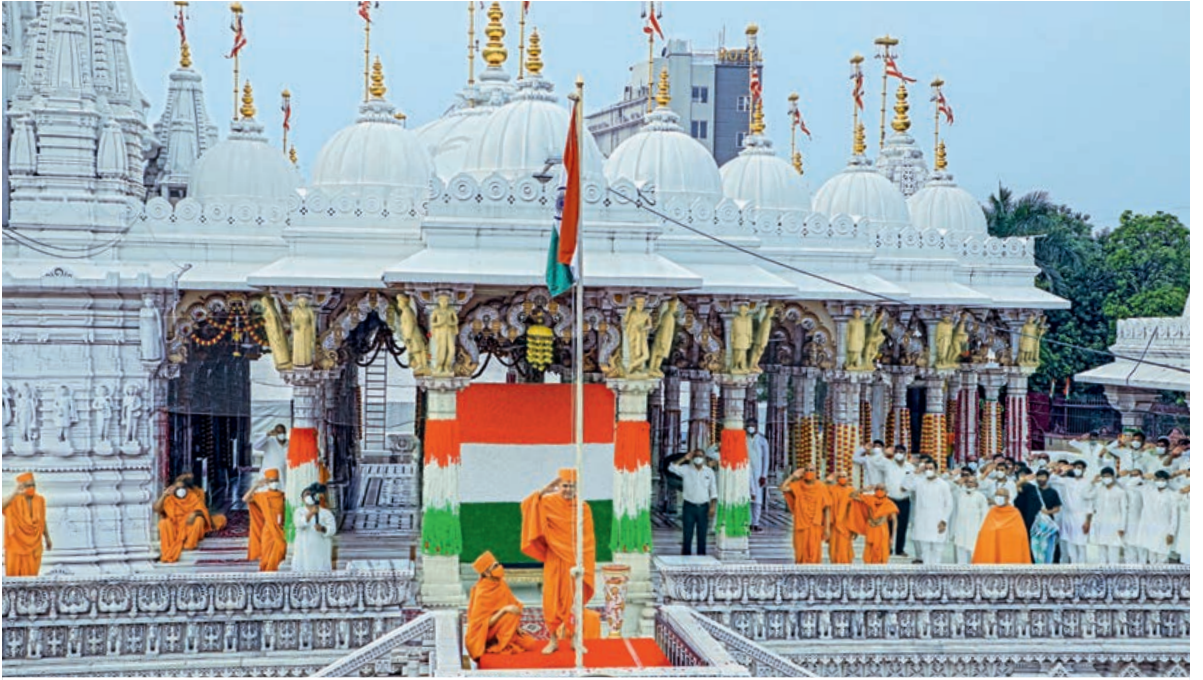
યજ્ઞ વિભાગ, પ્રમુખસ્વામી મહારાજ શતાબ્દી મહોત્સવ, પ્રમુખસ્વામી મહારાજ નગર, અમદાવાદ.

પાંચેય ખંડોમાં બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ રિસર્ચ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ્સની સ્થાપના

બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજના શતાબ્દી મહોત્સવના ઉપક્રમે દેશ-વિદેશમાં વિવિધ રચનાત્મક કાર્યક્રમો યોજાઈ રહ્યા છે. તેવો એક રચનાત્મક કાર્યક્રમ એટલે પ્રગટ ગુરુહરિ મહંત સ્વામી મહારાજની પ્રેરણાથી પાંચેય ખંડોમાં સ્થપાયેલ ‘બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ રિસર્ચ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ’. પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજની વર્ચ્યુઅલ ઉપસ્થિતિમાં યુ.કે. અને યુરોપ ખંડમાં લંડન ખાતે (છબિ ૧, ૨), અમેરિકા ખંડમાં ટોરન્ટો (કેનેડા) અને રોબિન્સવીલ (ન્યૂજર્સી, યુ.એસ.એ.) ખાતે (છબિ ૩, ૪), ઓસ્ટ્રેલિયા ખંડમાં સિડની ખાતે (છબિ ૫) આ રિસર્ચ ઇન્સ્ટિટ્યૂટના સ્થાપના સમારોહમાં જે તે ખંડના પ્રસિદ્ધ વિદ્વાનો અને બી.એ.પી.એસ. સંસ્થાના વિદ્વાન સંત પૂજ્ય ભદ્રેશદાસ સ્વામી ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. સનાતન ધર્મ, અધ્યાત્મ, સંસ્કૃતિ અને સંવાદિતાના ક્ષેત્રે ભવિષ્યમાં જ્યાં વિદ્વાનો દ્વારા અનેક સંશોધનો થશે એવાં આ શોધ કેન્દ્રોની સ્થાપનાની સ્મૃતિછબિઓ...

મહંત સ્વામી મહારાજની પ્રેરણાથી બી.એ.પી.એસ. સંસ્થા દ્વારા ઠેર ઠેર ઊજવાયો આઝાદીનો અમૃત મહોત્સવ

પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજની પ્રેરણાથી લાખો ભક્તોએ અને અક્ષરધામ સહિત બી.એ.પી.એસ. સંસ્થાનાં અનેક મંદિરોએ ‘ઘર ઘર તિરંગો’ લહેરાવી આઝાદીના અમૃત મહોત્સવે ધ્વજવંદન કર્યું હતું. રાષ્ટ્રધ્વજને સલામી આપતા પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજ, ઈશ્વરચરણદાસ સ્વામી, ડૉક્ટર સ્વામીની ઉપસ્થિતિમાં અનુક્રમે અમદાવાદ, ગાંધીનગર અને દિલ્હીમાં કરાયેલા ધ્વજવંદનની વિશિષ્ટ સ્મૃતિછબિઓ...

Printed and Published by Sadhu Keshavjivandas on behalf of Swaminarayan Aksharpith. Printed at Swaminarayan Mudran Mandir,

Shahibaug Rd., Ahmedabad - 4 and published from Swaminarayan Aksharpith, Shahibaug Rd., Ahmedabad-4. Editor - Sadhu Swayamprakashdas